UNIVERSITATEA PEDAGOGICĂ DE STAT „ION CREANGĂ” DIN CHIȘINĂU

LABORATORUL DE PEDAGOGIE INOVATIVĂ ȘI DEZVOLTARE PERSONALĂ

BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ A UNIVERSITĂȚII PEDAGOGICE DE STAT„ION CREANGĂ” DIN CHIȘINĂU

AURELIA RACU:

LABIRINTUL CUNOAȘTERII DE SINE ȘI PSIHOPEDAGOGIA INTEGRĂRII

Biobibliografie

Chișinău, 2023

Volumul elaborat în cadrul *Laboratorului de pedagogie inovativă și dezvoltare personală (UPSC),* în colaborare cu Biblioteca Științifică a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, reflectă viața și activitatea doamnei profesor universitar, doctor habilitat Aurelia RACU, distins pedagog și savant în domeniul psihopedagogiei speciale, cu ocazia celor 80 de ani de la naștere.

Aprobat pentru publicare de către Senatul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”

Autor: conf. univ., dr. Ludmila ARMAȘU-CANȚÎR

Coordonator: conf. univ., dr. Victoria GONȚA

Redactare bibliografică: Ala SUSARENCO

Lector: Marcela VÎLCU

Coperta: Ion BULICANU

Tehnoredactare și machetare: Ion BULICANU

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII DIN REPUBLICA MOLDOVA

Aurelia Racu: labirintul cunoașterii de sine și psihopedagogia integrării : Biobibliografie / Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă" din Chișinău, Laboratorul de Pedagogie Inovativă și Dezvoltare Personală, Biblioteca Științifică a Universității Pedagogice de Stat "Ion Creangă" din Chișinău ; autor: Ludmila Armașu-Canțîr ; coordonator: Victoria Gonța ; redactare bibliografică: Ala Susarenco. – Chișinău : [S. n.], 2023 (CEP UPSC). – 184 p. : fot.

[100] ex.

ISBN 978-9975-46-835-0.

016:[376+929(478)]

A 93

Centrul Editorial-Poligrafic al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”din Chișinău, str. Ion Creangă, nr. 1, MD-2069

CUPRINS

PROFESORUL AURELIA RACU - LABIRINTURILE DESTINULUI.....5

FAMILIA CA TOT EXISTENȚIAL 44

DIRECȚIILE DE CERCETARE REFLECTATE ÎN CELE MAI RELEVANTE PUBLICAȚII ALE PROFESORULUI UNIVERSITAR AURELIA RACU 99

LABIRINTURILE SUFLETULUI : AURELIA RACU – FONDATOARE ȘI DIRECTOARE A ASOCIATIEI PENTRU PERSOANE CU DIZABILITATI DE INTELECT HUMANITAS DIN MOLDOVA……121

CITĂRI DIN LUCRĂRILE AURELIEI RACU.....

APRECIERI OMAGIALE CU PRILEJUL DE 80 DE ANI DE LA NAȘTERE, 63 DE ANI DE ACTIVITATE PEDAGOGICĂ, 48 DE ANI DE ACTIVITATE DE CERCETARE ÎN DOMENIUL PSIHOPEDAGOGIEI SPECIALE..... 145

RETROSPECTIVE. REFLECȚIILE COLEGILOR DESPRE CERCETĂTOAREA AURELIA RACU 165

AURELIA RACU,
doctor în științe pedagogice, doctor habilitat în științe istorice,
profesor universitar,
professor emeritus

PROFESORUL AURELIA RACU - LABIRINTURILE DESTINULUI

„ Un labirint este uneori
apărarea magică a unui
centru, a unei bogății, a unui
înțeles. Pătrunderea în el poate
fi un ritual inițiatic. Acest
simbolism este modelul oricărei
existențe care, trecând prin
numeroase încercări,
înaintează spre propriul său
centru, spre sine însuși.”

Mircea Eliade

Meseria de pedagog este o provocare pentru cei care își urmează chemarea venită de Sus. Or, în afară de cunoștințe excelente în materia pe care o predă, adevăratul profesor este și un bun pedagog, excelent psiholog, talentat artist, iar viața acestuia este o perpetuă căutare, descoperiri, explorare de noi universuri și toate acestea de dragul discipolilor pe care-i luminează cu frumusețea sufletului înnobilat de dragostea pentru cunoaștere, dreptate, adevăr. De regulă, asimilează înțelepciunea seculară și adevăratele valori din familiile din care provin, de la părinți, bunei, dascălii lor.

Profesorul universitar Aurelia Racu s-a născut într-o familie prietenoasă, cu vechi tradiții, dintr-o mare dragoste a părinților, cu o necesitate imensă de a primi afecțiune, cum e și firesc să fie, și cu o necesitate enormă de a o dărui celor dragi și întregii lumi, inclusiv celor mai triști decât noi. S-a mulțumit și se mulțumește cu tot ce a avut, cu bune și cu rele, concentrându-se pe ce trebuie să facă cu dăruire chiar și după cei 80 de ani împliniți, ca un adevărat *perpetuum mobile*. Nu a așteptat niciodată să i se ofere soluții la toate problemele pe care le-a înfruntat prin muncă asiduă, tenacitate, perseverență, implicare plenară. Dimpotrivă, a căutat cele mai nebătătorite căi și cele mai provocatoare idei pe care a știut cumva să le îmblânzească, să le domesticească, să le facă să devină accesibile, funcționale, imperios necesare domeniului în care activează cu multă dăruire, societății în permanentă schimbare, discipolilor interesați de aceste provocări și colegilor din țară și de peste hotarele ei, împreună cu care au reușit să scrie adevărate pagini de istorie a psihopedagogiei speciale, aflate într-un mare impas în spațiul ex-sovietic, reușind să ajusteze cerințele în domeniu la standardele europene. A reușit să-și îmbine armonios cariera academică și de cercetare cu viața de familie.

A știut dintotdeauna și continuă să-și transforme rănile în înțelepciune. Și-a creat propriul destin cu fiecare experiență trăită, cu fiecare alegere, experiență, gând, urmându-și chemarea prin labirintul destinului. A căutat tot timpul să se găsească, construiască, renască din adâncurile ființei ca persoană, deși de multe ori i-a fost aproape imposibil să o facă, dar nu a renunțat.

S-a maturizat mult prea devreme, fiind aleasă să îmbrățișeze meseria de pedagog. La doar 17 ani (1960-1961) era învățătoare în satul Pitușca, raionul Călărași, apoi educatoare, învățătoare, șefă de studii, directoare la școala auxiliară din s. Hârbovăț, r-nul Călărași (1961-1975). Și-a urmat chemarea destinului, reușind să se implice activ și în activități sociale și culturale.

În excursie la Moscova cu copiii școlii internat (1963)

Șefă de studii la școala auxiliară, Hîrbovăț (1964)

Socializarea copiilor cu CES cu veteranii celui de-al doilea Război Mondial (Călărași, 1965)

Fire artistică, împreună cu colegii din școala din Hârbovăț unde activează, se implică activ în promovarea culturii naționale, jucând în scenă diferite roluri, care i-au adus în 1972 mari succese și titlul de laureată a festivalului republican de activități artistice, fiind un model demn de urmat pentru colegi, consăteni, elevi și pentru membrii familiei, evident.

Laureată a festivalului republican de activități artistice.
Piesa Pe un picior de Plai de I. Podoleanu (1972)

Colectivul teatrului artistic din școala auxiliară de la Hîrbovăț (1972)

Secvențe din spectacolul Pe un Picior de Plai (1972)

La 32 de ani a debutat în cariera de cercetare, urmându-și de această dată chemarea în cadrul doctoratului la Institutul de Cercetări Științifice în Defectologie al AȘP din Moscova (1975-1978). Și-a demonstrat abilitățile de cercetător prin perseverență, corectitudine, punctualitate, creativitate, susținându-și cu succes teza de doctor în mai puțin de 3 ani – un exemplu bun pentru tinerii cercetători de azi.

Решением
Совета
от 22 июня 1978 г. (протокол № 7)
присуждена ученая степень
КАНДИДАТА
ПЕДАГОГИЧЕСКИХ НАУК
Председатель совета
Ученый секретарь совета

Решением
Высшей аттестационной комиссии
при Совете Министров СССР
от 26 декабря 1984 г. (протокол № 32/26)
присвоено ученое звание
ДОЦЕНТА
ПО КАФЕДРЕ
олигофренопедагогики
Зам. Председателя
Высшей аттестационной комиссии
Ученый секретарь
Высшей аттестационной комиссии

La revenire (din 1978 până în prezent) își împletește drumurile interminabile, uneori mult prea întortocheate ale labirintului destinului cu Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, la început în calitate de asistent, lector superior, apoi conferențiar universitar, doctor habilitat, profesor universitar catedra Psihopedagogie Specială.

Lector universitar (1978)

Metodistă la practica pedagogică (1978)

Studiu științific privind colaborarea școală- părinți (școala auxiliară nr.9, Chișinău, 1978)

Între anii 1983-1990 a activat în calitate de decan al Facultății de Defectologie.

Urmărindu-i traseul profesional prodigios al doamnei Aurelia Racu nu putem să nu ne întrebăm cum de le reușește pe toate? Care este secretul rezistenței în fața tuturor vicisitudinilor vieții și cum a reușit să descâlcească drumurile întortocheate ale labirinturilor vieții? A știut și a simțit dintotdeauna că puterea vine din rădăcinile viguroase ale familiei în care s-a născut, cu părinți înțelepți, surori și frați iubitori, despre care vom vorbi în următorul capitol. Apoi această putere s-a împletit cu dragostea imensă izvorâtă din frumoasa și puternica familie pe care și-au creat-o împreună cu soțul Petru Roșca, profesor universitar, și cu cei trei fii extraordinari, cu trei nurori minunate, cu cei mai dulci nepoți– o misiune deloc ușoară, dar pe care reușește să o îmbine armonios cu viața și activitatea profesională.

Eveniment aniversar împreună cu soțul, fiii, nurorile și mama

Alături de fiii Sergiu, Serghei, Victor

Nu a ezitat niciodată să fie omniprezentă și omniscientă în viața membrilor familiei numeroase și foarte prietenoase, i-a ținut/îi ține pe toți grămăjoară, implicându-se/implicându-i în evenimentele frumoase din viața personală și profesională. Este umărul de nădejde, sprijinul și catalizatorul de idei creative.

Cu fiul Sergiu Racu, conf.dr., Decan USEFS

Eveniment în familie

Cu fiii Victor și Serghei

Mama Marina cu Vitalie Danii

Așadar, hotarele activității profesionale, ca parte importantă din viața profesorului universitar Aurelia Racu, se contopesc cu cele ale familiei, devenind un tot întreg. Îi aparține plenar meritul de a fi contribuit, în calitate de pedagog și savant, la dezvoltarea psihopedagogiei speciale în Republica Moldova, la crearea și promovarea parteneriatelor cu savanții și practicienii în domeniul psihopedagogiei din diverse țări, având o colaborare durabilă și de mare succes cu renumiții savanți Em. Verza, Doru Popovici, Gh. Radu, Virginia Crețu (România), Victor Siniov (Ucraina), Karl Gruneuald, M. Tideman (Suedia), Martin Van Henden (Belgia) L. Șipițâna (Rusia) ș. a.

Grație capacității de comunicare asertivă, cumsecădeniei și profesionalismului indubitabil, a devenit o veritabilă ambasadoare a țării noastre.

Despre educația incluzivă cu profesorii Emil Verza și Doru Vlad-Popovici (România)

Împreună cu acad. A. Eșanu și prof. P. Roșca

Un aport considerabil în dezvoltarea domeniului în care este implicată plenar profesorul Aurelia Racu le au proiectele și colaborările internaționale cu universitățile din România, Ucraina, Suedia, Germania, Norvegia etc., pe care domnia sa le menține la cel mai înalt nivel, relațiile profesionale cu colegii din proiecte transformându-se în relații de prietenie nedisimulată, cum ar fi, de exemplu, prieteniile cu profesorul Victor Siniov de la Universitatea Națională „Mihail Dragomanov" din Kiev, cu profesorul Emil Verza de la Universitatea din București, sau Lya Magnus din Suedia etc. *Rod al acestei activități reciproc avantajoase sunt lucrările de prestigiu pentru știința națională, în care sunt abordate diverse aspecte ale psihopedagogiei speciale și integrate: Interacțiunea școlii auxiliare și familiei în adaptarea socială a elevilor (1982); Istoria Psihopedagogiei Speciale (1989); învățământul special din Moldova: istorie și actualitate (1999); Viziuni moderne ale psihopedagogiei (2000); Intervenția psihopedagogică în școala incluzivă (2007); Asistența socială a persoanelor cu dizabilități (2007); Intervenția recuperativ-terapeutică pentru copiii cu dizabilități multiple (2006, 2009); Ghidul de termeni și noțiuni: Psihopedagogie Specială, Asistență Socială, Terminologie Medicală (2006); Educația incluzivă (2010); Ghid: Drepturile omului și problema dizabilităților (2011, în parteneriat cu CpDOM); Pedagogia specială (2012); Incluziunea socială a persoanelor cu cerințe educaționale speciale prin dezvoltarea parteneriatului familie - echipa multidisciplinară, comunitate (2012); Parteneriate pentru dezvoltarea educației incluzive (2012); Dicționar enciclopedic de psihopedagogie specială (2013); Psihopedagogia integrării (2014) etc.*

Este cel mai convingător, onorabil mod de a deveni parte integrantă a marii familii europene, axate pe valori democratice, pentru care optează înflăcărat doamna profesor, molipsindu-i și pe discipolii, pe toți conaționalii noștri.

Cu prof. N.Bucun și acad. V.Siniov la UPSC

Împreună cu dr. N. Andronati și colegii la UPSC

Dr. Nicolae Andronache la APDI Humanitas

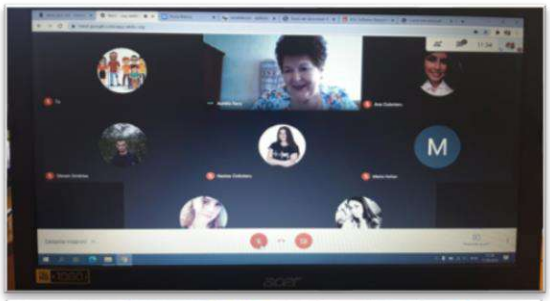
Împreună cu prof. N.Bucun la UPSC

Extrem de activă și dornică să facă față provocărilor secolului în care trăiește, participă la diverse evenimente internaționale, mobilități academice, stagii științifice în diferite țări europene, fiind și membru al diferitor Comitete științifice, Colegii de redacție: membră a colegiilor de redacție ale revistelor „Revista de psihopedagogie" (Universitatea din București) (din 2007-prezent) și „Studia Universitatis Moldaviae". Seria „Științe sociale" (din 2021). Editor, coordonator și redactor științific al suportului pentru părinți „Vocea părinților" (din 1992-prezent), „Accesibilitatea tinerilor cu dizabilități în universități (orientări teoretice și practice): materialele Conferinței Științifice „Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior" (2017), „Ghid teoretico-practic pentru asistența socială multifuncțională comunitară" (2018), „Integrarea socioprofesională a tinerilor cu dizabilități: culegere de articole" (2018), „Parteneriate în educația incluzivă a tinerilor cu dizabilități din instituțiile universitare: culegere de articole" (2019) etc. Este un foarte bun organizator, moderator al evenimentelor științifice de anvergură, de mare rezonanță națională și internațională, chiar și în plină pandemie.

Lansare de carte : Aurelia Racu, Învățământul Special din Moldova : Istorie și Actualitate, UPSC (1999)

De foarte mare interes sunt și multiplele comunicări și discursuri tematice la diverse foruri științifice naționale și internaționale: „Reabilitarea copiilor cu dizabilități: actualitate și perspective" (Simferopol, Ucraina, 2005); „Probleme medico-psihologice în defectologie" (Herson, Ucraina, 2006); „A society for all" (Oslo, Norway, 1997); „Asistența socială a persoanelor cu dizabilități" (Chișinău, 2008); Non-verbal communication as a mesans of achievind social and human rights (Kiev, Ucraina, 2015); „Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior" (Chișinău, 2017); „Consolidarea parteneriatului intersectorial pentru furnizarea serviciilor sociale familiilor în situații de risc" (Georgia, 2018); „Social inclusion through segregation" (Kiev, Ucraina, 2019); Implicații psihologice ale terapiei ocupaționale la persoane cu dizabilități (București, România, 2019); Congresul EAMHID „De la știință la practică: îmbunătățirea sănătății mintale" (Berlin, Germania, 2021), „Educația specială în pandemie" (București, 2021) ș.a.

Partenerii din Suedia și Ucraina în cadrul proiectului Educația Incluzivă la Liceul Teoretic "Alexandru Ioan Cuza, Chișinău (2019)

Proiectul Social Inclusion Through Segregation, Universitatea din Gavle, Suedia (2019)

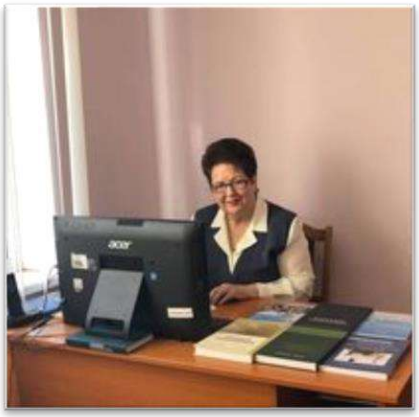
Dincolo de ampla arie științifică și practică abordată în lucrările enumerate, acestea impresionează prin rigurozitatea și continuitatea promovării pe teren autohton a unor domenii de avangardă din psihopedagogia specială internațională, înnobilându-le și completându-le prin propriile elaborări, fapt care contribuie în măsură considerabilă la formarea imaginii pozitive a Republicii Moldova în lume.

Aurelia Racu și-a desfășurat activitatea de pedagog și savant creând alternative educaționale și de protecție socială a persoanelor cu dizabilități; a promovat gradual și consecvent drepturile copiilor și tinerilor cu dizabilități, a luptat permanent pentru integrarea lor în societate ca persoane cu drepturi egale.

Atelier de lucru din cadrul Programului Național de Incluziune Socială a Persoanelor cu Dizabilități (2023)

Autoare a peste 200 de publicații naționale și internaționale, aduce o contribuție considerabilă psihopedagogiei speciale prin fortificarea direcției de cercetare în domeniu.

Mănăstirea Hîrbovăț, pe timpuri şcoala auxiliară pentru copii cu dizabilități de intelect

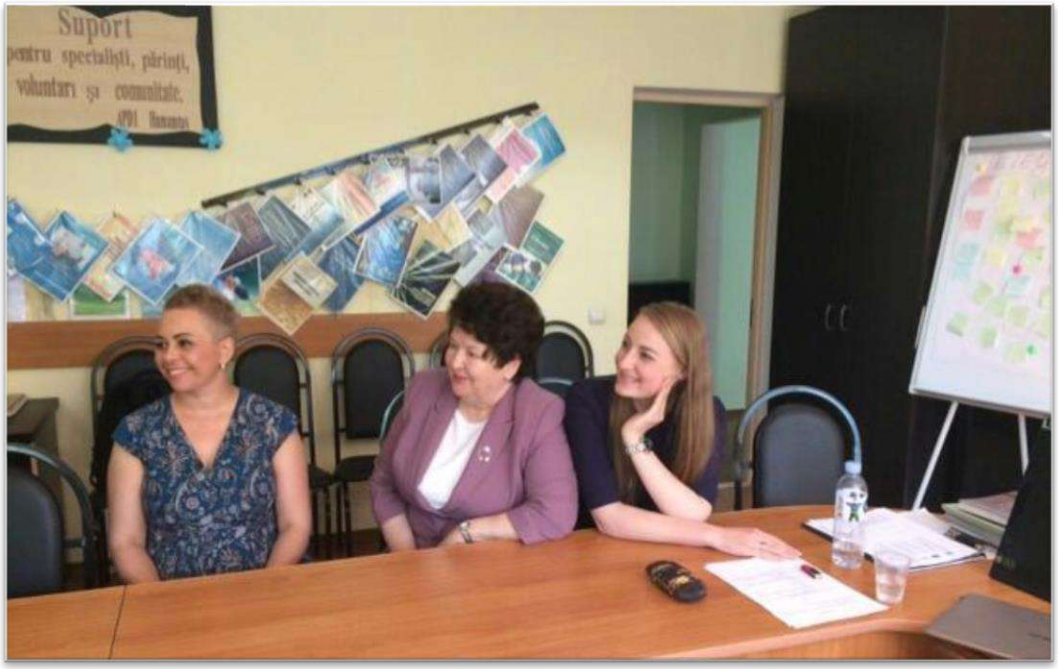
Este magnetul care atrage Oamenii de calitate din țară și de peste hotare în diverse proiecte, activități, emisiuni, asociații, conlucrând armonios cu persoanele cu nevoi speciale, cu membrii familiilor acestora, cu cercetători valoroși din întreaga lume, creându-și relații de durată, colaborări fructuoase, proiecte cu impact vizibil asupra domeniului și vieții celora de care se simte responsabilă în permanență.

Cercetările domniei sale și ale colegilor din țară și de peste hotare (Nicolae Bucun, Emil Verza, Victor Siniov etc.) reprezintă o primă *abordare istorică* a ideilor, conceptelor și principiilor sistemului național al învățământului special (SNÎS), grație implicării plenare în procesul de reconceptualizare și reconstrucție a acestuia în contextul reformei generale a învățământului din Republica Moldova.

Cercetătoarea constată că Învățământul Special (ÎS) din Moldova/ Basarabia/ RSS Moldova s-a constituit și a evoluat pe aceleași temeiuri epistemice ca și în țările europene vecine (România) sau ca în țările din care a făcut parte Republica Moldova în diferite perioade istorice (România, URSS), dar cu manifestări tardive față de acestea.

Tocmai din aceste considerente, și-a pus drept obiectiv primordial să preia bunele practici internaționale, să cerceteze tematici de mare actualitate, să atragă în cercetare și activități inerente procesului de formare a cadrelor în domeniu tinere/tineri interesați de continuitatea cercetărilor domniei sale, de schimbarea spre bine a lucrurilor în domeniul psihopedagogiei speciale și a integrării persoanelor cu dizabilități, fortificând astfel direcția de cercetare al cărei lider este.

Dacă e să ne referim mai detaliat la cercetările profesorului universitar Aurelia Racu, vom reveni la caracterul revoluționar al inițiativelor înaintate: în comparație cu țările dezvoltate, specificul Învățământului Special (ÎS) din Moldova/Basarabia rezidă în instituționalizarea parțială inițial, ulterior totală, a copiilor cu dizabilități și/sau cu cerințe educaționale speciale (CES).

Ideea lui L.S. Vigotsky de integrare socioprofesională a copiilor cu CES a fost respinsă de autoritățile sovietice, apoi reluată, controversele conceptelor ÎS persistând la toate etapele de constituire și dezvoltare a acestuia. Drept urmare, o lungă perioadă a fost ignorat principiul abordării timpurii a copiilor cu CES, iar cadrul legislativ al ÎS dintotdeauna a evoluat cu mare întârziere.

Din dorința de a schimba spre bine condițiile și a susține educabilii cu CES și ÎS, profesorul Aurelia Racu a lansat noua direcție de cercetare, la care lucrează începând cu 1961 – *Evoluția sistemului național al învățământului special ca proces unitar teoretic-praxiologic, în cadrul câmpului educațional european,* care cuprinde mai multe dimensiuni: *Teoria și istoria psihopedagogiei speciale, Istoria psihopedagogiei speciale, Dezvoltarea învățământului special și integrat în Republica Moldova, Parteneriat educațional în favoarea persoanelor cu dizabilități, Psihopedagogia integrării, Psihopedagogia școlii incluzive, Asistența socială a persoanelor cu dizabilități, Drepturile omului pentru persoanele cu dizabilități, Incluziunea socio-educațională a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior, Asistența psihopedagogică și socială a persoanelor cu dizabilități, Educația incluzivă.*

Împreună cu acad. Victor Siniov (Kiev)

Obiectul complex al acestor cercetări a fost abordat din perspectiva integralist-sistemică, fiecare dimensiune fiind abordată la nivel macrostructural (ideal, scop educațional) și microstructural (obiective generale, obiective specifice), care determină principiile de elaborare a planurilor de învățământ, a programelor școlare și a materialelor didactic-metodice.

Caracterul amplu, complex și general al abordării istorice a cercetărilor i-a generat concluzia că prima parte a sintagmei din denumirea direcției de cercetare ar trebui introdusă în nomenclatorul specialităților științifice cu denumirea de *Istoria științelor educației*.

Extrem de valoroase demersului științific sunt analizele, sistematizările ideilor, conceptelor și periodizărilor de constituire a demersurilor sociale, educaționale și științifice cu privire la persoanele cu dizabilități, pe care cercetătoarea le-a urmărit în spațiul cultural-educațional european, din antichitate până în prezent (*Învățământul special din Moldova: Istorie și actualitate*, 1999; *История становления и развития системы специального образования в Республике Молдова*, 2005).

За эффективность вузовской науки
ФОРУМ УЧЕНЫХ-ДЕФЕКТОЛОГОВ
ТАШКЕНТ
КИШИНЕВ

Acestea i-au permis stabilirea caracteristicilor definitorii ale SNÎS în perioada anilor ’80 ai sec. XX – prezent: un învățământ *distructiv*, *declarativ* și *ideologizant*, care nu era interesat nici măcar de promovarea copiilor talentați, inclusiv de copiii cu CES.

Concomitent, au fost stabilite perioadele istorice de dezvoltare a serviciilor prestate persoanelor cu dizabilități – *instituționalizării*, *deinstituționalizării*, *integrării comunitare*.

VIZIUNI

Protecție, integrare, incluziune socială prin proiecte de parteneriat

Una dintre cele mai importante oportunități ce ni s-au asigurat după 1990 este, cu certitudine, deschiderea către lume. Asemenea unor vase comunicate, lumea modernă oferă cu generozitate informația și experiența, acumulată, grație unor eforturi, de-a lungul anilor, astfel încât să le poată prelua și implementa acele state, societăți, care în virtutea unor realități istorice, geopolitice, s-au pomenit în ariergarda evoluției umane. Republica Moldova a intrat în circuitul valorilor general-umane și sociopolitice ale lumii moderne după proclamarea independenței, iar grație suportului multilateral pus la dispoziție de către entitățile statale în fază avansată de dezvoltare țara noastră a reușit să înregistreze progrese importante în multe domenii de activitate.

Nu voi greși dacă voi spune că saltul cel mai impresionant l-a făcut în ultimii 10-15 ani sistemul de protecție socială a persoanelor cu nevoi speciale. Până mai ieri reprezentat aproape exclusiv de instituții de tip închis, segregaționist, acest sistem, cu ajutorul sprijinului concret din partea comunității occidentale, metode noi de abordare a problemelor cu care se confruntă persoanele cu nevoi speciale. Progresele înregistrate nu pot fi negligeate. Drept dovadă servesc și numeroasele întruniri ale specialiștilor din lumea întreagă organizate la Chișinău, între care Conferința federației internaționale SOFT din toamna acestui an, având genericul "Standarde europene de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități - realizări și perspective pentru societatea civilă, guverne și parteneriatele din domeniu", s-a impus prin amploarea tematicii abordate, partenerialul inovator Parlament - Societate Civilă și, bineînțeles, actualitatea problematicii luate în discuție.

Abordarea în cadrul conferinței a standardelor europene referitoare la incluziunea socială nu s-a limitat la teoretizări de dragul teoreticărilor, tar prezența legislatorilor și a activiștilor din societatea civilă la aceeași masă de dezbateri a însemnat o confirmare în plus a faptului că la toate palierele statului se conștientizează nevoia constituirii unui parteneriat viabil în numele realizării efective a unei sarcini general asumate - egalizarea în drepturi a tuturor cetățenilor, fără excepție, ca expresie supremă a maturității statului democratic. Avansarea spre acest obiectiv final nu poate fi decât treptată, dar în același timp consecventă și neclintită.

În Republica Moldova, începând cu anii '90 sec. XX, prin Constituție și legislație, au fost recunoscute drepturile fundamentale ale persoanelor cu handicap; au fost concepute criterii de abordare handicapului. Am asistat la un proces firesc, profund, de completare și adaptare a legislației în lumina noii filosofii sociale, bazate pe drepturile omului. Actualmente avem o definiție multidimensională a handicapului, care îngăduiește criterii medicale, psihologice, educaționale, sociale, etc. cu evidențierea responsabilității societății pentru asigurarea șanselor egale fiecărei ființe umane la afirmare în toate domeniile. *"Persoanele cu handicap sunt acele persoane cărora mediul social neadaptat deficiențelor lor fizice, psihice, mentale, le împiedică total sau limitar accesul cu șanse egale la viața socială, potrivit vârstei, sexului, factorilor materiali, sociali și culturali proprii, necesitând măsuri pregătii de protecție specială în sprijinul integrării lor sociale și profesionale"*.

În lumina filosofiei sociale a Drepturilor Omului, pe baza Convenției Europene a Drepturilor Omului în momentul actual, în țările Uniunii Europene, persoana cu dizabilități este abordată în calitate de cetățean egal în drepturi cu oricare altă persoană din țară.

Pregătirea unui astfel de copii sau adult pentru integrarea / reintegrarea familială, școlară și profesională, desfășurarea de activități utile și de activități de timp liber în comunitate, au condus la convergența eforturilor din domeniul protecției sociale și speciale, educației speciale, educației permanente, orientării vocaționale și al trainingului pentru o anumită *profesie*, **integrarea** presupune prezența în comunitate și societate a persoanei cu dizabilități, în calitate de cetățean cu drepturi depline, precum și vizibilitatea ei, dar și un sprijin pentru a se putea adapta instituțiilor, comunității, societății în care se integrează. În documentele legislative privind protecția specială conceptul de integrare este definit ca *"procesul de interacțiune dintre individul sau grup și mediul social, prin intermediul căruia se realizează un echilibru funcțional al părților"*.

Pentru a se integra într-un mediu obișnuit, persoana cu dizabilități trebuie să depășească ea însăși anumite obstacole, să-și schimbe comportamentul, să se "alunge" să se adapteze la cerințele mediului, la situația de fapt. În acest sens integrarea poate fi definită drept un proces prin care persoana cu dizabilități acede la toate activitățile / noturile concepțiilor să, pentru a le efectua / exercita în aceleași instituții, condiții, contexte, împreună cu aceștia, fără discriminare. **Integrarea școlară** este *"procesul de adaptare a copilului la cerințele școlii pe care o urmează, de stabilire a unor raporturi afective pozitive cu membrii grupului școlar (clasa) și de desfășurare cu succes a prestațiilor școlare"*.

Conceptul cel mai cuprinzător care stă la baza acestei realități în devenire, este cel de Societate pentru Toți. ***Societatea pentru Toți impune trecerea de la integrare la incluziune***. Declarația de la Madrid "**Înlăturarea discriminării plus acțiunea pozitivă, conduc la incluziunea socială**", adoptată la Congresul European al persoanelor cu handicap (Madrid, martie 2002), pune accentul pe trecerea de la filosofia paternalistă cu privire la persoanele cu dizabilități la o viziune care să le confere forța de a-și exercita controlul asupra propriilor lor vieți. *"Acțiunea se modifică de la accentul pus pe procesul de reabilitare a individului, pentru ca acesta să se potrivească societății, către filosofia globală a modificării societății ca aceasta să poată face față nevoilor tuturor persoanelor, inclusiv persoanelor cu dizabilități"*. În unele acte juridice **Incluziunea socială** constituie un set de măsuri și acțiuni multidimensionale din domeniile protecției sociale al ocupării forței de muncă, locuirii, educației, sănătății, informării și comunicării, mobilității, securității al justiției și culturii, destinate combaterii excluziunii sociale. Incluziunea socială presupune **"adaptarea" societății la oportunitățile și necesitățile persoanei cu dizabilități**. Noua viziune definește ***incluziunea socială drept nediscriminare plus acțiune pozitivă***.

Incluziunea se raportează la procesul de pregătire a unităților de învățământ pentru a cuprinde în educație toți membrii comunității, indiferent de caracteristicile, dezavantajele sau dificultățile acestora.

Educația incluzivă este definită drept "procesul permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor persoanelor din cadrul unei comunități". ***Școala incluzivă*** este acea *"unitate de învățământ în care se asigură o educație pentru toți copiii și reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare. Copiii din aceste unități de învățământ beneficiază de toate drepturile și serviciile sociale și educaționale, conform principiului resursa urmează copilul"*.

Trecerea spre educarea incluzivă în învățământ presupune o reconstrucție instituțională, valorificarea resurselor umane și informaționale și crearea unei rețele de sprijin pentru promovarea incluziunii și prevenirea oricărei excluziuni în educație. În această direcție s-au legiferat și se constituie centrele școlare pentru educație incluzivă, concepute ca o instituție școlară care, pe lângă organizarea, desfășurarea procesului de predare-învățare-evaluare, își construiește și alte direcții de dezvoltare instituțională: formare / informare în domeniul educației speciale, documentare / cercetare / experimentare precum și servicii educaționale în comunitate.

Design-ul Universal reprezintă o etapă obligatorie pentru incluziunea socială, presupunând producerea de obiecte și amenajarea mediului în așa fel încât să fie utilizabile de toată lumea, în cel mai larg sens posibil, fără a fi nevoie de adaptări ulterioare sau de un design specializat. De exemplu, o rampă de acces într-o instituție trebuie proiectată astfel, încât să fie funcțională atât pentru persoana cu dizabilități, cât și pentru un vârstnic, un cărucior de copii, o persoană cu probleme de sănătate etc.

Treptele normalizării la care m-am referit succint pot fi depășite doar în parteneriate viabile și productive dintre părțile interesate în obținerea unor finalități, capabile să schimbe situația pentru societate, în ansamblu și pentru fiecare persoană cu probleme în particular.

În cei aproape 15 ani de activitate Asociația pentru Persoane cu Dizabilități de Intelect *Humanitas* a promovat la modul practic parteneriatul pentru schimbare. Ideea de parteneriat a fost promovată atât la nivel național, cât și la cel internațional, de-a lungul anilor *Humanitas* reușind să constituie mai multe parteneriate cu impact benefic asupra incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități. Sugestiv în acest sens este parteneriatul cu Centrul OBRA (Flandra) Asociația de părinți cu copii cu dizabilități de intelect din Norvegia, Belgia și Olanda, posesoare a unei experiențe valoroase de dezvoltare a societății pentru Toți. În cadrul proiectelor Colaboarera FLANDRA-Moldova (1999), **Centrul Model** de recuperare a copiilor cu dizabilități multiple (2003), Societate pentru Toți (2005), omonim (2003) s-a reușit crearea filialelor locale de *Humanitas* care au format în rândul lor, parteneriate comunitare în vederea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități.

VIZIUNI

Problemele societății se răsfrâng negativ asupra tuturor familiilor, dar în mod deosebit - asupra familiilor în care crește copii cu dizabilități. Pentru a redresa această situație trebuie pus în funcțiune un parteneriat complex administrativ, economic, legislativ, educațional, comunitar. Doar în acest mod familiile respective nu vor mai fi singure în soluționarea multiplelor probleme legate de integrarea copiilor cu dizabilități în societate. Ani la rând aceste familii nu au resimțit efectele preocupării statului față de problemele lor, în stat și societate existând opinia că de integrarea și reabilitarea socială a copiilor cu dizabilități ar trebui să se ocupe părinții, deoarece aceasta este problema lor personală. Din fericire, în ultimii ani situația pas cu pas începe a se schimba în bine, astfel încât la nivelul autorităților se conștientizează tot mai activ caracterul social al problemelor, cu care se confruntă familiile ce au în grijă copii cu dizabilități. Dovada schimbării este, adoptarea în ultimul timp, la nivel de țară, a unui set de acte legislative și normative în domeniu, între care strategia națională pentru Acțiuni Comunitare ocupă un loc aparte. Crearea recentă a Grupului de Nivel Înalt pentru Copiii Moldovei în parteneriat cu Instituțiile de protecție a copilului, profesionistii, societatea civilă și organizațiile internaționale, își propune să promoveze politici relevante în vederea ameliorării situației copilului cu probleme, oportunități de integrare socială prin acțiuni comunitare, comportamentale și de voluntariat, a marcat o etapă de cotitură în acest sens, trecere de la teoretizări abstracte la fapte concrete. Este minunat că structuri influente ale societății civile precum Asociația pentru Carîtate și Asistență Socială **ACASĂ**, animatoarea conferinței internaționale SOFT la care m-am referit în debutul acestui material, reușesc să mobilizeze forțele din stat și societate, să atragă experiențe avansate în domeniu, creând parteneriate lucrative, de pe urma cărora avem de câștigat cu toții. Numai în acest mod poate avea loc transferul de cunoștințe și informații componente ale acelui capitol social, care ar schimba în bine calitatea vieții persoanelor cu dizabilități și a familiilor lor prin incluziune socială.

dr. hab. Aurelia RACU

Abordarea socială, educațională și științifică a persoanelor cu CES și a ÎS a arătat că, în plan istoric, ÎS european și național a parcurs o cale complexă, de la exterminarea sau ridiculizarea acestora în antichitate, la coexistența, în evul mediu, a prejudecăților și superstițiilor cu atitudinile umaniste, de aici la primele încercări de educare a ÎSN la sf. sec. al XVIII-lea, și la înființarea instituțiilor rezidențiale și a școlilor speciale în sec. XIX–XX. Un alt aspect important este că schimbările recente de ordin social din R. Moldova și din lume au creat ample deschideri pentru reconsiderarea conceptuală a ÎS în baza conceptului de *educație modernă*, ceea ce impune modificarea atitudinilor socio-educaționale față de instruirea, educația și integrarea socio-profesională a persoanelor cu CES.

Adevărate valori științifice pertinente reprezintă istoria SÎS din RASSM și RSSM, cercetătoarea constatând încălcări ale drepturilor persoanelor cu dizabilități, de etnie română, la educație în limba maternă: formarea centralizată doar în limba rusă a cadrelor didactice pentru ÎS, abordarea diferențiată a copiilor cu dizabilități în baza unor diagnosticări diferențiate (medicale, psihologice, pedagogice), definitivarea procesului de constituire legislativ-normativă, organizatoric-managerială și didactic-educativă a SÎS, studiul particularităților psihologice și de vârstă ale copiilor cu deficiențe, etc., etc. – aceste constatări generând presiuni din partea specialiștilor în domeniu (inclusiv din partea cercetătoarei) asupra autorităților, obținându-se astfel o anumită ajustare a ÎS din RSSM la cel din Europa de Vest.

Promovarea drepturilor copiilor cu dizabilități

Împreună cu conf. dr. Antonina Vinogradova (Sankt-Petersbourg) la Conferința Integrarea școlară și socială, perspective și actualități (Chișinău, 1989)

1Proiect susținut de UE. Georgia

Dar cea mai importantă valoare științifică a cercetărilor echipei de cercetători în domeniu împreună cu domnia sa rezidă în stabilirea ***principiilor științifice***, care i-au ghidat pe specialiști în perfecționarea continuă a SÎS: *normalizării*, *integrării* și *incluziunii* – principii proprii și SÎS din țările Europei de Vest, precum și condamnarea *febrei segregaționiste* pe care s-a întemeiat acest sistem – separarea educațională a copiilor cu dizabilități de școala generală și separarea socio-profesională a tinerilor cu dizabilități.

Master-class cu Tanja Sappok președinta Asociației EAMHID (București, 2019)

Georgia 2019

Conferința Internațională Educația Specială în pandemie (2021

Alte aspecte importante ale cercetărilor abordate de cercetătoare sunt discriminarea, comentarea și interpretarea principiilor moderne ale ÎS, demonstrându-se astfel caracterul inuman al SÎS din URSS versus caracterul progresist al acțiunilor specialiștilor în domeniu, care au reușit să contribuie semnificativ la îmbunătățirea calitativă a acestui sistem.

O altă contribuție valoroasă a cercetărilor o constituie problemele depistate de către autoare în procesul integrării comunitare/în școala generală a copiilor cu dizabilități, care a demonstrat că întreg SÎS din URSS și din RSSM se afla în opoziție conceptuală cu cel din Occident.

Împreună cu absolventele programului de master în psihopedagogie specială

Drept urmare, a fost elaborată, într-un șir de lucrări, *concepția renovării SÎS* în R. Moldova, pe baze legislative, științifice, structural-organizatorice, antrenativ-participative ale statului, comunității, familiei, precum și pe cea a copilului/elevului//tânărului cu dizabilități, evidențiindu-se latura pozitivă a SÎS din RSSM, dezavantajele SÎS din RSSM față de cel din Occident și carențele acestuia (sursele: РАКУ, А. *История становления и развития системы специального образования в Республике Молдова*: [монография]. Chișinău : Pontos, 2005. 184 с. ISBN 9975-72-151-6; RACU, A. *Istoria psihopedagogiei speciale: Manual-crestomatie*. Ed. a 2-a. Chișinău, Pontos, 2003. 464 p.; RACU, A. *Învățământul special din Moldova: istorie și actualitate*. Chișinău, 1999. 224 p. ISBN 9975-78-033-4).

Constituirii SNÎS i-a urmat dezvoltarea acestuia după declararea independenței R. Moldova. Autoarea a urmărit direcțiile de principiu în dezvoltarea SNÎS: desolidarizarea de SÎS din URSS, dezinstituționalizarea, crearea unui SÎS modern, integrarea și incluziunea, consolidate de elaborarea cadrului legislativ-normativ, re-vitalizarea și reconstruirea sistemului de formare profesională, inițială și continuă, a cadrelor didactice în domeniu, precum și – un principiu deosebit de important! – substituirea ideologiei statului totalitar sovietic cu un sistem de activități menite să contribuie la modificarea liberă a mentalității părinților, a tuturor factorilor educaționali, a întregii societăți față de persoanele cu dizabilități, SNÎS reorientându-se categoric către ideea europeană (RACU, A. *Dezvoltarea învățământului special în Republica Moldova: istorie și perspective.* Referat științific al tezei de doctor habilitat în baza lucrărilor publicate. 07.00.10 – Istoria științei (pedagogia specială). CZU 376(478)(043.3). Chișinău, 2006. –56 p.; RACU, A. ș.a. *Drepturile omului și problema dizabilităților. Reglementări internaționale și naționale privind drepturile omului, destinat persoanelor cu dizabilități și familiilor acestora. Ghid.* Tipografia „Serbia” SRL, Chișinău 2011, 280 p).

Concomitent, s-a implicat plenar în evenimente, proiecte, mobilități internaționale pentru a studia, asimila, disemina bunele practici europene/mondiale, care să îmbunătățească radical situația persoanelor cu cerințe educaționale speciale.

Școala de vară pentru familie care au în componență copii cu dizabilități

2Schimb de bune practici: R. Moldova, Ucraina și Suedia

Drept urmare, *autoarea vine cu o serie de contribuții la conceptualizarea SNÎS:* în demersul pentru cercetarea, reformarea și dezvoltarea SNÎS a insistat pe corelarea dimensiunilor teoretice, praxiologice și experimentale, racordate la problematica științifică pe plan național și mondial, conform *Planului de Acțiuni Republica Moldova–Uniunea Europeană*; reconceptualizarea SÎS din R. Moldova pe principii științifice moderne, axarea acestuia pe satisfacerea nevoilor persoanelor cu

dizabilități în corespundere cu *Drepturile Universale ale Omului* și *Drepturile Copilului;* principiul coexistenței cu sistemul de învățământ general; diferențierea instituțiilor sale în funcție de tipul deficiențelor persoanelor cu CES; experiențele naționale, europene și mondiale în domeniu; educației în limba maternă; asigurarea cu personal specializat în domeniu; formarea continuă oportună a acestuia; instruirea specială a părinților elevilor din școala generală pentru a preveni și/sau a anihila reacția de respingere de către copiii lor a copiilor cu dizabilități; distribuirea științific argumentată a fondurilor necesare funcționării și dezvoltării sistemului.

Își continuă cercetările postdoctorale, elaborându-și teza de doctor habilitat în istoria pedagogiei speciale, având-l ca mentor, consultant, coordonator pe domnul academician Andrei Eșanu, de care îi leagă și o prietenie strânsă și față de care are un sentiment de profundă recunoștință pentru contribuția valoroasă la depășirea unui alt nivel al labirintului cunoașterii.

Împreună cu acad. Andrei Eșanu și dr. Valentina Eșanu (2006)

Susținerea tezei de Doctor Habilitat -02 iunie, 2006, Academicienii Andrei Eșanu AȘM și Victor Siniov, Universitatea „Mihail Dragomanov"din Kiev (Ukraina), Dr. hab., prof. univ., Vlad Pâslaru și prof. univ., Petru Roșca

Surprizele anului 2023 - vezi Calendar Național, pag.105-107 (Elena Barbos-Balinschi)

Dacă e să ne referim la teza de doctor habilitat, inovația științifică și valoarea teoretică a investigațiilor cercetătoarei Aurelia Racu rezidă în inventarierea, sistematizarea din perspectivă istorică a patrimoniului științific al SNÎS; abordarea pe temeiuri științifice și istorice, în premieră în R. Moldova, a atitudinii societății și a statului față de persoanele cu dizabilități; studiul comparativ al sistemelor de învățământ special național și european și deducerea legităților generale comune de dezvoltare a acestora.

CONSILIUL NATIONAL PENTRU ACREDITARE ȘI ATESTARE
conferă gradul științific de
DOCTOR HABILITAT
în
Istorie
cu toate drepturile, privilegiile și responsabilitățile aferente
doamnei / domnului Racu Aurelia
în urma susținerii tezei de doctor habilitat în Consiliul științific specializat
DH 01.02.10-22.06.06 din cadrul Institutului
de Istorie
al Academiei de Științe a Moldovei
la data de 22 iunie 2006
Președinte Holban
Secretar științific
Procesul-verbal nr. 5 din 22 septembrie 2006

THE NATIONAL COUNCIL OF ACCREDITATION AND ATTESTATION
has conferred the scientific degree of
DOCTOR HABILITATUS
in
History
with all its rights, privileges and responsibilities
Racu Aurelia
following the defence of the doctor habilitatus dissertation in the Specialized Scientific Council
DH 01.02.10-22.06.06 at the Institute
of the Academy
of Sciences of Moldova
of June 22 2006
Chairman Holban
Academic Secretary
Minutes No. 5 of September 22 2006

Diploma de doctor habilitat (2006)

ATESTAT DE PROFESOR UNIVERSITAR
Seria PU Nr. 0209
Dna/Dlui RACU Aurelia
i s-a conferit titlul științifico-didactic de profesor universitar la Pedagogie specială
cu toate drepturile aferente
în baza Hotărârii Comisiei de atestare a CNAA nr. AT-7/3.1 din 22 decembrie 2015
și a recomandării Senatului Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă"
din Chișinău din 26 noiembrie 2015
Președintele CNAA
Rectorul Universității
Secretar științific CNAA
Eliberat la 26 ianuarie 2016 nr. 0119

CERTIFICATE OF UNIVERSITY PROFESSOR
Series PU No. 0209
The scientific-didactic title of the University Professor in Special Pedagogy
with all the rights thereto pertaining has been conferred to
Mr/Mrs RACU Aurelia
of the base of the decision
of the NCAA Attestation Commission No AT-7/3.1 of December 22, 2015
and of the recommendation of the Senate of the Chisinau Pedagogical State
University "Ion Creangă" of November 26, 2015
NCAA Chairman
University Rector
NCAA Scientific Secretary
Issued at January 26, 2016 No. 0119

Atestatul de profesor universitar (2015)

S-a stabilit, în particular, că, la etapa actuală, evoluția SNÎS în context european este marcată de un proces educațional unic, în baza acelorași legități, motiv pentru care cercetătoarea se axează pe întemeierea unei noi direcții științifice – *evoluția sistemului național de învățământ special ca proces unitar*; stabilirea/elaborarea principiilor de inițiere și desfășurare a unor acțiuni și investigații de perspectivă pentru reformarea cardinală a SNÎS: argumentarea epistemologică a reformării SNÎS și a modelelor de reformare a acestuia; modelizarea unui sistem paralel de educație integrată a copiilor cu CES, incluzând cadrul conceptual (*europenizarea* – racordarea la conceptul educațional modern; *de-instituționalizarea* și *democratizarea*; *normalizarea* – drepturi și șanse egale, *integrarea* și *incluziunea*, *adecvarea* la cadrul social-economic al R. Moldova), psihopedagogic propriu-zis, legislativ, managerial, de pregătire a specialiștilor și de culturalizare pedagogică a familiei și subiecților comunității locale, serviciile de

alternativă pentru persoanele cu CES, economic-financiar etc., implicit fundamentarea unor cercetări ulterioare în psihopedagogia specială, având ca finalitate *normalizarea, integrarea, incluziunea persoanelor cu dizabilități.*

Incontestabilă este valoarea aplicativă a cercetărilor domniei sale, care au propus o serie de recomandări pertinente cu privire la evitarea inadvertențelor metodologice în preluarea experiențelor occidentale legate de constituirea noului SNÎS; elaborarea unor programe științifice de dezvoltare planificată, etapizată și progresivă a SNÎS, care iau în considerație tradiția națională și experiențele mondiale privind copiii cu CES; evidențierea condițiilor istorice, sociale, culturale și educaționale propriu-zise de constituire a noului SNÎS, a tendințelor controversate ale perioadei actuale de dezvoltare a învățământului special în R. Moldova. De un real folos este și oferirea de modele teoretic-praxiologice pentru instituirea cadrului legislativ-normativ și curricular, în particular, contribuția la elaborarea mai multor acte normative, cum ar fi strategia națională *Educație pentru Toți*, a standardelor învățământului special, a pieselor curriculare (planuri de învățământ, programe analitice, inclusiv pentru formarea specialiștilor în domeniu, ghiduri metodologice și materiale didactice etc.), toate încununându-se cu implementarea rezultatelor cercetării în practica de formare profesională inițială a specialiștilor în domeniu prin cursuri universitare ș.a.

Evident, toate etapele parcurse în viață și carieră academică și-au lăsat amprentele în cercetările ulterioare, care au generat unele *Recomandări pentru reformarea/constituirea SNÎS în R. Moldova*: asigurarea juridică a tuturor componentelor SNÎS; reformarea graduală a SNÎS; pregătirea temeinică prealabilă a resurselor umane și materiale pentru un SNÎS modern; cercetarea permanentă și continuă a problemelor SNÎS; dezvoltarea unui sistem modern de construcție și dezvoltare curriculară pentru SNÎS; stabilirea unui sistem permanent de conlucrare a tuturor factorilor angajați în educația copiilor cu CES: pedagogi, consilieri, manageri, părinți, funcționari publici, societatea civilă.

Concomitent, au fost scoase în evidență *problemele* importante ale ÎS modern în R. Moldova: formarea profesională și continuă a cadrelor didactice pentru a fi capabile să realizeze educația incluzivă a copiilor cu dizabilități; baza materială și didactic-metodologică precară; amplasarea accentului pe protecția socială, fiind diminuate aspecte mult mai importante, precum asistența de reabilitare, compensare, recuperare și orientare socială; diferențierea copiilor în categoriile "pot fi școlarizați" / "nu pot fi școlarizați"; patriotismul local și lipsa de transparență în domeniu, inclusiv ținerea la index a numărului persoanelor cu dizabilități și alocările de bani publici pentru întreținerea, instruirea și integrarea comunitară și socioprofesională a acestora.

Implicit, s-a demonstrat necesitatea *trecerii graduale* la sistemul vest-european de educație integrată/incluzivă a copiilor cu CES, pledând pentru menținerea limitată a principiului instituționalizării pentru unele categorii de copii cu dizabilități, acest principiu răspunzând atât unui principiu mai general, *unitatea tradiției și inovației*, cât și condițiilor concrete ale R. Moldova în domeniu.

Lucrările științifice publicate reprezintă contribuții conceptuale privind direcțiile strategice și tactice de formare, dezvoltare și modelare a SNÎS în conformitate cu direcțiile strategice de dezvoltare social-economică a R. Moldova și de integrare europeană, inclusiv: reformarea sistemului sovietic al învățământului special și constituirea SNÎS în R. Moldova; proiectarea și demararea unor acțiuni de normalizare și integrare socio-profesională a persoanelor cu dizabilități.

Dar calitatea de cercetător nu ar fi completă, dacă nu ar fi implicate cadrele tinere în cariera științifică. În acest context, profesorul Aurelia RACU are o contribuție aparte în cadrul școlii doctorale, fiind conducător de doctorat de peste 20 ani. Prin cercetările pe care le-a coordonat și publicațiile realizate împreună cu doctoranzii a reușit întotdeauna să contribuie la rezolvarea unor probleme existente în domeniul asistenței sociale, psihopedagogiei, psihopedagogiei speciale etc. Mereu se implică în calitate de organizator de conferințe naționale și internaționale de anvergură, întrucât susține ideea că un savant cercetător trebuie neapărat să disemineze rezultatele cercetărilor la toate nivelurile posibile și, neapărat, la nivel internațional.

Parteneriate: Specialiști, părinți, ONG și voluntari

Întâlnirea Federației Soft cu Ines Bulic, Coordonatorul Coaliției Europene pentru Viața în Comunitate (Chișinău 2007)

Cu dl Davis, reprezentantul Centrului ”Pasărea Albastră” din Olanda,

Cu Martin Vanden Hende, Directorul Centrului Obra din Flandra (Belgia) - fondatorul primului Centru de zi cu acticităţi pentru copii şi tineri cu dizabilităţi din Moldova în parteneriat cu Humanitas (2000)

Împreună cu Martin Vanden Hende – vizită de lucru la centrele din Moldova, Drochia (2000

Întotdeauna a dat dovadă de responsabilitate imensă și profesionalism, de empatie și dragoste, în mod special pentru persoanele cu dizabilități cu care nu este deloc ușor a lucra. Astfel, doamna profesor și-a continuat drumurile labirintului cunoașterii de sine și a domeniului prin coordonarea tezelor de doctorat în pedagogie specială, având la moment în palmares 8 teze susținute de către discipolii/discipolele domniei sale, confirmând spusele lui Ennius Quintus: „Omul care arată cu plăcere calea celui rătăcit, face ca și cum ar aprinde o lumină din lumina sa; luminează mai puțin pentru sine, dar aprinde din făclia sa și pe a altuia.”

Conferința Educația Specială în Pandemie (București, 2021) Conferința Internațională (Suedia, Ucraina și România, 2020)

S-a manifestat ca fondator și membru activ al Asociației pentru Persoane cu Dizabilități de Intelect HUMANITAS din Moldova, înregistrată de Guvernul Republicii Moldova la 19.XII.1991, adunând în jurul său tineretul studios de la UPS „Ion Creangă", diverși specialiști din republică (medici, pedagogi, educatori de la grădinițele de copii, reprezentanți ai diferitelor ONG-uri, părinți care au în îngrijire copii cu dizabilități etc.), conlucrând cu aceștia în scopul sprijinului, susținerii și integrării acestora în societate. Implicată în numeroase acțiuni cu caracter socio-pedagogic și științific, Aurelia Racu promovează cu insistență și curaj idei ce țin de schimbarea mentalității, stereotipurilor cu privire la persoanele cu dizabilități. Prin ideile și activitățile sale APDI Humanitas și-a câștigat titlul de lider în elaborarea recomandărilor pentru planificarea și implementarea politicilor educaționale eficiente în domeniul incluziunii, în calitatea sa de generator al practicilor inovatoare având un rol important în soluționarea problemelor cu care se confruntă domeniul respectiv. La nivel de comunitate Humanitas a creat un eficient parteneriat social dintre toți actorii comunitari ce optează pentru dezvoltarea de politici educaționale incluzive, a implicat un număr important de cetățeni cu dizabilități în procesul de elaborate a politicilor educaționale eficiente, în sprijinirea reformelor în domeniul educației, consolidării efortului participativ al persoanelor cu dizabilități și al familiilor acestora.

Stagiu la Asociația UNAPEI (Paris, 1995)

Parteneriat cu Asociația de Părinți (Norvegia, 2003)

Începând cu anul 2000, editează revista *Vocea părinților*, în care publică diverse materiale cu privire la persoanele cu dizabilități și problemele cu care se confruntă acestea, implicând în acest scop specialiști, părinți și voluntari, care își expun părerile despre o situație sau alta, sugerează idei practice. în acest mod, Aurelia Racu contribuie la consolidarea rolului societății civile în promovarea drepturilor omului, egalității, transparenței și a reformelor democratice în Republica Moldova.

Savantul și psihopedagogul Aurelia Racu are un comportament deosebit în relațiile cu studenții, și colegii mai tineri pe care îi antrenează în acțiuni concrete, promovându-i și acordându-le suport moral și spiritual în toate inițiativele bune pe care aceștia le generează. Așa se explică faptul că, în activitățile pe care le desfășoară la diferite niveluri, participă mulți tineri dornici să se afirme, să-și descopere vocația pentru specialitatea aleasă, să se înscrie în circuitul problemelor stringente ce țin de persoanele cu dizabilități. În cadrul și în urma acestor activități, Aurelia Racu dezvoltă și promovează echipe de voluntari în sprijinul familiilor care au în componență copii cu dizabilități, aducând acestora un folos real, atât de necesar lor pentru o existență normală.

Doctorul habilitat, profesorul universitar, Aurelia Racu, pe parcursul celor *63* de ani de activitate pedagogică, inclusiv, 47 de ani de activitate științifico-organizațională și didactică, a fost mereu în pas cu timpul, iar în unele cazuri chiar devansându-1. Nu au speriat-o schimbările. Le-a acceptat ca pe o lege a vieții, conștientizând că ele aduc progresul, prosperarea și perfecțiunea.

Și-a câștigat afecțiunea și respectul studenților și colegilor de breaslă, a specialiștilor de la diverse instituții din țară și de peste hotare prin calitățile sale de om și de savant, prin inepuizabila sa energie, abnegația și felul de a fi și a acționa, prin starea de echilibru, bunătatea și generozitatea ce-i sunt caracteristice, prin dăruirea și larghețea sufletului mereu deschis pentru bine și frumos.

Conferința Colaborarea Inter-sectorială pentru Păstrarea familiei în Republica Moldova

Fiind antrenată în managementul cercetării și educației, s-a evidențiat și în calitate de coordonator și expert la proiecte naționale și internaționale în domeniu, cum sunt: ,,Colaborarea Flandra-Moldova, cu crearea unui centru de zi și activități pentru copii și tineri cu dizabilități" (1999-2000); ,,Societate Pentru Toți (NFU-Norvegia-„Humanitas-Moldova"(1997-2004); ,,Asistența psihopedagogică și medico-socială acordată copiilor cu deficiențe severe și profunde în condiții de domiciliu (SOROS-Moldova, 2003-2004); proiectul de cercetare științifică fundamentală și aplicativă „Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior" (AȘM, 2015-2019); „Consolidarea parteneriatului intersectorial pentru furnizarea serviciilor sociale familiilor în situații de risc" (2018); ,,Social inclusion through segregation?" (țările participante în implementarea proiectului: Republica Moldova, Ucraina și Suedia, 2019); ,,Parteneriatul interdisciplinar în dezvoltarea serviciilor la domiciliu pentru persoane cu dizabilități", susținut financiar de Agenția Cehă pentru Dezvoltare prin Programul ,,Cooperarea Cehă de Dezvoltare" și implementat de Caritas Republica Cehă în cooperare cu A. O. „Pro-Development" și A. O. „Homecare" (2019). 2023- Proiectul: Servicii sociale la domiciliu pentru copii cu dizabilitățiі multiple. Finanțat de CZDA (Agenția Cehă pentru Dezvoltare) ș.a.

Ziua copilului organizată de către APDI Humanitas

Președinte al comisiei pentru susținerea tezelor de licență și masterat, de acreditare și atestare a cadrelor din domeniul psihopedagogiei speciale și asistenței sociale din Republica Moldova.

Un alt capitol valoros al activității științifice sunt participările la forurile științifice naționale și internaționale (2005-2006, 2011-2014, 2015-2022 ș.a.) cu articole, comunicări, training-uri.

Concomitent, participă activ în mobilități, conferințe și proiecte naționale și internaționale privind dezvoltarea alternativelor pentru copiii cu dizabilități, având strânse colaborări și schimburi de experiență în Belgia, 1999-2000; Norvegia, 1997-2003; Suedia, 2003-2005; Soros-Moldova, 2002-2005. La fel de activ participă la elaborarea de acte legislative și normative, a *Concepției educației tehnologice în școala auxiliară* și a *Programei de educație tehnologică în școala auxiliară* (2002), a *Bazelor curriculare* și *Standardelor învățământului special în Republica Moldova* (2002) etc. Pentru merite deosebite și contribuții valoroase în domeniu, i-au fost acordate distincții și medalii, cea mai recentă fiind Medalia ***„Dimitrie Cantemir”*** oferită de AȘM (2023), care a completat lista distincțiilor deținute deja: *Diploma de Onoare a Guvernului Republicii Moldova*, *Diploma de Onoare a AȘM*, *Diploma Universității din București*; titlul onorific *Professor Emeritus* al UPSC; Medalia ”***Ion Creangă”*** a UPSC, Medalia ”***Meritul Civic”***.

Conferirea Medaliei „Meritul civic” de către Preşedintele R. Moldova (2006)

Şanse cu drepturi egale persoanelor cu dizabilităţi. Incluziunea socială – calea viitorului...

Conferirea Medaliei „Dimitrie Cantemir” de către Președintele AȘM, acad. Ion Tighineanu

De-a lungul labirintului vieții Aurelia Racu se impune prin calități care o definesc ca Om de mare probitate morală și ca specialist de mare valoare. Onestitatea, cumsecădenia, verticalitatea, spiritul de toleranță, responsabilitatea enormă pentru tot/toți, optimismul incurabil, perseverența, tenacitatea, o foarte mare forță de concentrare și de convingere, pacifismul nedisimulat, dragostea de tot ce face – aceasta ar fi cartea de vizită a distinsei doamne profesor Aurelia Racu. De remarcat și activismul civic și profesional al doamnei profesor, care servește drept model pentru noi toți: mereu în prima linie, fie că e vorba de idei inovative, de provocări profesionale, de reforme, mobilități, sau evenimente colective publice.

Voluntarii ușurează povara suferințelor...

Orele de curs cu masteranzii UPSC (2023)

Ataşament...

De aici porneşte drumul în viaţă

De Ziua Europei împreună cu colegele Maria Vîrlan, Marcela Diţa şi Olesea Bucuci (Chişinău, 2023)

Rezumând cele expuse, mi-am amintit un citat de-al lui Voltaire: „Valoarea omului se măsoară după greutăţile pe care le învinge”. Aforismul se pliază perfect pe întreaga viaţă şi activitate a distinsei doamne profesor, ajunsă la o vârstă a împlinirilor, dar şi a noilor provocări, de noi labirinturi parcurse cu optimism, verticalitate şi dragoste de viaţă, fiind un model demn de urmat pentru tinerele generaţii şi pentru întreaga societate, din toate punctele de vedere, prin prisma cărora am încercat să o prezentăm în această lucrare, pentru că a ştiut dintotdeauna să-şi poarte cu eleganţă şi demnitate atitudinea.

Din partea întregii comunități academice și a tuturor discipolilor și colegilor din instituțiile partenere, îi adresăm sincere felicitări, sănătate, noi realizări și oameni buni în preajmă, alături de cei dragi!

Să ne trăiți mulți ani fericiți, distinsă doamnă profesor Aurelia RACU!

Ludmila ARMAȘU-CANȚÎR, conf. univ., dr.,
Prorector pentru relații internaționale și cooperare,
Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău

AURELIA RACU — FAMILIA CA TOT EXISTENȚIAL

Oricât de multe merite am avea și câte culmi mai avem de cucerit, toate poartă amprenta rădăcinilor familiei în care ne-am născut, de unde ne-am luat zborul cu sentimentul propriei valori cultivate din moși-strămoși. Mai purtăm amprenta satului/orașului din care facem parte, a profesorilor care ne-au călăuzit în lumea cunoștințelor, a oamenilor cu care am interacționat la bine și la greu. Purtăm mai apoi amprentele familiei pe care o creăm și care ne devine cetate, refugiu, consolare, dar și prilej de mare mândrie și regăsire de sine în labirintul iubirii de aproape, reperul nostru existențial. După care profesia își impregnează amprentele pe felul nostru de a fi, de a gândi, acționa. Și, evident, colegii noștri, cei din țară și din toată lumea, care contribuie la re-crearea, re-modelarea, renașterea noastră morală, profesională și existențială.

În acest sens, așa cum am și conceput această serie de carte, vom încerca să cunoaștem genealogia familiei din care provine profesorul universitar Aurelia Racu.

Marina Danii, mama

Ignat Danii, tatăl

Se naște pe 13 martie 1943, fiind al doilea, din cei 6 copii, în familia lui Ignat și al Marinei Danii din satul Popeștii Noi, raionul Drochia - o localitate foarte mică, cu o populație de cca 500 de locuitori în acele vremuri, acum satul fiind populat cu cca 30 de locuitori. Un sat de gospodari harnici, prietenoși, săritori la nevoie, foarte uniți și cu mari aspirații. După cum mi-a relatat doamna Valentina Cebotari, consăteanca și prietena Aureliei Racu: „Comunitatea mai era specifică prin oamenii

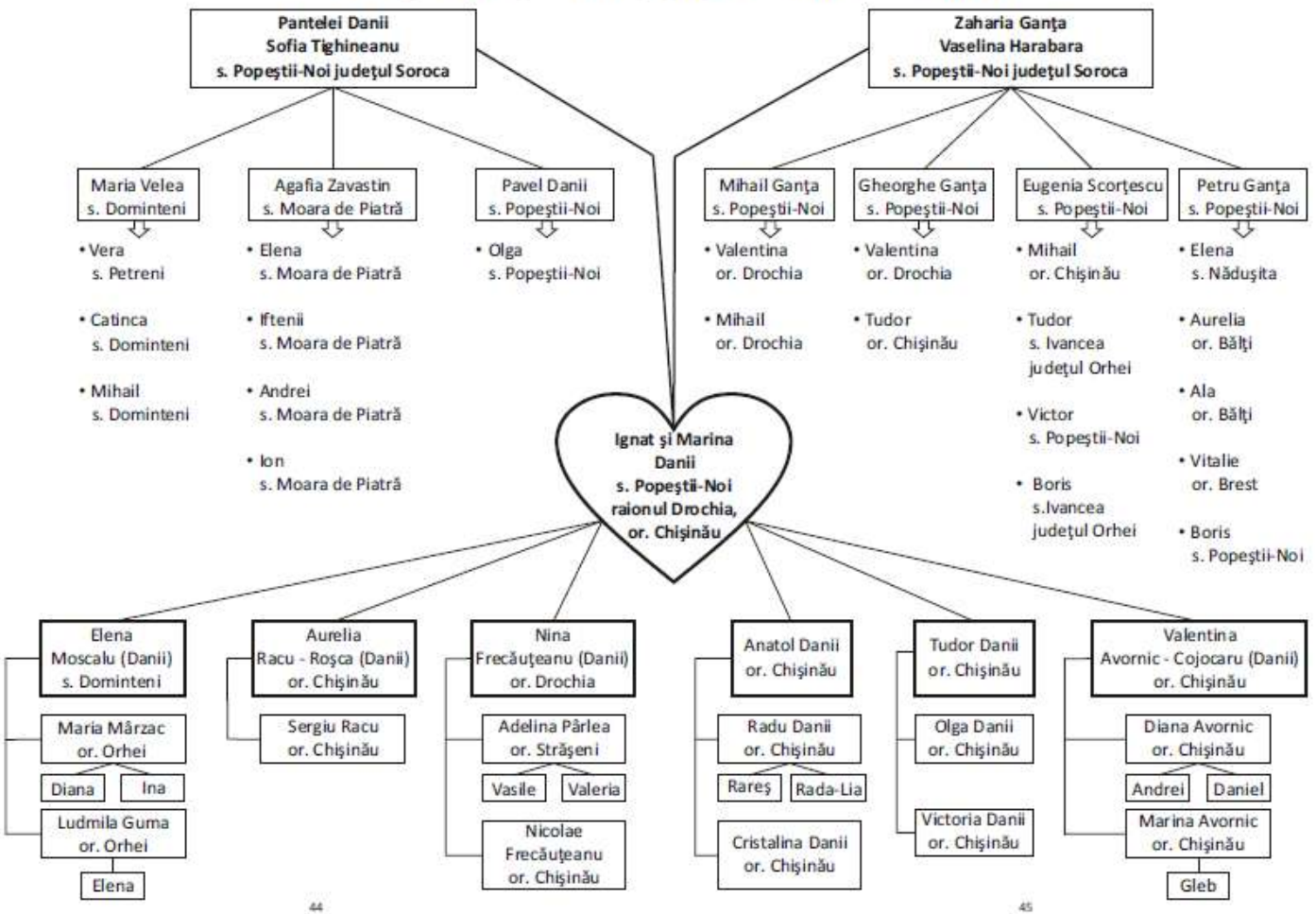
săi deosebiți. La astfel de oameni Domnul le-a dăruit cu drag un lăcaș sfânt, care de decenii la rând străjuiește intrarea în sat și mormintele din cimitir, iar la anumite sărbători își deschide larg ușile pentru popeștenii care vin să se închine Domnului. Recent, din inițiativa unor feciori ai satului, care locuiesc în capitală și în sat, bisericuța satului a fost primenită, fiindu-i reparați, vopsiți acoperișul și pereții exteriori. O faptă demnă, o ofrandă făcută din suflet ca acest lăcaș sfânt să fie păstrat pentru locuitorii care au mai rămas să locuiască în sat și pentru cei care vin la mormintele apropiaților.

Satul Popeștii Noi, avea grădiniță, punct medical, magazin, moară, școală. Chiar dacă toți copiii studiau în două seturi de clase: a III-a cu a I-a, a IV-a cu a II-a, școala primară și-a pregătit discipolii la cel mai înalt nivel, ca să-și continue studiile la gimnaziul din Gribova, fiind foarte bine pregătiți. Școala medie din Gribova era cea mai puternică din regiune, absolvenții ei fiind înmatriculați la cele mai prestigioase instituții de învățământ din țară, dar și de peste hotare.

În anii postbelici, când economia era la pământ, toți munceau pentru a restabili țara. Mulți nu se întorsese de pe front, iar cei veniți erau cu probleme de sănătate, invalizi și cu psihicul vătămat. Dar înțelegeau foarte bine, că generația care crește trebuie să facă carte, să facă studii, ca să poată pune umărul la restabilirea vieții de după război și foame. Tinerilor le-a revenit misiunea să contribuie la reabilitarea țării în perioada respectivă.”

Nici familia Danii, gospodari în toată puterea cuvântului, nu putea fi altfel decât această mică, dar inimoasă comunitate. Tatăl, Ignat Danii, revenit de la război fără un picior, a fost șef la moara din sat, conducător de echipă la creșterea culturilor agricole, apoi socotitor pe întreaga gospodărie agricolă. Mama a muncit în gospodăria agricolă din sat. Au trecut împreună prin mari greutăți, război, foame, lipsuri de tot felul, dar au înfruntat greutățile, cu multă înțelepciune, credință, răbdare. Au muncit din greu ca să le creeze un viitor celor 6 copii și au reușit: 5 sunt cu studii superioare, 3 fiind și doctori în științe, ulterior 2 dintre ei, Aurelia și Tudor, și-au luat și titlurile de doctori habilitați.

ARBORELE GENEALOGIC AL FAMILIEI DANII

Micuța Aurelia cu părinții și sora Elena. Popeștii-Noi, 1946

Anatol Danii cu buneii Vaselina și Zaharia

Buneii cu nepoții

Sărbătorile întotdeauna adună rudele...

Cum să nu fii mândru ca părinte, când îți vezi copiii realizați, împliniți, cunoscuți în țară și peste hotarele ei ca specialiști de forță și Oameni de omenie? Cum să nu simți mândrie, respect, admirație și responsabilitate față de părinți, bunei, neam și țară când ești copil educat prin muncă asiduă și modelul părinților, străbunilor, oamenilor în comunitatea cărora ai crescut? Când simți prin tot ce faci că trebuie nu doar să păstrezi, ci să și perpetuezi bunul nume al părinților tăi? Sunt niște porniri sănătoase altoite în vremuri nu tocmai ușoare, transmise cu sfințenie din generație în generație.

Împreună cu tata Ignat, mama Marina și familia la memorialul "Mama Îndurerată"

Din amintirile doamnei Valentina Cebotari: „Copiii creșteau sârguincioși, toți au frecventat școala primară din sat, apoi au absolvit ciclul gimnazial, prin muncă și studii asigurându-și drumul în viața. Elena, fiica cea mai mare (născută pe 25.05.1941), de meserie croitoreasă, s-a căsătorit în Dominteni, și-a făcut o familie frumoasă, cu fiice și nepoți „cu carte”, cu specialități alese, cu locuri de muncă prestigioase.

După Elena a venit Aurelia (născută pe 13.03.1943), care voia să plece la studii mai departe, fiind prima studentă din familie, încurajându-și mereu frații și surorile.

Și-a ales mai întâi Colegiul Pedagogic „Alexandru cel Bun”, Călărași, după care și-a făcut studiile superioare la Facultatea de filologie a Universității de Stat. Ulterior, a studiat Pedagogia specială la Institutul de defectologie din Moscova.”

Șefă de studii la școala auxiliară, Hîrbovăț, 1967

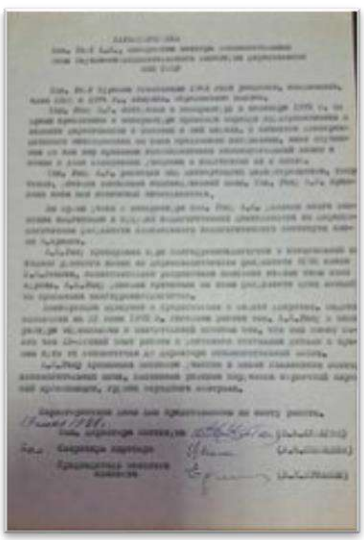

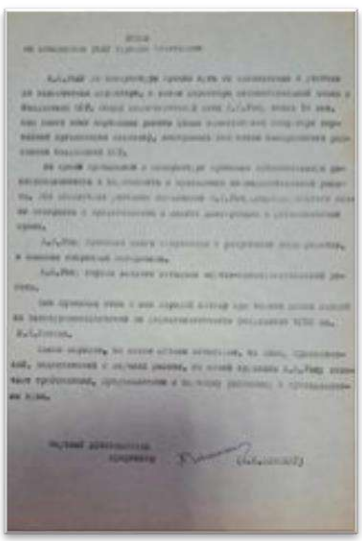
Harnică din fire și cu mari aspirații moștenite din familie, Aurelia Racu își realizează cercetarea doctorală la Moscova (1975-1978), susținându-și cu succes, înainte de termen, teza de doctor în pedagogie specială (1978), consacrându-se ulterior educației incluzive.

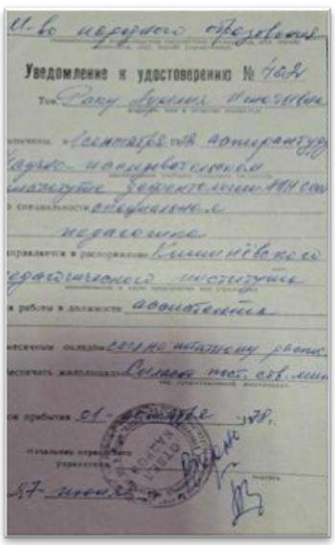

Revenită acasă cu recomandare de angajare și caracteristică de absolvire cu excelență a doctoratului, este angajată la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău (denumirea de atunci: Institutul Pedagogic de Stat „Ion Creangă”), unde are loc ascensiunea profesională, începând cu funcția de asistent (1978), lector superior (1979), conferențiar universitar (1983), aleasă prin concurs în funcția de decan al facultății de Defectologie (1983), după care decenii la rând se află în cârma Facultății de Psihologie și Psihopedagogie Specială. S-ar părea că ascensiunile profesionale sunt evidente, în spate fiind o muncă istovitoare, mai ales că era vorba despre un domeniu neexplorat suficient, în care era nevoie de schimbări radicale și de multe responsabilități. Doar că Aurelia Racu nu a putut accepta jumătățile de măsură, continuându-și cercetările de nivel postdoctoral.

A susținut cu succes teza de doctor habilitat în istoria pedagogiei speciale, după care a obținut titlul de profesor universitar, drumurile labirintului vieții aducându-i nenumărate succese profesionale, realizări inedite și volume întregi de publicații științifice. Concomitent, după cum am menționat anterior, desfășoară o activitate nobilă în calitate de Director Executiv la APDI Humanitas, aspirația-i firească fiind incluziunea socială și universitară a tinerilor cu cerințe educaționale speciale. Experiența acumulată din această activitate i-a ajutat în proiectarea cercetărilor din perspectiva incluziunii.

Aurelia Racu - decan al Facultății de defectologie. UPS ,,Ion Creangă" (1983-1990)

Evident, ne-am oprit mai detaliat la viața și activitatea protagonistei octogenare, dar, după cum e și firesc, revenim la familie ca tot existențial.
Din momentul în care Aurelia a devenit studentă, Nina, sora mai mică (născută pe 24.06.1946), se înscrie la același colegiu pedagogic „Alexandru Ion Cuza" din Călărași. Bucuros și mândru, tatăl a decis să facă o mică petrecere în familie înainte de a merge la studii. În timpul prânzului, tatăl, mândru de copiii săi, s-a ridicat de la masă și i-a dăruit „proaspetei studente" un stilou chinezesc cu peniță de aur, în semn de respect pentru dorința nestrămutată a copiilor de a face carte și o încurajare pentru toți ceilalți copii. Prin anii 1964-1965 aceasta era o raritate, dar, mai ales, într-o familie cu 6 copii, cu un tată întors de pe front fără un picior, într-un sătuc atât de mic. După absolvirea studiilor Nina și-a consacrat toată viața pedagogiei (Institutul Pedagogic „A. Russo" din Bălți.

Danii Anatol (primul din dreapta) împreună cu mama Marina și familia sa, soția Nina, fiica Cristalina și fiul Radu

După Nina, pe 04.07.1951, s-a născut Anatol, care a absolvit facultatea de defectologie, a muncit în domeniu, ca și Aurelia, a devenit doctor în științe, activând în calitate de șef Direcție la Ministerul Educației și Cercetării, fiind concomitent și conferențiar universitar în aulele universitare.

Al cincilea copil, Tudor Danii, născut pe 17.03.1953, plecat mult prea devreme la Ceruri, la numai 55 de ani (05.04.2007), a fost un cercetător cunoscut, doctor habilitat în sociologie, profesor universitar, Director al filialei din Moldova a Centrului European de Studii Sociale Comparative, Director al serviciului independent de sociologie și informații Opinia.

Împreună cu Tudor Danii, sora, soția și copiii

Mezina familiei Danii, Valentina Danii (născută pe 04.01.1955) a activat la Ministerul apărării și în domeniul asistenței sociale.

Mama, frații și surorile

Scumpii părinți cu inimă mare la un eveniment în familie

Mama Marina împreună cuvecinii săi Ioan Paulencu și soția

Aurelia fraţii Tudor şi Anatol Danii

Urmându-și chemarea destinului și modelul părinților, și nepoții numeroși și foarte buni ai familiei Danii și-au făcut studii de calitate, îmbrățișând meserii moderne în diverse domenii, făcându-și mândri neamul și țara.

Cu nepoții și strănepoții

Iată de ce am considerat că generațiile tinere ar trebui să înțeleagă: oricare ar fi victoriile noastre personale și profesionale, să fim recunoscători părinților, bunelor, străbunilor. Exemplu elocvent este familia Marinei și a lui Ignat Danii, oameni simpli de la țară, care au depus eforturi considerabile ca să-și vadă copiii, nepoții cu carte. Iar buna educație de acasă, rădăcinile, școala, biserica, oamenii din sat, nu le-au permis copiilor plecați în lumea mare să nu îndeplinească visurile părinților: de a-i vedea cu studii, cu bună educație și bun simț.

Împreună cu părinții, frații și surorile

Cu fecioraşul Sergiu Racu, 1965

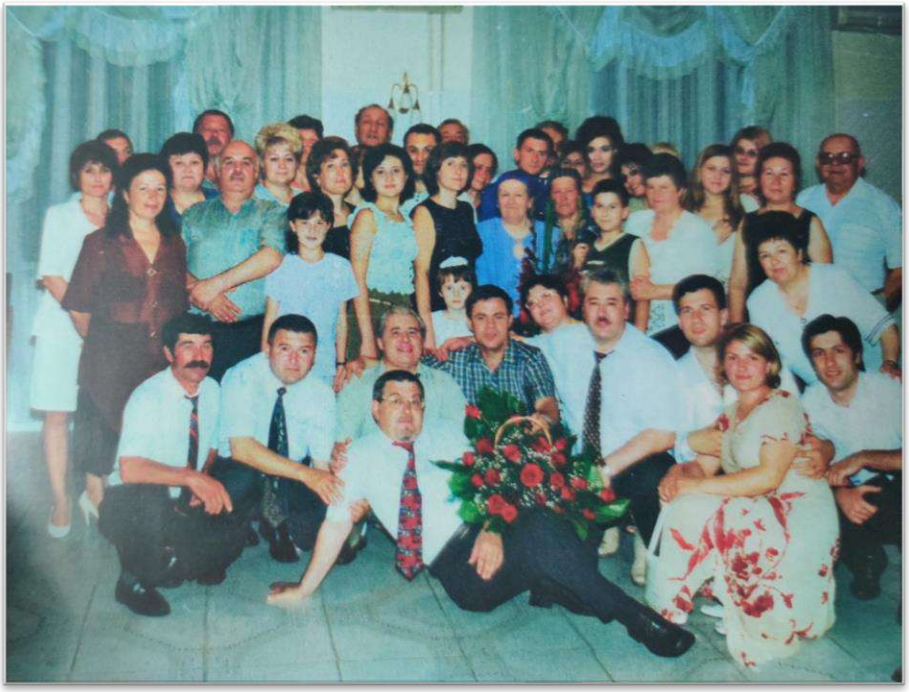
Sergiu la 2 ani

Aurelia Racu locțiitorul directorului la școala auxiliară din Hârbovăț, cu fiul Sergiu, elev în clasa I

Sergiu Racu la 58 ani

Cu tot neamul grămăjoară de ziua Aureliei

Împreună cu fratele Anatol Danii

Împreună cu soțul Petru Roșca, 1976

Împreună cu soțul și fiii

Împreună cu mama Marina, soțul Petru, fiii și nurorile

Împreună cu mama și rudele Sergiu și Vera, Victor și Ana, Serghei și Gabriela

Împreună cu mama și sora mai mare Elena

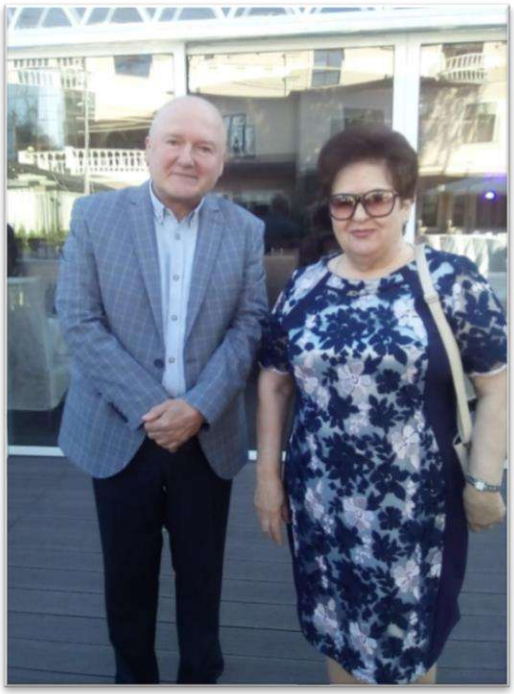
Aurelia cu bunica Vasilina, mama Marina și soțul Petru

Împreună cu feciorii: Victor Roșca - colonel MAI, Serghei Roșca - dr. în medicină, ginecolog Sergiu Racu – conf., dr., Decan USEFS

Cu nepoții Victorița și Sergiu și copiii lor

Mama Aurelia cu feciorul Sergiu

Cea mai iubitoare mamă

Petru Roșca cu soacra Mama Marina

Ceea ce am învățat și am vrut să transmit cititorilor acestei cărți din colecția *Personalități marcante ale Universității Pedagogice de Stat„Ion Creangă”din Chișinău*, pe care am avut onoarea să o inițiez în 2021, fiind a treia carte din colecție, este scoaterea în lumină a adevăratelor valori, personalități marcante, savanți, profesori deschizători de drumuri, care cin din familii iubitoare de carte, de muncă, de familie și care au știut să-și poarte cu demnitate numele și valorile etern umane moștenite din familie. De ce? Pentru că în căutarea sinelui și a frumosului, viața seamănă cu un labirint al visurilor noastre. Până reușim să ieșim din el, a expirat timpul, motiv pentru care trebuie să reușim să ne ascultăm chemarea și să realizăm ceea pentru ce am fost născuți, educați, pentru ce știm să facem mai bine.. Farmecul și ineditul acestei aventuri imprevizibile și misterioase nu constă în a bâjbâi încoace și încolo, fără responsabilități și credințe, fără posibilitatea de a conștientiza adevăratul sens al experienței terestre, ci în armonie deplină cu lumea dragă, cu familia, în primul rând, cu noi înșine, cu lumea pe care, grație dăruirii și eforturilor noastre, să o putem lăsa mai bună decât am găsit-o când am venit.

CARTEA DE VIZITĂ – CURRICULUM VITAE ȘI AUTOPORTRETUL

Curriculum vitae

RACU AURELIA

Chișinău 2020

(+373 22) 46-38-72; (+373) 069771346

racuaurelia13@gmail.com

Data nașterii 13 martie 1943 Naționalitatea: RM

EXPERIENȚA PROFESIONALĂ

Profesor universitar (atestat seria PU nr. 0209 eliberat la 26 ianuarie 2016 nr. 0119).

Doctor habilitat în istoria științei (pedagogia specială), specialitatea 07.00.10. (Atestatul seria DH 15.07.00.10-27.04.06, eliberată la 28 septembrie 2006). *Conferențiar universitar* UPS „Ion Creangă", catedra Psihopedagogie Specială (atestatul seria ДЦ, nr. 077653, eliberat la 26 decembrie 1984) .

Doctor în pedagogia specială, specialitatea – 13.00.03(diploma ПД nr. 002250, Moscova, 15 noiembrie 1978).

EDUCAȚIE ȘI FORMARE

Universitatea de Stat din Moldova (1963-1969, diploma ЦЦ, nr. 333160, eliberată la 30 iunie 1969) Calificarea – filolog.

Activitate profesională:

– 1960-1961 – învățător la clasele primare, s. Pitușca, r-nul Călărași.
– 1961-1975 – educator, învățător, șef de studii, director la școala auxiliară din s. Hârbovăț, r-nul Călărași

– 1975-1978 – aspirantura la Institutul de Cercetări Științifice în Defectologie al AȘP, a URSC, Moscova;
– 1978 – prezent – Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău: asistent, lector superior, docent;
– 1983-1990 – decan al Facultății de defectologie, UPSC;
– 1990 – prezent – profesor universitar catedra Psihopedagogie Specială.

Calificări specifice domeniului, perfecționări:

Cursuri de perfecționare și stagieri:
– 1990 – Moscova, ICȘD AȘP;
– 13-18 noiembrie 1995 – UNAPEI, Franța, Paris;
– 1996 – Durău, România;
– 2006 – București, România;
– 2015 – Kiev, Ucraina;
– 2019 – Gavle, Suedia.

Domeniul de activitate științifică:

– Teoria și istoria psihopedagogiei speciale;
– Evoluția psihopedagogiei speciale;
– Dezvoltarea învățământului special și integrat în Republica Moldova: istorie și actualitate;
– Integrarea socio-profesională a persoanelor cu dizabilități;
– Parteneriat educațional în favoarea persoanelor cu dizabilități;
– Psihopedagogia integrării;
– Psihopedagogia școlii incluzive;
– Asistența socială a persoanelor cu dizabilități;
– Drepturile omului pentru persoanele cu dizabilități;
– Incluziunea socio-educațională a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior;
– Managementul educațional;
– Asistenta complexă, psihopedagogică și socială a persoanelor cu dizabilități.
– Educația incluzivă;

– Parteneriate: școală, familie, comunitate în favoarea copilului cu dizabilități;

Lucrări științifico-metodice relevante elaborate:

– *Analiza serviciului de îngrijiri la domiciliu în Republica Moldova.* Chișinău: Ed. Pontos, 2022. 64 p. ISBN 978-9975-72-620-7.
– *GHID în domeniul deservirii medico-sociale a persoanelor cu necesități de îngrijire pe termen lung la domiciliu.* Susținut de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).186 p.
– Research Report Social incluzion through segregation? Cooperation: Moldova, Ukraine and Sweden. Editors: Liya Kalinnikova Magnusson och Jeremias Rosenqvist. University of Gavle, Suedia. STINT IB 2018-8090. (**Racu Aurelia, professor, PSU after Creangă, Chișinău, Moldova.** *Special education with a view to inclusion: A direct flow through the roots of history*, an essay), pag.25-29
– Materialele conferinței științifice internaționale: *Asistența complexă a copiilor cu cerințe educaționale speciale în mediul educațional incluziv*. Coordonator, editor, moderator. Chișinău: 10 decembrie 2020. 600 p. ISBN 978-9975-46-480-2.
– *Incluziunea socială în mediul academic: provocări, oportunități, soluții contemporane*. Chișinău: Ed. Pontos, 2019, 204 p. ISBN 978-9975-12-412-8.
– *Parteneriate în educația incluzivă a tinerilor cu dizabilități din instituțiile universitare.* Chișinău: Ed. Pontos, 2019, 128 p. ISBN 978-9975-12-411-1.
– *Ghid teoretico-practic pentru asistența socială multifuncțională.* Chișinău: Ed. Pontos, 2018, 432 p. ISBN 978-9975-51-927-4.
– *Accesibilitatea tinerilor cu dizabilități în universități (orientări teoretice și practice),* Chișinău, Ed. Pontos, 2018, 180 p. ISBN 978-9975-51-900-7.

– *Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior*. Chișinău: Ed. Pontos, 2016, 248 p. ISBN 978-9975-51-803-1.

– *Strategii tradiționale și moderne în psihopedagogia școlii incluzive*, Chișinău, Ed. Pontos, 2016, 272 p. ISBN 978-9975-53-670-7.
– *Psihopedagogia integrării*. Chișinău: FE-P „Tipografia Centrală", 2014, 416 p. ISBN 978-9975-53-316-4.
– *Dicționar enciclopedic de psihopedagogie specială*. Chișinău: FE-P „Tipografia Centrală", 2013, 312 p. ISBN 978-9975-53-194-8.
– *Parteneriate pentru dezvoltarea educației inclusive*, Chișinău: Ed. Pontos, 2012, 208 p. ISBN 978-9975-4416-3-6.
– *Educația incluzivă. Ghid pentru cadrele didactice și manageriale*. Chișinău: Editura Universul, 2009, 152 p. ISBN 978-9975-47-032-2.
– *Intervenția recuperativă terapeutică pentru copiii cu dizabilități multiple*. Chișinău: FE-P „Tipografia Centrală", 2009, 376 p. ISBN 978-9975-51-012-7.
– *Asistența socială a persoanelor cu dizabilități.* Chișinău: FE-P „Tipografia Centrală", 2007, 300 p. ISBN 978-9975-102-74-2.
– *Dezvoltarea învățământului special în Republica Moldova: istorie și perspective*. Chișinău: FE-P „Tipografia Centrală", 2006. CZU 376 (478)(043.3).
– Învățământul special din Moldova: istorie și actualitate. Chișinău: FE-P „Tipografia Centrală", 1999, 224 p. ISBN 9975-78-033-4.
– *Istoria psihopedagogiei speciale*. Chișinău: „Combinatul Poligrafic",1997, 312 p. ISBN 9975-65-28-x.
– *Optimizarea proceselor adaptării socioprofesionale a elevilor și absolvenților școlilor speciale*. Chișinău: Ed. Știința, 1990. ISBN 5376-00714-16.

– *История становления и развития системы специального образования в Республики Молдова*. Chișinău: FE-P „Tipografia Centrală, 184 p. ISBN 9975-72-151-6.
– *Interacțiunea școlii auxiliare cu familia în procesul de adaptare socială a elevilor*. Chișinău: Ed. Știința, 1982, 143 p. IB 1755, CZU 74.3.

Participarea la proiecte și granturi de cercetare

– ***1999-2000*** **–** Proiectul Colaborarea Flandra-Moldova, cu crearea unui Centru de zi și activități pentru copii și tineri cu dizabilități;
– ***1997-2004*** **–** Societate Pentru Toți (NFU-Norvegia-Humanitas-Moldova);
– ***2003-2004*** **–** Asistența Psihopedagogică și Medico-Socială acordată copiilor cu deficiențe severe și profunde în condiții de domiciliu (SOROS-Moldova);
– ***2005-2006*** **–** Prevenirea excluderii sociale a persoanelor cu dizabilități (SOROS-Moldova);
– ***2005-2009*** **–** Suport Pentru Părinți (SHIA-Suedia, Humanitas-Moldova, Motivație - Moldova-România).
– ***2006-2008*** **–** Day Center for Children with Heavy multiple disabilities has been discussed; JANIVO Foundation (Olanda);
– ***2008-2011*** **–** Proiectul „Tempus ETF-JP-00471-2008 „Professionnalisation des enseignements en travail social" Profesionalizarea învățământului în Asistența Socială. Parteneri: USM din Moldova, Universitatea „A. I. Cuza" din Iași, Universitățile din Italia, Spania, Grecia, Ungaria, Bulgaria, Marea Britanie (expert național/regional – Aurelia Racu).
– ***2010-2012*** **–** Proiectul MOLDINCLUD (proiect TEMPUS 158980-2009) pentru organizarea Formării Continue în domeniul Educației Incluzive.

- ***2011-2012 –*** Activități în cadrul Acțiunii Comune a Uniunii Europene și Consiliului Europei „Programul privind Susținerea Democrației în Republica Moldova”.
- ***2011-2014 –*** Proiectul de cercetare științifică fundamentală și aplicativă: „Asistența psihopedagogică a copilului cu dizabilități și a familiei în condițiile educației integrate”, AȘM, nr. de înregistrare 488 INST, din 12.01.2011.
- ***2013-2015*** – Non verbal communication as a means of achieving social an human rights. Eastern Europe Health Committee, Sweden [7011].
- ***2015-2019 –*** Proiectul de cercetare științifică fundamentală și aplicativă: „Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior”, AȘM, Cod 15.817.06.14F.
- ***2017-2018*** – Proiectul: Consolidarea parteneriatului interdisciplinar pentru furnizarea serviciilor sociale familiilor în situații de risc. Referința: EuropeAid/135811/DH/ACT/ Programul de granturi în cadrul proiectului: „Asistenții sociali în colaborare pentru schimbări sociale în țările din vecinătatea estică”.
- ***2019*** – Proiect Științific internațional: Social inclusion through segregation? (Țările participante în implementarea proiectului: Republica Moldova, Ucraina și Suedia. Universitățile implicate în proiect: University of Gävle, Faculty of Education and Business Studies, Sweden; National Pedagogical University „M. Dragomanov”, Faculty of Special and Inclusive Education, Ucraina; State Pedagogical University „Ion Creangă”, Faculty of Psychology and Special Psychopedagogy, Chișinău, Republica Moldova.)
- ***2019-2020*** – Proiectul: Parteneriatul interdisciplinar in dezvoltarea serviciilor la

domiciliu pentru persoanele cu dizabilitati. Susținut de către CARITAS, Republica Ceha, AO HOMECARE, Pro-Development, APDI Humanitas

– ***2020-2023*** – Proiectul D-Care Labs. Dezvoltarea de laboratoare pentru a facilita inovarea si antreprenorialul pentru îngrijirea la domiciliu in regiunea Dunării (expert național).
– ***2023***- Servicii sociale la domiciliu pentru copii cu dizabilități multiple, susținute de CZDA (Agenția Cehă pentru Dezvoltare).

Participări la manifestări științifice naționale și internaționale:

– **23-24 martie 2023 –** *Educația în Era Digitală: evoluții, provocări și tendințe.* Conferința internațională de științele educației, ediția I.
– **3-5 mai 2023** – *Asigurarea egalității de șanse prin management educațional și servicii de asistență psihopedagogică în contextul provocărilor actuale.* Conferință internațională, Ediția a V-a, Arad, România.
– **8 iunie, 2023** *"Barrier-Free accessibility as a priority strategy for the development of society".* Seminar Internațional, Kiev, Ucraina.
– **2 decembrie 2022** – *Evoluții privind reforma învățământului special în Republica Moldova: de la segregare – la integrare.* Conferința științifică națională cu participare internațională*: Evoluția sistemului național al învățământului special și incluziv ca proces unitar teoretico-praxiologic în câmpul educațional european*. Chișinău, Moldova.
– **23-25 septembrie 2021** – *Strategiile noii politici privind persoanele cu dizabilități în atenția întregii societăți.* 13th European Congres of Mintal Health in intelectual Disabillity. Berlin, Germania. Congresul EAMHID: *De la știință – la practică: îmbunătățirea sănătății mintale.* / European

association for Mintal healt in intellectual disability.

- **18 martie 2021 –** *Perspectiva istorică cu privire la integrare și incluziune.* IV Международная научно-практическая конференция: *Актуальные проблемы ортопедагогики, ортопсихологии и реабилитологии,* Педагогический Университет им. «М.П. Драгоманова», Kiev, Ucraina.
- **25 februarie 2021 –** *Diferențe socioculturale privind incluziunea socială în mediul academic.* Conferința: *Educația specială în pandemie*, online, platforma Cisco Webex, Universitatea din București, România.
- **10 decembrie, 2020** – *Consolidarea parteneriatului interdisciplinar în eficientizarea serviciilor socio-educaționale și psihologice pentru copii cu dizabilități.* Conferința internațională *Asistența complexă a copiilor cu cerințe educaționale speciale în mediul educațional incluziv* UPSC „Ion Creangă". Chișinău, Moldova.
- **8 decembrie 2020** – Organizator-moderator. Conferința de totalizare a proiectului: *Accesibilitatea – o precondiție pentru asigurarea tuturor drepturilor persoanelor cu dizabilități*. platforma Zoom. Chișinău, Moldova.
- **20 octombrie 2020** – *Incluziunea universitară a tinerilor cu dizabilități*. Conferința științifică internațională jubiliară *Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului* 8 octombrie, 2020. Platforma Google Meet. Chișinău, Moldova.
- **30 septembrie 2020** – *Rolul ONG-urilor în dezvoltarea serviciilor sociomedicale pentru persoane aflate în situații de risc.* Ședința online a Platformei de Observare și Dialog a reprezentanților Societății Civile în domeniul

sănătății, desfășurat în cadrul proiectului: *Echitate în sănătate prin responsabilizare socială*, Chișinău, Moldova.

– **6 august 2020** – Conferința de lansare a proiectului D-Care Labs. *Laboratoare pentru a facilita inovarea și antreprenorialul pentru îngrijirea la domiciliu în regiunea Dunării.*
– **23 aprilie 2020** – *Dezvoltarea practicilor incluzive în istoria învățământului actual.* Webinar *Proiectul Dezvoltarea societății civile la nivel local în Republica Moldova*. Chișinău, Moldova.
– **18 martie 2020** – *Parteneriate interdisciplinare în susținerea familiilor care au în componență copii cu dizabilități.* Webinar despre necesitățile persoanelor cu dizabilități în contextul COVID-19. Chișinău, Moldova.
– ***7-11 septembrie 2019.*** *Starea actuală și perspectivele sistemului național al învățământului special și integrat în Republica Moldova.* Conferința cu participare Internațională: *Twently-five years of School Eucational Reforms towards inclusion in Moldova*. University of Gävle, Suedia.
– **23-24 noiembrie 2019 –** *Evoluții recente în domeniul abordării dizabilității și ale incluziunii la nivel de familie, școală, comunitate.* Conferința internațională: *Implicații psihopedagogice ale terapiei ocupaționale la persoanele cu dizabilități (FAMHID)*, București, România.
– **17-22 martie 2019** – *Incluziunea socio-educațională: probleme și perspective.* Conferința internațională: *Social inclusion through segregation?*, Kiev, Ucraina.
– **27 aprilie 2018** – *Experiențe pozitive din Republica Moldova privind parteneriatul interdisciplinar în organizarea serviciilor la domiciliu pentru persoane în dificultate.* Conferința cu participare Internațională

Consolidarea parteneriatelor pentru furnizarea serviciilor sociale familiilor în situații de risc. Proiect susținut de UE. Chișinău, Moldova.

– **27-30 martie 2018** – *Strategiile noilor politici privind persoanele cu dizabilități în atenția întregii societăți.* Conferința Internațională: *Consolidarea parteneriatului intersectorial pentru furnizarea serviciilor sociale familiilor în situații de risc.* Tbilisi, Georgia.
– **9-10 decembrie 2017** – *Susținere educațională și socială pentru studenții cu dizabilități.* Membru-coordonator, moderator. Conferință cu participare internațională: Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior, Chișinău, Moldova.
– **5-8 octombrie 2016** – Participant. Congresul Științific Internațional: *Sport. Olimpism. Sănătate*, USEFS, Chișinău.
– **12-14 octombrie 2015** – Membru-coordonator, moderator. 10th Eastern and Central European Regional Conference on Alternative and Augmentative Communication *Non-verbal communication as a means of achieving social and human rights* (DGETS, CpDOM, APDI Humanitas, UPS „Ion Creangă"). Chișinău, Moldova.
– **9-10 iulie 2015** – Participant. Conferința Internațională Științifico-Practică *5 ani de la ratificarea Convenției ONU cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități. Analiza aspectelor juridice și practice.* Chișinău, Moldova.
– **23-25 iunie 2015** – Participant. International Conference on Advancement of Social Work in Countries with Transition Economy. In the Republic of Moldova, Chisinau.
– **06-10 iunie 2015** – Participant. Conferința Internațională *Fastern Partnership in Pedagogical*

Innovations in Inclusive Education”, Vadul lui Voda, Moldova.

– **15 mai 2015** – Participant. Congresul Național al Asistenților Medicali cu genericul *Asistenții medicali – o resursă vitală pentru asigurarea calității*. Chișinău, Moldova.
– **23-25 octombrie 2014** – Participant. International Conference „Picture of poverty in societies being under transformation”, (DGETS, UPPSALA UNIVERSITET, VITA, Perkins, UPS „Ion Creangă”). Chișinău, Moldova.
– **28 iunie – 02 iulie 2013** – *Incluziunea socio-educațională: probleme și perspective.* 9th Eastern and Central European Regional Conference on Alternative and Augmentative Communication *Communication for All*, Kiev, Ucraina.
– **25-26 septembrie 2012** – Participant. Conferința științifică cu participare internațională, USM din Moldova: *Intervenții universitare – integrare prin cercetare și inovare*. Chișinău, Moldova.
– **21 august 2012** – Organizator-moderator. Atelier: *Managementul corporativ. Parteneriate în dezvoltarea educației incluzive* (APDI Humanitas, UPS „Ion Creangă”). Chișinău, Moldova.
– **27 februarie 2012** – Organizator. Conferința de lansare a Proiectului 99/11/M cu sprijinul Ambasadei Regale a Norvegiei: *Incluziunea socială a persoanelor cu cerințe educaționale speciale prin dezvoltarea parteneriatului: familie-echipa multidisciplinară-comunitate”.* Chișinău, Moldova.
– **11 iulie 2011** – Coordonator de Proiect. Conferința Programului Comun al Consiliului Europei și a Uniunii Europene privind Susținerea Democrației în Moldova: *Strategiile noii politici privind persoanele cu dizabilități – în atenția întregii societăți.* Chișinău, Moldova.

– **22 aprilie 2011** – Expert. Video-conferința în cadrul Proiectului MOLDINCLUD: *Integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale/intervenția psihopedagogică în școala incluzivă.* Chișinău, Moldova
– **3 ianuarie 2009** – Participant. Conferința de lansare a proiectului TEMPUS–IMTS–USM: *Profesionalizarea învățământului în asistența socială* (expert național).
– **21 aprilie 2008** – *Sistemul de protecție socială a persoanelor cu dizabilități: de la segregare la integrare – spre epoca incluziunii.* Conferința științifico-practică: *Asistența Socială a persoanelor cu dizabilități,* MPSF, Chișinău, Moldova.
– **19 decembrie 2008** – Participant. Conferința științifico-practică *„Rolul societății civile, Asociațiilor și Fundațiilor în Promovarea serviciilor alternative ca modalitate de prevenire a excluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități”*. Chișinău, Moldova.
– **28-29 septembrie 2007** – *Evoluții privind reforma protecției sociale în Republica Moldova.* Conferința a VI-a a Federației Internaționale SOFT*: Standarde europene pentru incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități: succese și probleme pentru societatea civilă”.* Chișinău, Moldova.
– **3 iunie 2006** – Organizator-moderator. Conferința științifico-practică cu participare internațională: *Obiective și Strategii în reformarea Sistemului de Asistență Psihopedagogică acordată copiilor/tinerilor cu dizabilități.* Chișinău, Moldova.
– **26-27 aprilie 2006** – Participant. Conferința științifico-practică: *Probleme medico-psihologice în defectologie*. Herson, Ucraina.

– **17-18 octombrie 2005** – Organizator-moderator. Conferința științifico-practică cu prezență internațională: *Omul și destinul. Repere psihosociale*. Chișinău, Moldova.
– **20 septembrie 2005** – Organizator-moderator. Conferința științifico-practică cu participare internațională*: Strategia noii politici privind persoanele cu dizabilități – în atenția întregii societăți*. Chișinău, Moldova.
– **12-14 mai 2005** – Participant. Conferința științifico-practică*: Reabilitarea copiilor cu dizabilități: actualitate și perspective*. Simferopol, Ucraina.
– **30-31 august 2005** – Participant. Conferința științifico-practică: *Viața în comunitate pentru persoane. Incluziunea socio-profesională a tinerilor cu dizabilități*. România, Mamaia.
– **21-22 octombrie 2005** – Participant. Conferința internațională*: Sărăcie și dizabilitate*. București, România.
– **27-29 septembrie 2001 –** Participant. 3th European Congress: *Mental Health in mental*. Tampere, Finlanda.
– **16 iunie 2000** – Coordonator de Proiect. Conferință cu participare Internațională: *Noi perspective de îngrijire a persoanelor cu dizabilități într-un nou Mileniu – fondare a primului Centru de Zi și activități pentru persoane cu dizabilități de intelect (Programul de colaborare Flandra-Moldova).*
– **1996 –** Membru de Proiect. Conferința Internațională: *Societate pentru toți*. Oslo, Norvegia.
– **24-28 iulie 1994** – Participant. The International Congress: *International Association for Child and Adolescent Psychiatry and Allied professions: violence and vulnerability*. San Francisco, California.

Participări în activități de expertiză, consultanță, activități editoriale: (membru al colegiilor de redacție ale revistelor științifice naționale

Activități de predare, dirijarea învățării și evaluare.

Titulară a cursurilor în diverse perioade:

– Psihopedagogia specială.
– Istoria psihopedagogiei speciale.
– Asistența socială a persoanelor în dificultate.
– Psihopedagogia integrării
– Educația integrată și/sau incluzivă
– Practica conducerii organizațiilor pentru persoane cu dizabilități.
– Copilul în dificultate și serviciile de protecție socială și specială
– Activități de perfecționare a cadrelor didactice din învățământul special și inclusiv.
– Președinte al Comisiei examenelor de licență/masterat.
– Coordonare a lucrărilor de licență și masterat.
– Coordonare a tezelor de doctorat.
– Membru al comisiilor științifice specializate de susținere a tezelor de doctorat.
– Membru al Comisiilor de îndrumare.
– Conducător științific al tezelor de doctorat.
– Referent oficial la susținerea tezelor de doctorat.
– Pe parcursul activității de cercetare au fost pregătite și susținute 8 teze de doctor: E. Stempovschi, L. Proca, A. Timuș (România), S. Belibova, S. Danilenco, O. Ababii, N. Cebotaru, L. Luchianenco.
– Președinte al comisiilor examenelor de licență și masterat.
– Membru al colegiului de redacție al revistei „Psihopedagogie”, Universitatea din București.
– Membru al colegiului de redacție al revistei USM „STUDIAS UNIVERSITATIS”.
– Conducător științific a tezelor de doctor la specialitățile științifice:

542.01 – Teoria și practica asistenței sociale;

534.01 – Pedagogia specială;
531.01 – Teoria generală a educației.

Antrenarea în managementul cercetării și educației:

– Coordonator de proiecte naționale și internaționale.
– Expert național în proiecte internaționale.
– Director al școlii auxiliare
– Decan al Facultății de Defectologie, UPSC
– Director executiv al Asociației pentru Persoane cu Dizabilități de Intelect HUMANITAS, Republica Moldova.
– 1993 – membership IRTAC (International Round Table for the Advancement of Counseling).
– 1996 – membership WAIMH (World Association For Infant Mental Health).

COMPETENȚE PERSONALE

Limba(i) maternă(e): română

Alte limbi străine cunoscute

	INTELEGERE		VORBIRE		
	Ascultare	Citire	Participare la conversație	Discu oral	
	C1	C2	C1		
Rusa	A1	A1	A1	A	
Engleza	A1	A1	A1		
Franceza					

Competențe personale de comunicare

- De comunicare interpersonală.
- De lucru în echipă – multidisciplinară.

Competențe manageriale

- De construcție a unei echipe și de conducere a acesteia cu implicarea voluntarilor, specialiștilor, părinților și comunității.

Competențe dobândite la locul de muncă

- De consiliere a studenților, voluntarilor, a specialiștilor din instituțiile speciale și alternative/incluzive.

- De consiliere pentru elevi cu cerințe educative speciale, a profesorilor din instituții alternative pentru copii cu cerințe educaționale speciale (CES).
- De consiliere pentru familii care au în îngrijire persoane cu dizabilități.
- De cooperare internațională pe elaborarea și realizarea unor proiecte.

Abilități de organizare și competențe (coordonare și administrare de resurse umane, proiecte și bugete, la locul de muncă, voluntariat și acasă, etc.)

– Competențe implicate în realizarea de colaborări cu organizații guvernamentale și neguvernamentale (ONG-uri) asociații și fundații.
– Elaborarea programelor de instruire și implicare a echipelor de voluntari.
– Competențe legate de elaborarea și interpretarea legislației cu privire la educația și protecția specială și socială a persoanelor cu dizabilități.
– Competențe legate de elaborarea, realizarea și derularea de proiecte interne și internaționale.
– Elaborarea programelor de serviciu personalizate și a planurilor de intervenție individualizate pentru persoanele cu cerințe educaționale speciale.
– Organizarea cercetării științifice a studenților legată de microcercetări pentru lucrări de licență și dizertație și alte categorii de proiecte.

INFORMAȚII SUPLIMENTARE

Date statistice privind numărul total de publicații științifice și metodico- didactice publicate: (monografii, articole de sinteză, articole, materiale ale

În total **218 publicații** științifice din domeniul Psihopedagogiei Speciale și Asistenței Sociale, inclusiv:
– monografii, manua
–
– le, lucrări de sinteză – **34**;
– lucrări metodice și programe analitice – **74**;
– articole în reviste și culegeri științifice – **45**;
– teze la

comunicărilor științifice, brevete de invenții, manuale, lucrări metodice etc.).

– Congrese, Conferințe naționale și internaționale – **24.**

Premii, mențiuni, distincții și titluri onorifice:

- Medalia ***„Meritul Civic”*** **–** 2006 (Brevet nr. 04143 în semnul nr. 02500).
- Diplomă pentru rezultate deosebite în activitatea de cercetare, 2007, Universitatea din București.
- Diploma de Onoare a AȘM pentru rezultate științifice remarcabile, pregătirea cadrelor de înaltă calificare și cu prilejul aniversării a 75 de ani de la fondarea Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”.
- Diplomă de Onoare a Guvernului Republicii Moldova, pentru activitate prodigioasă și contribuție substanțială la dezvoltarea științei, promovarea rezultatelor remarcabile în domeniul cercetării și inovării precum și cu prilejul Zilei Internaționale a Femeilor și Fetelor din domeniul Științei.
- Medalia ”**Dimitrie Cantemir**”, pentru succese remarcabile în activitatea științifică în domeniul pedagogiei și psihopedagogiei în plan național și internațional, management eficient, pregătirea cadrelor științifice de înaltă calificare.

AURELIA RACU. AUTOPORTRET

Creativitatea, competența, eleganța, sinceritatea, onestitatea, munca asiduă, dragostea față de oameni și țară sunt principiile esențiale după care mă ghidez

1	Aria preocupărilor (intereselor) științifice	Teoria și istoria psihopedagogiei speciale; dezvoltarea învățământului special și integrat/incluziv în Republica Moldova; aspecte istorice din perspectiva dizabilității; copilul cu dizabilități în familie și comunitate; strategii de abordare și cercetare orientate spre incluziune; formarea profesională a cadrelor didactice din perspectiva educației incluzive; psihopedagogia școlii incluzive.
2	Contribuția științifică personală la dezvoltarea cercetărilor în domeniul psihopedagogiei speciale	• Participare la elaborarea cadrului conceptual, teoretic și metodologic al sistemului de învățământ special din Republica Moldova. • Elaborarea ***istoriei sistemului național de învățământ special*.** • Studiul și marcarea experiențelor pozitive/depășite conceptual, social și educațional în domeniul ÎS. • Identificarea condițiilor integrării anumitor categorii de copii cu dizabilități în învățământul general. • Fundamentarea noii direcții de cercetare a problemelor ÎS: *Evoluția sistemului național al învățământului special ca proces unitar teoretic-praxiologic, în cadrul câmpului educațional european.* • Reconceptualizarea SNÎS pe principii științifice moderne, axate pe satisfacerea nevoilor persoanelor cu cerințe educaționale speciale (CES), *Drepturile Universale ale Omului* și *Drepturile Copilului.*

3	Lucrările științifice de sinteză	✓ **RACU, A.** *Istoria psihopedagogiei speciale. Manual-crestomație.* Chișinău: Ed. Pontos, 2003. 454 p. ISBN 9975-902-58-8 ✓ **РАКУ, А.** *История становления и развития системы специального образования в Республике Молдова.* Кишинев, Изд-во Понтос, 2005. 184 p. ISBN 9975-72-151-6. ✓ **RACU, A.** și colab. *Intervenția psihopedagogică în școala incluzivă.* Chișinău: Ed: Univers Pedagogic, 2007. 232 p. ISBN 978-9975-48-037-6. ✓ **RACU, A.** și colab. *Intervenția recuperativ-terapeutică pentru copiii cu dizabilități multiple.* Ch.: Ed. Ruxanda, 2009. 232 p. ISBN 978-9975-51-012-7 ✓ **RACU, A.** și colab. *Pedagogia specială.* Chișinău, FE-P „Tipografia Centrală", 2012. 316 p. ISBN 978-9975-53-061-3. ✓ **RACU, A.** și colab. *Psihopedagogia integrării.* Chișinău, FE-P Tipografia Centrală, 2014. 416 p. ISBN 978-9975-53-316-4. ✓ **RACU, A.** *Strategii tradiționale și moderne în psihopedagogia școlii incluzive.* Chișinău, FE-P Tipografia Reclama, 2016. 272 p. ISBN 978-9975-53-670-7. ✓ **RACU, A.** (editor, coord. științific). *Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior. Ghid științifico-metodologic.* Chișinău: Ed. Pontos, 2016. 204 p. ISBN 978-9975-51-803-1. (Proiectul de Cercetare: *Incluziunea socio-educațională a tinerilor cu dizabilități în învățământ superior*, promovat de Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM (15.817.06.14F.

Direcția strategică: 18.06. Patrimoniul național și dezvoltarea societății).

- ✓ **RACU, A.** (editor, coord. șt.). *Bazele teoretico-practice ale educației tinerilor cu dizabilități în instituțiile universitare. Ghid științifico-metodic.* Chișinău: Ed. Pontos, 2018. 192 p. ISBN 978-9975-51-999-1 (Proiectului de Cercetare *Incluziunea socio-educațională a tinerilor cu dizabilități în învățământ superior*, promovat de Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM (15.817.06.14F). Direcția strategică: 18.06. Patrimoniul național și dezvoltarea societății).
- ✓ **RACU, A.** (editor, coord. șt.). *Integrarea socio-profesională a tinerilor cu dizabilități. Culegere de articole.* Chișinău: Ed. Pontos, 2018. 120 p. ISBN 978-9975-51-998-4 (Realizată în cadrul Proiectului de Cercetare *Incluziunea socio-educațională a tinerilor cu dizabilități în învățământ superior*, promovat de Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM (15.817.06.14F). Direcția strategică: 18.06. Patrimoniul național și dezvoltarea societății).
- ✓ **RACU, A.** și colab. *Incluziunea socială în mediu academic: provocări, oportunități, soluții contemporane. Suport didactic.* Chișinău: Ed. Pontos, 2019. ISBN 978-9975-72-412-8 (Realizată în cadrul Proiectului de Cercetare *Incluziunea socio-educațională a tinerilor cu dizabilități în învățământ superior*, promovat de Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM (15.817. 06.14F). Direcția strategică: 18.06. Patrimoniul național și dezvoltarea societății).

		✓ **RACU, A.,** MUNTEANU, N. Creating a tolerant attitude – a remedy for the social inclusion of young people with disabilities in academia. În: *Review of psychopedagogy. Revista de psihopedagogie.* Facultatea de Psihologie și Științele Educației. Universitatea din București. 2021, pp. 150-155. ISSN 2784 – 3092. ISSN – L 2784 – 3092. ✓ Погорлецки, А., **РАКУ, А.,** Результаты исследования формирования уровня развития связной речи и мелкой моторики у дошкольниках с ОНР. În: *Глобальная наука и инновация 2022:* Центральная. №4 (15) декабрь 21, серия: «Педагогические науки», 13 том, с. 74-77.
4	Direcția științifică de cercetare/ contribuția personală la pregătirea cadrelor științifice	✓ Conducător de doctorat: ✓ **8 teze de doctor îndrumate în domeniu, susținute cu succes (**E. Stempovschi, L. Proca, A. Timuș (România), S. Belibova, S. Danilenco, O. Ababii, N. Cebotaru, L. Luchianenco): 1. *Formarea competențelor de comunicare la elevi cu retard mintal prin activități de educație fizică*. Autoare Cebotaru Nina. Susținută la UPSC, 12 aprilie 2021. 2. *Dezvoltarea competenței de comunicare la preșcolarii cu cerințe educaționale speciale*. Autoare Luchianenco Lilia. Susținută la UPSC, 20 august 2021. 3. *Реабилитация девочек подростков с нарушением интеллекта в системе занятий адаптационной физической культуры.* Autoare Danilenco Svetlana. Susținută la UPSC, 04 septembrie 2018. *4. Managementul recuperării copiilor cu deficiențe mintale la instituția de tip complex*

educațional. Autor Ababii Oleg. Teza a fost susținută la IȘE, 30 mai 2017.

5. *Aspecte ale integrării educaționale și sociale a elevilor cu deficiențe de auz.* Autoare Timuș Angela. Susținută la UPSC, 04 octombrie 2013.

6. *Asistența psihopedagogică și medico-socială a copiilor cu paralizie cerebrală infantilă.* Autoare Stempovscaia Elena. Susținută la UPSC, 2001.

7. *Asistența socială – instituție distinctă a dreptului protecției sociale. (Aspect instituțional-administrativ).* Teză de doctor în drept. Autoare Proca Ludmila, 2007

8. *Dezvoltarea comunicării la copiii cu deficiențe multiple.* Teză de doctor în științe pedagogice. Autoare Belibova Silvia. Susținută la UPSC, 2015

5 Participarea cu comunicări la foruri științifice naționale și internaționale:

- *Strategiile noii politici privind persoanele cu dizabilități în atenția întregii societăți.* 13th European Congres of Mintal Health in intelectual Disabillity. Berlin, Germania. Congresul EAMHID: *De la știință – la practică: îmbunătățirea sănătății mintale.* / European association for Mintal healt in intellectual disability. 23-25 septembrie 2021.
- *Diferențe socioculturale privind incluziunea socială în mediul academic.* Conferința: *Educația specială în pandemie.* Online, platforma Cisco Webex, Universitatea din Bucuresti, România. 25 februarie 2021
- *Perspectiva istorică cu privire la integrare și incluziune.* IV Международная научно-практическая конференция: *Актуальные проблемы ортопедагогики, ортопсихологии и реабилитологии,* Педагогический Унив. им. «М.П.

Драгоманова», 18 martie 2021 – Kiev, Ucraina.

- *Starea actuală și perspectivele sistemului național al învățământului special și integrat în Republica Moldova.* Conferința cu participare Internațională: *Twently-five years of School Eucational Reforms towards inclusion in Moldova*. University of Gävle, Suedia, 7-11 septembrie 2019.
- *Experiențe pozitive din Republica Moldova privind parteneriatul interdisciplinar în organizarea serviciilor la domiciliu pentru persoane în dificultate.* Conferința cu participare Internațională: *Consolidarea parteneriatelor pentru furnizarea serviciilor sociale familiilor în situații de risc.* Proiect susținut de UE. 27 aprilie 2018. Chișinău, Moldova.
- *Strategiile noilor politici privind persoanele cu dizabilități în atenția întregii societăți.* Conferința cu participare Internațională*: Consolidarea parteneriatului intersectorial pentru furnizarea serviciilor sociale familiilor în situații de risc.* 27-30 martie 2018 – Tbilisi, Georgia.
- *Susținere educațională și socială pentru studenții cu dizabilități.* Membru-coordonator, moderator. Conferința cu participare internațională: *Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior,* 9-10 decembrie 2017, Chișinău.
- Membru-coordonator, moderator. Conferința internațională: *10th Eastern and Central European Regional Conference on Alternative and Augmentative Communication (Non-verbal communication as a means of achieving social and human right).* DGETS, CpDOM, APDI Humanitas,

		UPS „Ion Creangă”, 12-14 October 2015, Chișinău.
6	Recunoașterea lucrărilor științifice de către comunitatea științifică internațională:	✓ „Lucrarea dnei profesor universitar, dr. hab. **Aurelia Racu**, reprezintă un instrument extrem de valoros și util pentru cunoașterea evoluției psihopedagogiei speciale în spațiul românesc și internațional. Evident, astfel de lucrări reprezintă, în același timp, și o selecție exhaustivă și multicriterială a autorului care se lansează într-o activitate de cercetare și sinteză deosebit de laborioasă. Dna Aurelia Racu impresionează în mod plăcut, varietatea direcțiilor de investigare, cât și deschide rea lucrărilor prezentate la experiența internațională, în vederea găsirii unei formule optime de rezolvare a problemelor tratate, aspect comun de altfel după cunoștințele noastre, întregului areal românesc. (prof. univ., dr. **Doru-Vlad Popovici**, *Revista de Psihopedagogie*, București, februarie 2023). ✓ „Parteneriatul presupune angajare. Reeditarea și prezentarea la Chișinău a *Cursului de pregătire pentru specialiștii și părinții care au în grijă persoane cu dizabilități*, redactat de dr. Karl Grunewald din Stockholm, Suedia, în 1991, pe care considerăm a fi definitorie pentru pregătirea studenților și personalului în activitatea viitoare a acestora de acordare a asistenței psihopedagogice persoanelor cu deficiențe de caracter divers. Lucrarea însumă caracteristicile unui ghid didactico-metodologic de importanță specială pentru studenți, pentru lucrătorii sociali din instituțiile sociale, pentru asistenți sociali și părinți, pentru fiecare persoană implicată în acțiunile de îngrijire a persoanelor cu dizabilități. Prin calitățile semnalate, care vor fi însuși te și aplicate în practică, *Cursul* va contribui, credem, sesizabil la îmbunătățirea calității

vieții persoanelor cu dizabilități (**Magnus Tideman**, lector superior, Științe Medicale și Sociale, Universitatea Halmstad, Suedia, *Curs de pregătire pentru specialiștii și părinții care au în grijă persoane cu dizabilități,* iulie 2002).

- ✓ Анализ особенностей развития специального образования за рубежом, в странах где имеется богатый опыт преодоления кризисных ситуаций, представляет несомненный интерес для ученых и педагогов Молдовы. Автором-составителем использованы отечественные и зарубежные мате риалы, систематизированы основные этапы теории и практики воспитания, обучения и интеграции детей с отклонениями в развитии. В хрестоматии представлены материалы, лично разработанные за более чем 40 лет деятельности А. Раку в области специальной педагогики. Ее исследования посвящены проблемам адаптации и интеграции лиц с отклонениями в развитии, преобразованию системы специального образования в Республике Молдова. Настоящее учебное пособие обогащает теорию и практику общей и специальной педагогики, позволяет по-новому взглянуть на многие проблемы воспитания, обучения, социальной адаптации и интеграции детей с ограниченными возможностями здоровья (**Л. М. Шипицина,** заслуженный деятель РФ, профессор, ректор Института Специальной Педагогики и Психологии Международного Университета Семьи и Ребенка им. Р. Валленберга., Санкт-Петерсбург. *Istoria psihopedagogiei speciale, manual-crestomație*, 2003*).*

		✓ Recomandare privind cartea dnei conf. univ., dr. Aurelia Racu, cu titlul *Învățământul special din Moldova: istorie și actualitate*, editată la Tipografia Centrală, Chișinău, 1999: Am studiat cu deosebit interes volumul dnei Racu Aurelia, apreciem că lucrarea este deosebit de valoroasă, având o serie de calități certe, printre care: o vastă documentare pe problematica analizată, bazată pe o bogată bibliografie din literatura de specialitate națională și internațională; reprezintă o viziune modernă, complexă și sistemică asupra fenomenelor studiate; expunerea este clară, accesibilă și bine sistematizată și argumentată; constituie o lucrare importantă de studiu pentru studenții și specialiștii din România. În concluzie, ținând seama de calitățile enumerate, apreciem că volumul Aureliei Racu reprezintă o operă remarcabilă în peisajul defectologei, reprezentând în același timp o sinteză deosebit de utilă în dezvoltarea acestei științe. Recomandăm ca autoarei, pentru meritele sale incontestabile ale operei sale, să i se acorde cel mai înalt titlu științific (doctor habilitat) din Republica Moldo va (Conf. univ., dr. **Gheorghe Radu**; lector univ., dr. **Doru-Vlad Popovici**, București, România. În: *Învățământul special din Moldova: istorie și actualitate*, 1999).
7	Recunoașterea de către organizații științifice de specialitate naționale și internaționale	Demersul Senatului Universității Pedagogice de Stat ,,Ion Creangă,, cu privire la înaintarea candidaturii Dnei Aurelia RACU, doctor habilitat în 07.00.10 – Istoria științei (pedagogia specială), profesor universitar, la concursul de membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei, anunțat prin decizia Prezidiului Academiei de Științe a Moldovei în baza Hotărârii nr. 249 din 12 decembrie 2022.

8	Activitatea editorial-redacțională: activități în consilii/colegii de redacție ale revistelor și edițiilor științifice	○ Activitate editorial-redacțională: membru al colegiilor de redacție ale revistelor *Revista de psihopedagogie*, Universitatea din București (2007 – prezent) și *Studia Universitatis Moldaviae*. Seria *Științe sociale* (2021). ○ Editor, coordonator și redactor științific al suportului pentru părinți *Vocea părinților* (1992 – prezent). ○ Coordonator și redactor științific al culegerii: *Accesibilitatea tinerilor cu dizabilități în universități (orientări teoretice și practice)*. Materialele Conferinței Științifice *Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior* (2017). ○ Coordonator și redactor științific: *Ghid teoretico-practic pentru asistența socială multifuncțională comunitară* (2018), Coordonator și redactor științific: *Integrarea socioprofesională a tinerilor cu dizabilități: culegere de articole* (2018), ○ Coordonator și redactor științific: *Parteneriate în educația incluzivă a tineri lor cu dizabilități din instituțiile universitare: culegere de articole* (2019) etc.
9	Participări la realizarea programelor/proiectelor naționale și internaționale	○ Conferința Științifică Internațională: *Asistența complexă a copiilor cu cerințe educaționale speciale în mediul educațional incluziv*, în parteneriat cu Universitatea din București, Universitatea Pedagogică de Stat „M. P. Dragomanov” (Kiev, Ucraina), Universitatea din Gavle (Suedia) și Asociația pentru Persoane cu Dizabilități de Intelect „Humanitas” din Moldova (2020). ○ Conferința Științifică Națională cu participare internațională *Evoluția sistemului național al învățământului special și incluziv ca proces unitar teoretico-praxiologic în cadrul câmpului educațional european* (50 de ani ai

Catedrei Psihopedagogie specială), cu același parteneriat (2022) ș.a.

- Coordonator și expert la proiecte naționale și internaționale: *Colaborarea Flandra-Moldova, cu crearea unui centru de zi și activități pentru copii și tineri cu dizabilități* (*1999-2000*); *Societate Pentru Toți (NFU-Norvegia-„Humanitas-Moldova"* **(***1997-2004*); *Asistența psihopedagogică și medico-socială acordată copiilor cu deficiențe severe și profunde în condiții de domiciliu* (*SOROS-Moldova, 2003-2004*); Janivo (Olanda, 2006-2008); *Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior* (AȘM, 2015-2019); *Consolidarea parteneriatului intersectorial pentru furnizarea serviciilor sociale familiilor în situații de risc* (2018); *Social inclusion through segregation*? (țări participante la implementa rea proiectului: Republica Moldova, Ucraina și Suedia, 2019); *Parteneriatul interdisciplinar în dezvoltarea serviciilor la domiciliu pentru persoane cu dizabilități*, susținut financiar de Agenția Cehă pentru Dezvoltare prin Programul „Cooperarea Cehă de Dezvoltare" și implementat de Caritas Republica Cehă în cooperare cu A. O. „Pro-Development" și A. O. „Homecare" (2019) ș.a.

Director de proiect:

- *Asistența psihopedagogică a copilului cu dizabilități și a familiei în condițiile educației integrate*, AȘM, nr. de înregistrare 488 INST, din 12.01.2011.(2011-2014)
- *Incluziunea socio-educațională a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior*, promovat de Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM

		(15.817.06.14F). Direcția strategică: 18.06. Patrimoniul național și dezvoltarea societății).
10	Premii și recunoașteri naționale și internaționale.	• Medalia „Dmitrie Cantemir”, AȘM, 14 iunie 2023 • Medalia „Meritul Civic” – 2006 (Brevet nr. 04143 în semnul nr. 02500) • Medalia „Ion Creangă” a UPSC, 2018 • Diplomă pentru rezultate deosebite în activitatea de cercetare, 2007, Universitatea din București • Diploma de Onoare a AȘM pentru rezultate științifice remarcabile, pregătirea cadrelor de înaltă califi care și cu prilejul aniversării a 75 de ani de la fondarea Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”, 2015 • Diplomă de Onoare a Guvernului Republicii Moldova, pentru activitate prodigioasă și contribuție substanțială la dezvoltarea științei, promovarea rezultatelor remarcabile în domeniul cercetării și inovării precum și cu prilejul Zilei Internaționale a Femeilor și Fetelor din domeniul Științei, 2021. • titlul onorific *Professor Emeritus* al UPSC, 2020
11	Participări active la organizarea reuniunilor științifice naționale și internaționale:	○ ***1999-2000 –*** Asistent de Proiect în *Colaborarea Flandra-Moldova**, cu crearea unui Centru de Zi** și activități pentru copii și tineri cu dizabilități*. ○ ***2003-2004 –*** director proiect *Asistența Psiho-pedagogică și Medico-Socială acordată copiilor cu deficiențe severe și profunde în condiții de domiciliu* (SOROS-Moldova). ○ ***2005-2006 –*** director proiect *Prevenirea excluderii sociale a persoanelor cu disabilități* (SOROS-Moldova).

- ***2005-2009 –*** asistent proiect *Suport Pentru Părinți* (*SHIA-Suedia, Humanitas-Moldova, Motivație–Moldova-România*).
- ***2008-2011 –*** expert național în Proiectul „Tempus ETF-JP-00471-2008 *Professionnalisation des enseignements en travail social* (Profesionalizarea învățământului în Asistența Socială). Parteneri: USM, Universitatea „Al. I. Cuza" din Iași, Universitățile din Italia, Spania, Grecia, Ungaria, Bulgaria, Marea Britanie.
- ***2017-2018*** – asistent proiect&moderator *Consolidarea parteneriatului interdisciplinar pentru furnizarea serviciilor sociale familiilor în situații de risc*. Referința: Europe Aid/135811/DH/ACT/ Programul de granturi în cadrul proiectului: *Asistenții sociali în colaborare pentru schimbări sociale în țările din vecinătatea estică*.
- ***2019*** – director proiect științific internațional: *Social inclusion through segregation*? (Țări participante la implementarea proiectului: Republica Moldova, Ucraina și Suedia. Universitățile implicate în proiect: University of Gävle, Faculty of Education and Business Studies, Sweden; National Pedagogical University „M. Drago manov", Faculty of Special and Inclusive Education, Ucraina; State Pedagogical University „Ion Creangă", Faculty of Psychology and Special Psychopedagogy, Chișinău, Republica Moldova.).
- ***2019-2020*** – director proiect *Parteneriautl interdisciplinar in dezvoltarea serviciilor la domiciliu pentru persoanele cu dizabilitati*. Sustinut de: CARITAS, Republica Ceha, AO HOMECARE, Pro-Development, APDI Humanitas.

		○ ***2020-2023*** – expert național în proiectul D-Care Labs. *Dezvoltarea de laboratoare pentru a facilita inovarea si antreprenoriatul pentru îngrijirea la domiciliu in regiunea Dunării*. ○ **2023-** Servicii sociale la domiciliu pentru copii cu dizabilități multiple, susținute de CZDA (Agenția Cehă pentru Dezvoltare).
1 2	Activitatea didactică:	○ Asistent, lector superior, conferențiar, profesor universitar UPSC: cursuri de bază, seminarii, training-uri, schimb de bune practici ș.a. ○ Coordonator de teze de master și de doctorat. ○ Autor de manuale și lucrări metodico-didactice.
1 3	Înaltă ținută morală și civică, respectarea normelor deontologice în domeniul cercetării și inovării	Comportament moral și deontologic exemplar. Creator de atmosferă laborioasă în colectiv. Spirit de echipă. Promovarea echitabilă și meritocratică a tineretului.
1 4	Atitudinea corectă și respectuoasă față de Academia de Știință a Moldovei	Respectul față de AȘM și membrii ei drept instituție științifică națională supremă. Elaborarea și implementarea a 2 proiecte de cercetare în cadrul AȘM, soldate cu rezultate teoretice semnificative în crearea unei baze teoretice pentru dezvoltarea mai multor probleme privind implementarea modele lor europene în spațiul Republicii Moldova.

DIRECȚIILE DE CERCETARE
REFLECTATE ÎN CELE MAI RELEVANTE PUBLICAȚII
ALE PROFESORULUI UNIVERSITAR AURELIA RACU

2023

Racu, Aurelia. Tendințe actuale în proiectarea cercetărilor din perspectiva incluziunii universitare a tinerilor cu dizabilități / Aurelia Racu // Univers Pedagogic. - 2023. – Nr. 1(77). – P. 47-51. - ISSN 1811-5470.

2022

Analiza serviciului de îngrijiri la domiciliu în Republica Moldova / **Racu Aurelia** [et al.]. - Chișinău : Editura Pontos, 2022. – 64 p. - ISBN 978-9975-72-620-7.

Racu, Aurelia. Adaptarea socială a studenților cu dizabilități în mediul academic / Aurelia Racu, Natalia Munteanu // Conferința științifică națională cu participare internațională "Integrare prin cercetare și inovare", dedicată Zilei internaționale a Științei pentru Pace și Dezvoltare, 10-11 noiembrie 2022. – Chișinău : CEP USM, 2022. – P. 182-184. - ISBN 978-9975-152-48-8.

Погорлецки, Алла. Результаты исследования формирования уровня развития связной речи и мелкой моторики у дошкольниках с ОНР / Погорлецки Алла, **Раку Аурелия** // Глобальная наука и инновация. Серия : Педагогические науки. – 2022. - № 4 (15), том 13. – С. 74-77.

Результаты коррекционного воздействия программы по развитию мелкой моторики на состояние связной речи у детей с общим недоразвитием речи / Алла Погорлецки, **Аурелия Раку**, Виорика Руссу, Наталия Дубовикова // Studia Universitatis Moldaviae. Științe ale educației. 2022. – Nr. 9 (159). – P. 204-213. - ISSN 1857-2103.

2021

Racu, Aurelia. Asistența complexă a tinerilor cu dizabilități / Racu Aurelia, Munteanu Natalia // Збірка матеріалів IV міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми ортопедагогіки, ортопсихології та реабілітології» присвяченої 10-річчю випускової кафедри ортопедагогіки, ортопсихології та реабілітології, (18 березня 2021 року). - Київ: Альянт, 2021. – С. 17-22. - ISBN 978-617-7819-13-3.

Racu, Aurelia. Creating a tolerant attitude - a remedy for the social inclusion of young people with disabilities in academia / Aurelia Racu, Natalia Munteanu // Review of Psychopedagogy = Revista de psihopedagogie. – 2021. - No 1 (10). - P.150-155. - ISSN 2784-3092. - ISSN-L 2784-3092.

Желяскова, Светлана. Развитие конвергентного и дивергентного мышления у детей с нарушением внимания средствами музыкальной терапии / Желяскова Светлана, **Раку Аурелия** // Dezvoltarea personală și integrarea socială a actorilor educaționali : Materialele conf. șt. cu participare intern., 12 noiem. 2021. – Chișinău : CEP UPS "Ion Creangă", 2021. - P. 113-120. - ISBN 978-9975-46-570-0.

2020

„Asistența complexă a copiilor cu cerințe educaționale speciale în mediul educațional incluziv", conferință științifică internațională (2020 ; Chișinău). Materialele conferinței științifice internaționale „Asistența complexă a copiilor cu cerințe educaționale speciale în mediul educațional incluziv", Chișinău, 10 dec. 2020 / coord. șt.: **Racu Aurelia**, Stempovschi Elena, Ciobanu Adriana, Ciubotaru Natalia ; comitetul șt.: **Racu Aurelia** [et al.] ; comitetul org.: **Racu Aurelia** [et al.]. – [Chișinău] : [s. n.], 2020. – 575 p. : fig., tab. - ISBN 978-9975-46-480-2.

Ghid în domeniul deservirii medico-sociale a persoanelor cu necesități de îngrijire pe termen lung la domiciliu / E. Stempovscaia, **Aurelia Racu**, M. Negrean [et al.] ; Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). - Chișinău : [s. n.], 2020. – 188 p. : fig., fot., tab. - Aut. sunt indicați pe vs. f. de tit. - ISBN 978-9975-3236-7-3.

Racu, Aurelia. Aspecte pedagogice de organizare a asistenței complexe a studenților cu dizabilități în instituția universitară / Aurelia Racu // Materialele conferinței științifice internaționale „Asistența complexă a copiilor cu cerințe educaționale speciale în mediul educațional incluziv", Chișinău, 10 dec. 2020. - Chișinău, 2020. – P. 49-58. - ISBN 978-9975-46-480-2.

Racu, Aurelia. Evoluții privind strategiile cercetării în contextul incluziunii socioeducaționale / Racu Aurelia // Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului : Materialele conferinței șt. intern. 8-9 oct. 2020, Seria 22. - Chișinău, 2020. - Vol. 1. - P. 136-142. - ISBN 978-9975-46-450-5.

Racu, Aurelia. Special education with a view to inclusion: A direct flow through the roots of history (an essay) / Racu Aurelia // Social incluzion through segregation? : A three – country cooperation Moldova, Ukraine and Sweden : Research Report : STINT IB2018-8090. - Gavle : University of Gavle, 2020. – P.25-29.

Желяскова, Светлана**.** Работа с семьей в процессе психолого- педагогической коррекции синдрома дефицита внимания и гиперактивности у детей / Желяскова Светлана, **Раку Аурелия** // Calitate în educație - imperativ al societății contemporane : Materialele conferinței șt. naționale cu participare intern., 4-5 dec., 2020. - Chișinău, 2020. - Vol. 1. - P. 369-373. - ISBN 978-9975-46-482-6. -ISBN 978-9975-46-483-3.

Раку, Аурелия. Развитие толерантности у учащихся в школе - психо-социальная база инклюзивного образования / Раку Аурелия, Нестерюк Анастасия А. // Materialele conferinței șt. intern. „Asistența complexă a copiilor cu cerințe educaționale speciale în mediul educațional incluziv", Chișinău, 10 dec. 2020. - Chișinău, 2020. – P. 309- 314. - ISBN 978-9975-46-480-2.

Руководство по оказанию медико-социальной помощи людям, нуждающимся в долгосрочном уходе на дому / Елена Стемповская, **Аурелия Раку**, Мариана Негрян [и др.] ; Немецкое агентство по международному сотрудничеству (GIZ), Проект "Меры по укреплению доверия вдоль реки Днестр". - Кишинэу : [б. и.], 2020. - 192 с. - ISBN 978-9975-3236-6-6.

2019

Incluziunea socială în mediul academic: provocări, oportunități, soluții contemporane : Suport didactic / **Aurelia Racu** (ed., coord. șt.), Doru Vlad Popovici, Ovidiu Popa -Velea, Sergiu Racu. - Chișinău : Pontos, 2019. - 202 p. - ISBN 978-9975-72-412-8.

Mîslițchi, Valentina. Interacțiunea instituției de învățământ superior cu partenerii sociali - factor semnificativ în pregătirea profesională și angajarea în muncă a studenților cu dizabilități / Valentina Mîslițchi, **Aurelia Racu** // Parteneriate în educația incluzivă a tinerilor cu dizabilități din instituțiile universitare : Culegere de articole. - Chișinău : Pontos, 2019. - P. 18-23. - ISBN 978-9975-72-411-1

Parteneriate în educația incluzivă a tinerilor cu dizabilități din instituțiile universitare : Culegere de articole / ed., coord. șt.: **Aurelia Racu** ; Univ. Ped. de Stat "Ion Creangă" din Chișinău. - Chișinău : Pontos, 2019. - 131 p. - ISBN 978-9975-72-411-1.

Racu, Aurelia. Perspective ale incluziunii socioeducaționale a persoanelor cu dizabilități / Aurelia Racu // Parteneriate în educația incluzivă a tinerilor cu dizabilități din instituțiile universitare : Culegere de articole. – Chișinău, 2019. - P. 66-89. - ISBN 978-9975-72-411-1.

Vocea părinților 15: Parteneriat interdisciplinar / coord. șt.: **Aurelia Racu**. - Chișinău, 2019. - 84 p. - ISBN 978-9975-72-268-1.

Желяскова, Светлана. Теоретические проблемы синдрома дефицита внимания и гиперактивности у детей / Светлана Желяскова, **Аурелия Раку** // Probleme actuale ale științelor umanistice : Analele științifice ale doctoranzilor și competitorilor. - Chișinău, 2019. - Vol. 18, p. 4. - P. 156-167. - Bibliogr.: p. 165-167. – ISBN 978-9975-46-424-6. - ISSN1857-0267.

2018

Bazele teoretico-practice ale educației tinerilor cu dizabilități în instituțiile universitare : Ghid științifico-metodic / **Aurelia Racu** (ed., coord. șt.), Doru-Vlad Popovici, Sergiu Racu, Loredana-Adriana Tudorache. - Chișinău : Pontos, 2018. - 191 p. - ISBN 978-9975-51-999-1.

Ghid teoretico-practic pentru asistența socială multifuncțională comunitară / Agapii Eugeniu, Botnari Valentina, Bulgaru Maria [et al.] ; ed., coord. șt.: **Aurelia Racu**. - Chișinău : Pontos, 2018. - 432 p. - ISBN 978-9975-51-927-4.

Integrarea socio-profesională a tinerilor cu dizabilități : Culegere de articole / editor, coord. șt.: **Aurelia Racu** ; Ministerul Educației, Culturii și Cercet. al Rep. Moldova, Univ. Ped. de Stat "Ion Creangă". - Chișinău : Pontos, 2018. - 120 p. - ISBN 978-9975-51-998-4.

Luchianenco, Lilia. 27 de idei: Proiecte desfășurate pentru exersarea competențelor de comunicare la preșcolari : Suport metodologic pentru cadrele didactice / Lilia Luchianenco ; consultant șt.: **Aurelia Racu** ; consultant-metodist: Nina Danii. - Chișinău : LuchEducation, 2018. - 159 p. ; tab., il. - Bibliogr.: p. 159. - ISBN 978-9975-53-945-6.

Racu, Aurelia. Abordarea în complex a modelului componentelor adaptării socioeducaționale pentru studenții cu dizabilități la mediul academic / Aurelia Racu, Victoria Maximciuc // Integrarea socio-profesională a tinerilor cu dizabilități : Culegere de articole. – Chișinău : Pontos, 2018. - P. 36-43. - ISBN 978-9975-51-998-4.

Racu, Aurelia. Accesul la educație – drept fundamental al persoanelor cu dizabilități / Aurelia Racu // Bazele teoretico-practice ale educației tinerilor cu dizabilități în instituțiile universitare : Ghid științifico-metodic. - Chișinău : Pontos, 2018. – P. 11-32. - ISBN 978-9975-51-999-1.

Racu, Aurelia. Incluziunea socio-educațională a tinerilor cu dizabilități în mediul universitar / Aurelia Racu // Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului : Materialele conf. șt. anuale a profesorilor și cercetătorilor UPS „Ion Creangă”, Seria 20. – Chișinău, 2018. - Vol. 1. - P. 91-98. - ISBN 978-9975-46-375-1. 704.

Racu, Aurelia. Incluziunea studenților cu dizabilități în comunitatea universitară / Aurelia Racu, Sergiu Racu // Bazele teoretico-practice ale educației tinerilor cu dizabilități în instituțiile universitare : Ghid științifico-metodic. - Chișinău : Pontos, 2018. – P. 67-101. - ISBN 978-9975-51-999-1.

Racu, Aurelia. Probleme și dificultăți cu care se confruntă tinerii cu dizabilități la studii universitare / Aurelia Racu, Victoria Maximciuc // Integrarea socio-

profesională a tinerilor cu dizabilități : Culegere de articole. - Chișinău : Pontos, 2018. – P. 13-21. - ISBN 978-9975-51-998-4.

Racu, Aurelia. Repere didactico-metodice în organizarea procesului educațional pentru studenții cu dizabilități / Aurelia Racu, Doru-Vlad Popovici // Bazele teoretico-practice ale educației tinerilor cu dizabilități în instituțiile universitare : Ghid științifico-metodic. - Chișinău : Pontos, 2018. – P. 51-66. - ISBN 978-9975-51-999-1.

Rolul mediului social asupra dezvoltării comunicării la copiii cu cerințe educaționale speciale / **Aurelia Racu**, Nina Cebotaru, Eugenia Agapii, Elena Stempovschi // Ghid teoretico-practic pentru asistența socială multifuncțională comunitară. - Chișinău, 2018. - P. 145-165. - ISBN 978-9975-51-927-4.

Schimbarea începe de la noi / ed., coord. șt.: **Aurelia Racu** ; col. de aut.: Sergiu Racu, Oleg Ababii, Aliona Savciuc [et al.] ; Proiectul „Consolidarea parteneriatului interdisciplinar pentru furnizarea serviciilor sociale familiilor în situații de risc", APDI Humanitas. - Chișinău : Pontos, 2018. - 103 p. ; fot. - ISBN 978-9975-51-919-9.

Șleahtițchi, Mihai. Interpretarea actuală a dizabilității și atitudinii față de familiile care au în componență copii cu dizabilități / Mihai Șleahtițchi, **Aurelia Racu**, Svetlana Haraz // Ghid teoretico-practic pentru asistența socială multifuncțională comunitară. - Chișinău, 2018. - Cap. 3. - P. 74-97. - Bibliogr. : p. 96-97. – ISBN 978-9975-51-927-4.

2017

. **„Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior", conferință științifică (2017 ; Chișinău)**. Accesibilitatea tinerilor cu dizabilități în universități (orientări teoretice și practice) : Materialele conferinței științifice "Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior", 9-10 dec. 2017, Chișinău / ed., coord. șt.: **Aurelia Racu**. - Chișinău : Pontos, 2017. - 179 p. - ISBN 978-9975-51-900-7.

Mâslițchii, Valentina. Interacțiunea universității cu partenerii sociali în pregătirea profesională și angajare a studenților cu dezabilități / Valentina Mâslițchii, **Aurelia Racu**, Valentina Botnari // Accesibilitatea tinerilor cu dizabilități în universități (orientări teoretice și practice) : Materialele conferinței științifice „Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior", 9-10 dec. 2017. - Chișinău, 2017. - P. 53-58 – ISBN 978-9975-51-900-7.

Racu, Aurelia. Formarea inițială în domeniul educației incluzive: realizări, probleme, perspective Racu Aurelia, Lisnic Angela // „Sport. Olimpism. Sănătate" :

Materialele congresului științific internațional. - Chișinău, 2017. - pp. 440-448. - ISBN 978-9975-131-32-2.

Racu, Aurelia. Perspectivele incluziunii universitare a tinerilor cu dizabilități / Aurelia Racu // Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului : Materialele conferinței științifice anuale a profesorilor și cercetătorilor UPS „Ion Creangă", Seria 19. - Chișinău, 2017. - Vol. 1. - P. 151-159. - ISBN 978-9975-46-239-6.

Racu, Aurelia. Relația dintre factorii existențiali și calitatea vieții a persoanelor cu dizabilități / A. Racu, S. Haraz, N. Ciubotaru // Preocupări contemporane ale științelor socio-umane în contextul transformării de mentalități : Materialele conferinței științifice internaționale, 8-9 dec. 2016, Ed. a 7-a. – Chișinău : [s.n.], 2017. - P. 469-474. - ISBN-978-9975-108-27-0.

Racu, Aurelia. Starea actuală a sistemului de servicii educaționale în Republica Moldova / Aurelia Racu, Natalia Ciubotaru // Preocupări contemporane ale științelor socio-umane în contextul transformării de mentalități : Materialele conferinței științifice internaționale. – Chișinău : [s.n.], 2017. - P. 133-137. - ISBN 978-9975-108-27-0.

Racu, Aurelia. Strategiile de abordare și cercetare orientate spre incluziunea socioeducațională a tinerilor cu dizabilități în mediul universitar / Aurelia Racu, Valentina Prițcan // Accesibilitatea tinerilor cu dizabilități în universități (orientări teoretice și practice) : Materialele conferinței științifice „Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior", 9-10 dec. 2017. - Chișinău, 2017. - P. 3-8. – ISBN 978-9975-51-900-7.

Racu, Aurelia. Studenții cu dizabilități integrați în mediul universitar din republică / Aurelia Racu, Victoria Maximciuc // Accesibilitatea tinerilor cu dizabilități în universități (orientări teoretice și practice) : Materialele conferinței științifice „Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior", 9-10 dec. 2017. - Chișinău, 2017. - P. 35-41. - ISBN 978-9975-51-900-7.

2016

Barbăneagră, Alexandra. Repere metodice, componente educaționale, dotări tehnice ale mediului universitar de tip incluziv / Alexandra Barbăneagră, **Aurelia Racu**, Victoria Maximciuc // Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior : Ghid științifico-metodologic. - Chișinău, 2016. - P. 162-164. - ISBN 978-9975-51-803-1.

Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior : Ghid științifico-metodologic. / ed., coord. șt.: **Aurelia Racu** ; rec.: Victoria Maximciuc, Svetlana Gonciaruc ; Academia de Științe a Moldovei ; Univ.

Ped. de Stat „Ion Creangă”. – Chișinău : Pontos, 2016. - 268 p. - ISBN 978-9975-51-803-1.

Lapoșin, Emilia. Schimbările sociale și impactul asupra activității de studiere a fenomenului dizabilității și a nevoilor de integrare ale persoanelor cu dizabilități / Emilia Lapoșin, **Aurelia Racu**, Valentina Stratan // Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior : Ghid științifico-metodologic. - Chișinău, 2016. - P. 82-104. - ISBN 978-9975-51-803-1.

Racu, Aurelia. Adaptarea studeților cu dizabilități la mediul universitar / Aurelia Racu, Victoria Maximciuc // Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior : Ghid științifico-metodologic. - Chișinău, 2016. - P. 64-72. - ISBN 978-9975-51-803-1.

Racu, Aurelia. Evoluții recente în domeniul abordării dizabilității și al incluziunii / Aurelia Racu // Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior : Ghid științifico-metodologic. - Chișinău, 2016. - P. 10-19. - ISBN 978-9975-51-803-1.

Racu, Aurelia. Factori de mediu în asigurarea accesului tinerilor cu dizabilități la studii universitare / Aurelia Racu, Victoria Maximciuc // Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior : Ghid științifico-metodologic. - Chișinău, 2016. - P. 134-142. - ISBN 978-9975-51-803-1.

Racu, Aurelia. Formarea inițială în domeniul educației incluzive : Realizări, probleme, perspective / Aurelia Racu, Elena Lisnic // Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior : Ghid științifico-metodologic. - Chișinău, 2016. - P. 217-223. - ISBN 978-9975-51-803-1.

Racu, Aurelia. Pregătirea și percepțiile profesioniștilor din domeniul educației incluzive / Aurelia Racu, Nicolae Bucun, Oleg Ababii // Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior : Ghid științifico-metodologic. - Chișinău, 2016. - P. 196-201. - ISBN 978-9975-51-803-1.

Racu, Aurelia. Proiectarea cercetării științifice din perspectiva integrării și incluziunii educaționale și sociale / Aurelia Racu, Maria Vârlan, Svetlana Goncearuc // Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior : Ghid științifico-metodologic. – Chișinău, 2016. - P. 224-231. - ISBN 978-9975-51-803-1.

Racu, Aurelia. Strategii tradiționale și moderne în psihopedagogia școlii incluzive / Aurelia Racu. – Chișinău : [s.n.], 2016. - 272 p. - ISBN 978-9975- 53- 670-7.

Racu, Airelia. Analiza sumativă a rezultatelor sondajului privind informarea și percepția incluziunii educaționale și sociale / Airelia Racu, Silvia Belibova, Nina Cebotaru // Fenomenul sărăciei în condițiile societății în tranziție = Picture of poverty in societies under transformation : Conf. șt. intern., 23-25 oct. 2014 : Culegere de articole. – Chișinău : [s. n.], 2015. - P. 148-156. – ISBN 978-9975-115-74-2.

Racu, Airelia. Educația incluzivă - o perspectivă modernă asupra educației / Airelia Racu // Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului : 75 de ani de la fondare : Materialele conferinței științifice anuale a profesorilor și cercetătorilor UPS "Ion Creangă, Seria 17. – Chișinău, 2015. - Vol. 1. - P. 160-169. - ISBN978-9975-46-239-6.

Racu, Airelia. Integration of people with disabilities in societies in transition / Aurelia Racu, Petru Cociurca, Nicolae Chirtoacă // International Conference on Advancement of Social Work in Countries with Transition Economies : Program and abstracts, Chișinău, June 23-25 2015. - Chișinău, 2015. - P. 23.

Racu, Airelia. Unele particularități de dezvoltare a mijloacelor verbale de comunicare la copiii cu deficiențe de intelect / Aurelia Racu, Veronica Crețu // 10th Eastern and Central European Regional Conference on Alternative and Augmentative Communication „Non-verbal Communication as a Means of Achieving Social and Human Rights", 12-14 oct., 2015. - Chisinau, 2015. - P. 171-174. - ISBN 978-9975-53-549-6.

"Non-verbal communication as a means of achieving social and human rights", regional conference. 10th Eastern and Central European Regional Conference on Alternative and Augmentative Communication „Non-verbal Communication as a Means of Achieving Social and Human Rights", 12-14 october 2015, Chișinău / coord. șt.: **Aurelia Racu**. – Chisinau, 2015. -192 p. - Antetit.: Univ. Ped. de Stat "Ion Creanga "UPS "Ion Creangă". - ISBN 978-9975-53-549-6.

Seniov, V. Evoluții recente în domeniul abordării dizabilității și al incluziunii / V. Seniov, **Aurelia Racu** // 10th Eastern and Central European Regional Conference on Alternative and Augmentative Communication „Non-verbal Communication as a Means of Achieving Social and Human Rights", 12-14 oct., 2015. - Chișinău, 2015 . - P. 21-27. - ISBN 978-9975-53-549-6.

2014

Integrarea persoanelor cu dizabilități: percepții și bariere : Culegere de articole / coord. șt.: **Aurelia Racu** ; Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă". – Chișinău : Pontos, 2014. - 104 p. - ISBN 978- 9975-51-613-6.

Racu, Aurelia. Educația incluzivă: evoluție și perspective / Aurelia Racu, Cociurca Petru, Svetlana Haraz // Integrarea persoanelor cu dizabilități: percepții și bariere :

Culegere de articole. - Chișinău : Pontos, 2014. – P. 77-85. – ISBN 978-9975-51-613-6.

Racu, Aurelia. Incluziunea socială – modalitate de combatere a sărăciei și exluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități / Aurelia Racu, Cornelia Bodorin // Integrarea persoanelor cu dizabilități: percepții și bariere : Culegere de articole. - Chișinău : Pontos, 2014. – P. 26-45. – ISBN 978-9975-51-613-6.

Racu, Aurelia. Psihopedagogia integrării / Aurelia Racu, Doru-Vlad Popovici, Anatol Danii. - Ed. a 2-a, rev. si compl. – Chișinău : [s. n.], 2014. - 416 p. - ISBN 978-9975-53-316-4.

Racu, Aurelia. Sărăcia extremă și drepturile omului / Aurelia Racu // Integrarea persoanelor cu dizabilități: percepții și bariere : Culegere de articole. - Chișinău : Pontos, 2014. – P. 5-17. – ISBN 978-9975-51-613-6.

2013

Perspective traditionale si moderne în psihopedagogia școlii incluzive : (Suport științifico-metodic pentru cadrele didactice și manageriale) / coord. st.: **Aurelia Racu**, Doru-Vlad Popovici ; UPS "Ion Creangă", Fac. Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra Psihopedagogie Specială. – Chișinău, 2013. - 88 p. - ISBN 978-9975-53-284-6.

Racu, Aurelia. Dicționar enciclopedic de Psihopedagogie Specială / Aurelia Racu, Sergiu Racu. - Chișinău, 2013. - 276 p. - ISBN 978-9975-53-194- 8.

Racu, Aurelia. Fenomenul incluziunii la nivelul serviciilor publice, instituțiilor comunitare, familiei și al comunității în general / Aurelia Racu / Teorii și experiențe în educația incluzivă : Culegere de articole. - Chișinău : Pontos, 2013. - P. 14-20. - ISBN 978-9975-51-428-6.

Racu, Aurelia. Interacțiunea dintre familie și școală în integrarea socioprofesională a copiilor/tinerilor cu dizabilități / Aurelia Racu, Angela Timuș // Relația sărăcie - persoane în dificultate: aspecte psiho-sociale : Conferința științifică cu participare internațională, 13-14 febr. 2013. - Chișinău, 2013. - P. 35-38. - ISBN 978 -9975-46-114-6.

Racu, Aurelia. Viața în comunitate pentru persoanele cu dizabilități - angajare în muncă / Aurelia Racu, Petru Cociurca // Relația sărăcie - persoane în dificultate: aspecte psiho-sociale : Conferința șt. cu participare intern., 13-14 febr. 2013. – Chișinău, 2013. - P. 70-73. - ISBN 978-9975-46-114-6.

Teorii și experiențe în educația incluzivă : Culegere de articole / coord.: **Aurelia Racu**, Nicolae Andronache ; Univ. Pedagogică de Stat "Ion Creangă", Fac. Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra Psihopedagogie Specială. - Chisinau : Pontos, 2013. - 88 p. - ISBN 978-9975-51-428-6.

2012

Asistența psihopedagogică a copiilor cu dizabilități și a familiilor în condițiile educației incluzive : Ghid practic / **Aurelia Racu** (coord. șt), Cornelia Borodin, Nicolae Andronache [et al.] ; recenzent: Aurelia Grigoriu, Victoria Gonța, Larisa Celan ; Univ. Ped. de Stat ``Ion Creangă``, Fac. Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra Psihopedagogie Specială. - Chișinău : [s.n.], 2012. - 96 p. : fig., tab. - ISBN 978-9975-46-117-7.

Ghid pentru practica psihopedagogica. Specialitatea : Psihopedagogie Speciala : (Ghid metodic pentru profesori si studenti) / A. Racu, C. Bodorin, V. Maximciuc, M. Plamadeala ; ME al RM, UPS "Ion Creanga", Fac. Psihologie si Psihopedagogie Speciala, Cat. Psihopedagogie Speciala. – Chișinău : Tipografia UPS "Ion Creanga", 2012. - 75 p. - Bibliogr.: P. 31.

Incluziunea socială a persoanelor cu cerințe educaționale speciale prin dezvoltarea parteneriatului : familie-echipă multidisciplinară-comunitate / coord. șt.: **Aurelia Racu**, Valentina Botnari, Angela Potâng [et al.] ; Asociația pentru Persoane cu Disabilități de Intelect HUMANITAS din Moldova. - Chișinău : [s. n.], 2012. - 92 p. - ISBN 978-9975-4325-4-2.

Racu, Aurelia. Aspecte programatice ale cercetării procesului de integrare educațională și socială a elevilor du deficiențe / Angela Racu, Angela Timuș // Problematica educației incluzive în Republica Moldova: perspective și soluții practice : Conf. intern. șt.-practică, 19-20 oct. 2012. - Chișinău : Inst. de Formare Continuă, 2012. - P. 233-238.

Racu, Aurelia. Parteneriate pentru dezvoltarea educației incluzive : Suport didactic pentru coordonatorii educației incluzive / Aurelia Racu, Anatol Danii, Tatiana Tintiuc ; Univ. de Stat "Alecu Russo" din Balti, Univ. Ped. de Stat "Ion Creangă", Univ. de Stat din Moldova. - Chișinău : Inst. de Formare Continuă, 2012. - 208 p. - ISBN 978-9975-4416-3-6.

Racu, Aurelia. Pedagogia specială : [Manual universitar] / Aurelia Racu, Florin-Emil Verza, Sergiu Racu. - Chișinău : [s. n.], 2012. - 316 p. - ISBN 978-9975-53-061-3.

2011

Aspecte în interacțiunea părinți-copil-specialist / **Aurelia Racu**, Cornelia Bodorin, Victoria Maximciuc, Mariana Plămădeală // Pledoarie pentru educație - cheia creativității și inovării : Materialele conf. șt.-intern., 1-2 noiem. 2011, Chișinău. - Chișinău : Print Caro, 2011. - P. 146-148.

Danelciuc, Elena Mihaela. Integrarea copiilor cu CES / Elena Mihaela Danelciuc, **Aurelia Racu** // Probleme actuale ale științelor umanistice : Analele șt. ale doctoranzilor și competitorilor. – Chișinău : [s. n.], 2011. – Vol. 10, P.1-a. – P. 139-146.

Drepturile omului și problema dizabilităților : Reglementări internaționale și naționale privind drepturile omului, destinat persoanelor cu dizabilități și familiilor acestora : Ghid / **Racu Aurelia** [et al.]. – Chișinău, 2011. - 280 p.

Popazov, Ludmila. Metode și tehnici de lucru cu copiii hipoacuzici / Ludmila Popazov, **Aurelia Racu** // Probleme actuale ale științelor socioumane : Conf. șt. a studenților (2011; Chișinău) / Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă". – Chișinău : [s. n.], 2011. – P. 20-24.

Psihopedagogia corecțională : suport didactic pentru coordonatorii educației incluzive / elab.: **Aurelia Racu,** Florin Emil Verza, Anatol Danii ; red. șef: Simion Caisin, red. coord.: Mihai Grosu, Univ. de Stat din Moldova, Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă". – Chișinău: Inst. de Formare Continuă, 2011. – 254 p. – ISBN 978-9975-9872-8-8.

Racu, Aurelia. Considerații asupra funcțiilor instituțiilor de învățământ special din Republica Moldova în etapa actuală / A. Racu, D. Popovici // Teoria și arta educației fizice în școală. – 2011. – Nr 3. – P. 55-60.

Racu, Aurelia. Pedagogia specială / Racu A., Verza F. E., Racu S. – Chișinău : [s. n.], 2011. - 316 p. - ISBN 978-9975-53-061-3.

2010

Blaga, Tatiana. Concepte actuale ale socializării copilului cu necesități educaționale speciale / Tatiana Blaga, **Aurelia Racu //** Probleme actuale ale științelor umanistice : Analele șt. ale doctoranzilor și competitorilor. – Chișinău, 2010. - Vol 9. – P. 437-443.

Blaga, Tatiana. Handicapul prin prisma constructivismului social / Tatiana Blaga, **Aurelia Racu** // Psihologie. Pedagogie specială. Asistență socială. – 2010. – Nr. 4 (21). – P. 25-29.

Psihopedagogia integrarii / **Aurelia Racu,** Doru-Vlad Popovici, Anatol Danii, Sergiu Racu; Min. Educației al Rep. Moldova, Institutul de Științe ale Educației. – Chișinău, 2010. – 184 p. – ISBN 978-9975-78-845-8.

Racu, Aurelia. Starea actuală și perspectivele sistemului național al învățământului special /Aurelia Racu // Probleme ale științelor socioumane și modernizării învățământului : Conferința șt. intern. "Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă" la 70 ani" (28 oct. 2010). - Chișinău, 2010. – Vol. 1. - P. 225-233.

2009

Intervenția recuperativ-terapeutică pentru copiii cu dizabilități multiple / **Aurelia Racu**, Doru-Vlad Popovici, Anatol Dani, Verginia Crețu. – Ed. a 2-a, rev. și adăug. – Chișinău : Ruxanda, 2009. – 376 p. - ISBN 978-9975-51-012-7.

Popovici, Doru Vlad. Considerations of the current role of Romanian areal special education institutions / Doru Vlad Popovici, **Aurelia Racu** // Conferința internațională "Vedere slabă – teorie și practică", Ed. a 2-a, 1-3 oct. 2009, Chișinău. - Chișinău : UPS „Ion Creangă", 2009. – CD-ROM

Psihopedagogia integrării / **Aurelia Racu**, Doru-Vlad Popovici, Anatol Danii, Sergiu Racu ; Inst. de Științe ale Educației. – Chișinău : Universul, 2009. – 176 p. - ISBN 978-9975-47-031-5.

Racu, Aurelia. Educația incluzivă : Ghid pentru cadrele didactice și manageriale / **Aurelia Racu**, Doru-Vlad Popovici, Anatol Dani ; Inst. de Științe ale Educației. – Chișinău : Universul, 2009. – 152 p. - ISBN 978-9975-47-032-2.

Racu, Aurelia. Schimbările bune în timp se dovedesc profitabile / **Aurelia Racu**, Doru-Vlad Popovici // Teoria și arta educației fizice în școală. – 2009. – Nr. 4 (17). – P. 4.

"Vedere slabă – teorie și practică", conferință internațională (2 ; 2009 ; Chișinău). Conferința internațională "Vedere slabă – teorie și practică", Ed. a 2-a, 1-3 oct. 2009, Chișinău / coord. șt.: Igor Racu, Valentina Olărescu; Colegiul de red.: Igor Racu, Valentina Olărescu**, Aurelia Racu** [et al.]. – Chișinău : UPS „Ion Creangă", 2009. - CD-ROM. - ISBN 978-9975-46-042-2.

Vocea părinților : [Culegere de articole]. Vol. 14: Terapia ocupațională / coord.: **Aurelia Racu ;** Asociația pentru Persoane cu Disabilități de Intelect HUMANITAS din Moldova. – Chișinău : Ruxanda, 2009. – 84 p. – ISBN 978-9975-72-291-9.

Раку, Аурелия. Состояние и перспективы национальной системы специального образования / Раку Аурелия // Conferința internațională "Vedere slabă – teorie și practică", Ed. a 2-a, 1-3 oct. 2009, Chișinău. – Chișinău : UPS „Ion Creangă", 2009. – CD-ROM.

2008

Popovici, Doru Vlad. Perspectives of special education institutions from Republic of Moldova and Romania / Doru Vlad Popovici, **Aurelia Racu** // Revista Est Europeană de Psihologie și Sociologie „Socialis" / Inst. de Formare și Cercetare Socială al ULIM. - 2008. - Nr. 1-2. - P. 141-144.

Racu, Aurelia. Atitudinea familiei față de copilul cu dizabilități severe și profunde / Aurelia Racu, Svetlana Gonciaruc // Vocea părinților. Vol. 13: Familia și copilul cu dizabilități. – Chișinău : Ruxanda, 2008. - P. 14-18.

Racu, Aurelia. Rolul instituției în schimbarea atitudinii față de copiii cu dizabilități / Aurelia Racu, Victoria Ștempliuc // Vocea părinților. Vol. 13: Familia și copilul cu dizabilități. - Chișinău : Ruxanda, 2008. - P. 22-28.

Vocea părinților : [Culegere de articole]. Vol. 13: Familia și copilul cu dizabilități / coord.: **Aurelia Racu** ; Asociația pentru Persoane cu Disabilități de Intelect HUMANITAS din Moldova. – Chișinău : Ruxanda, 2008. – 80 p.: il. – ISBN 978-9975-72-268-1.

2007

Asistența socială a persoanelor cu dizabilități / **Aurelia Racu**, Doru Vlad Popovici, Verginia Cretu, Sergiu Racu, Catalin Bucinschi ; Asociatia pentru Persoane cu Disabilitati de Intelect Humanitas din Moldova. - Chisinau : Pontos, 2007. - 300 p. - Culegere de acte normative in domeniul Protectiei drepturilor copilului si a familiei, UNICEF, Moldova 2007. - ISBN 978-9975-102-74-2.

Danii, Anatol. Intervenția psihopedagogică în școala incluzivă / Anatol Danii, Doru-Vlad Popovici (coord.), **Aurelia Racu**. – Chișinău : Univers Pedagogic, 2007. - 232 p. - ISBN 978-9975-48-037-6.

Programa analitică la disciplina Metodica predării geografiei și istoriei / alcăt.: **Aurelia Racu,** O. Guzun ; UPS „Ion Creangă", Catedra Psihopedagogie Specială și Asistență socială. – Chișinău : UPS „Ion Creangă", 2007. - 13 p.

Racu, Aurelia. Concepte vechi, concepte noi și demararea primilor pași în reformarea învățământului special / Aurelia Racu // Probleme ale științelor

socioumane și modernizării învățământului : Conf. șt. anuală a Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă”, (14-15 martie 2007). - Chișinău, 2007. – Vol. 1. - P. 16–21.

Racu, Aurelia. Psihopedagogie specială : Sinteze / Aurelia Racu, Anatol Danii. – Chișinău : Univers Pedagogic, 2007. - 128 p. - ISBN 978-9975-48-041-3.

2006

Danii, Anatol. Educația terapeutică complexă și integrată / Danii Anatol, **Aurelia Racu**. - Chișinău : Univers pedagogic, 2006. - 208 p. - ISBN 978-9975-48-001-7.

Ghid de termeni și noțiuni : Psihopedagogie specială. Asistență socială. Terminologie medicală. Legislație și reglementări specifice / realizare : Anatol Danii, Sergiu Racu, Manole Neagu ; red. șt.: Nicolae Andronache, **Aurelia Racu**. - Chișinău : Pontos, 2006. - 312 p. - ISBN 9975-902-54-5.

Intervenția recuperativ-terapeutică pentru copiii cu dizabilități multiple / **Aurelia Racu**, D.V. Popovici, A. Dani, V. Crețu. - Chișinău : Pontos, 2006. – 232 p. - ISBN 9975-72-201-6.

Racu, Aurelia. Aspecte socio-demografice ale familiilor care au copii cu deficiențe (disabilități) severe / Aurelia Racu // Revistă de științe socioumane. – 2006. – Nr. 1(2). – P. 5-14.

Racu, Aurelia. Contribuții la istoria învățământului special în RSS Moldovenească (1945-1990) / Aurelia Racu // Analele Asociației Naționale a Tinerilor Istorici din Moldova : Anuar istoric. -Chișinău : Pontos, 2006. – Vol. 7. - P. 286–290.

Racu, Aurelia. Dezvoltarea învățământului special în Republica Moldova : istorie și perspective : 07.00.01 – Istoria științei (pedagogia specială) : Autoref. al tezei de doc. hab în baza lucrărilor publicate. – Chișinău, 2006. – 53 p.

Racu, Aurelia. Evaluarea familiilor care au în grijă copii cu dizabilități / Aurelia Racu // Vocea Părinților : [Culegere de articole]. – Chișinău : Ruxanda, 2006. - Vol. 11 : Suport pentru părinți. – P. 9-16. - ISBN 9975-72-170-2.

Vocea părinților : [Culegere de articole]. Vol. 12 : Asistență la domiciliu / coord.: **Aurelia Racu** ; Asociatia pentru Persoane cu Disabilitati de Intelect HUMANITAS din Moldova. - Chișinău : Ruxanda, 2006. - 88 p. : il. - ISBN 978-9975-72-244-5.

2005

Arta populara ca mijloc de instruire, ergoterapie si terapie corectionala / Anatol Danii, Elena Postolachi, **Aurelia Racu** et al. // Revista de etnografie. - 2005. – Nr. 1. - P. 186-210.

Omul și destinul : Repere psihosociale : [Monografie] / coord.: Maria Tonu, **Aurelia Racu**. – Chișinău : Ruxanda, 2005. – 264 p. – ISBN 9975-72-167-2.

Racu, Aurelia. Alternative pentru asistența psihopedagogică și socială a familiilor care au copii cu deficiențe mintale severe / Aurelia Racu // Revista de psihopedagogie. – 2005. – Nr. 1. – P. 149-161.

Racu, Aurelia. Aspecte ale reformei învățământului special din Republica Moldova / Aurelia Racu // Univers Pedagogic. – 2005. – Nr. 1. – P. 33 – 39.

Racu, Aurelia. Aspecte socio-demografice a familiilor care au în îngrijire copii cu disabilități / Aurelia Racu // Omul și destinul : Repere psihosociale. – Chișinău : Ruxanda, 2005. – P. 128-135.

Racu, Aurelia. Educația pentru cetățenie în instituțiile de tip rezidențial din Moldova / Aurelia Racu // Didactica Pro...: Revistă de teorie și practică educațională. – 2005. – Nr. 1. – P. 19 – 23.

Racu, Aurelia. Etapele istorice de devenire și dezvoltare a învățământului special / Aurelia Racu // Analele Asociației Naționale a Tinerilor Istorici din Moldova : Anuar istoric. – 2005. – Nr. 6. – P. 330 – 338.

Racu, Aurelia. Evaluarea familiilor care au în grijă copii cu disabilități (studiu în baza investigațiilor sociologice din municipiul Chișinău) / Aurelia Racu // Vocea părinților. Vol. 11: Suport pentru părinți. – Chișinău, 2005. - P. 9 -16.

Racu, Aurelia. O familie de diamant / Aurelia Racu // Omul și destinul : Repere psihosociale. – Chișinău : Ruxanda, 2005. – P. 27-28. – ISBN 9975-72-167-2.

Racu, Aurelia. Tendințe actuale în evoluția învățământului special din Republica Moldova / Aurelia Racu // Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă" din Chișinău la 65 de ani : Conf. șt. jubiliară, 20-21 sept. 2005 : Rez. comunicărilor. – Chișinău, 2005. - Vol. 1. - P. 115-120.

Studiu interdisciplinar în valorificarea culturii naționale (arta populară ca mijloc de instruire, ergoterapie și terapie corecțională) / **Racu A.,** Danii A., Postolachi E., Bălteanu // Revista de Arheologie și Etnografie a Academiei de Științe din RM. – 2005. – Vol. 1. – P. 186-210.

Vocea părinților : [Culegere de articole]. Vol. 10 : Prevenirea excluderii sociale a persoanelor cu disabilități / ed.: **Aurelia Racu** ; Asociatia pentru Persoane Handicapate Mintal HUMANITAS din Moldova. - Chisinau : Ruxanda, 2005. - 72 p. - ISBN 9975-72-149-4.

Vocea părinților : [Culegere de articole]. Vol. 11: Suport pentru părinți / Asoc. Pentru Persoane cu Disabilități de Intelect HUMANITAS din Moldova ; coord.: **Aurelia Racu**. – Chișinău : Ruxanda, 2005 . – 80 p. - ISBN 9975-72-170-2.

Раку, Аурелия. История становления и развития системы специального образования в Республике Молдова : [монография] / Аурелия Раку. - Chișinău : Pontos, 2005. - 184 с.- ISBN 9975-72-151-6.

2004

Cuznețov, Larisa. Activitatea cu părinții care au în îngrijire copii cu disabilități / Larisa Cuznețov, **Aurelia Racu** // Vocea părinților. - 2004. - P. 39 – 43.

Racu, Aurelia. Alternative pentru asistența familiilor care au în grijă copii cu dizabilități / Aurelia Racu // Buletin de perinatologie : Revistă științifico-practică. – 2004. - Nr. 4. – P. 67-71.

Racu, Aurelia. Etapele istorice de devenire și dezvoltare a învățământului special / **Aurelia Racu //** Analele Asociației Naționale a tinerilor istorici din Moldova : Anuar istoric. – Chișinău : Pontos, 2004. – P. 322-329.

Racu, Aurelia. Evoluția serviciilor alternative pentru persoanele cu dizabilități / **Aurelia Racu //** Vocea părinților : [Culegere de articole]. – Chișinău : Ruxanda, 2004. – Vol. 9 : Alternative pentru copii cu disabilitati. – P. 35-41.

Racu, Aurelia. Incluziunea socială și pedagogică / **Aurelia Racu //** Școala comunității – promotor al școlii incluzive. Programul Pas cu Pas. – Chișinău : Epigraf, 2004. – P. 40-45.

Racu, Aurelia. Premise privind reformarea sistemului învățământului special din Republica Moldova / Aurelia Racu // Vocea părinților : [Culegere de articole]. – Chișinău : Ruxanda, 2004. – Vol. 9 : Alternative pentru copii cu disabilitati. – P. 25-28.

Vocea părinților : [Culegere de articole]. Vol. 7: Parteneriat : Familie-Copil-Specialist-Comunitate / ed.: **Aurelia Racu** ; Asociatia pentru Persoane Handicapate Mintal HUMANITAS din Moldova. - Chisinau : Ruxanda, 2004. - 76 p. : il.

Vocea părinților : [Culegere de articole]. Vol. 9: Alternative pentru copii cu disabilitati / coord.: **Aurelia Racu** ; Asociatia pentru Persoane cu Disabilitati de Intelect HUMANITAS din Moldova. - Chisinau : Ruxanda, 2004. - 86 p. - ISBN 9975-72-137-0.

2003

Cuznețov, Larisa. Responsabilitatea familiei și comunității față de persoana cu nevoi speciale / Larisa Cuznețov, **Aurelia Racu**, M. Povorozniuc // Vocea părinților : [Culegere de articole]. - Chișinău : Ruxanda, 2003. – Vol. 7 : Parteneriat: familie-copil-specialist-comunitate". - P. 28 – 36.

Racu, Aurelia. Parteneriatul dintre familie, instituție și comunitate în întegrarea copiilor cu dizabilități de intelect / Aurelia Racu // Vocea părinților : [Culegere de articole]. – Chișinău : Ruxanda, 2003. – Vol. 6 : Societate pentru toți. – P. 38-39.

Racu, Aurelia. Politica promovată de APHM Humanitas în susținerea persoanelor cu dizabilitățț / Racu A., Caraiman L. // Vocea părinților : [Culegere de articole]. - Chișinău : Ruxanda, 2003. – Vol. 7 : Parteneriat: familie-copil-specialist-comunitate". - P. 16-18.

Racu, Aurelia. Sinteză cronologică a învățământului special internațional și național / Aurelia Racu // Tehnologii educaționale moderne. Vol. 6: (Standarde curriculare) / Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă", Lab. "Bazele tehnologiei și măiestriei pedagogice". - Chișinău, 2003. - P. 199 - 214. - ISBN 9975-921-52-3.

Racu-Roșca, Aurelia. Istoria psihopedagogiei speciale : Manual-crestomatie / Aurelia Racu-Roșca. - Ed. a 2-a, rev. si completată. – Chișinău : Pontos, 2003 .- 464 p.: il.

Stoica, Valentina**.** Talentat pedagog, investigator, organizator [**Aurelia Racu**, defectolog, conf. universitar] / Valentina Stoica // Făclia .- 2003. - 15 martie. - P. 1, 4.

Vocea părinților : [Culegere de articole]. Vol. 6 : Societate pentru toti / ed.: **Aurelia Racu** ; red.: M. Mardare, Asociatia pentru Persoane Handicapate Mintal HUMANITAS din Moldova. - Chisinau : Ruxanda, 2003. - 64 p. - ISBN 9975-72-127-3.

2002

Educația tehnologică în școala auxiliară : Concepție și programe de instruire / Anatol Danii, Elena Postolachi, **Aurelia Racu** [et al.] ; Ministerul Învățământului al Rep. Moldova, Uniunea meșterilor populari din Rep. Moldova . – Chișinău : Epigraf, 2002 .- 168 p.

Racu, Aurelia. Aspecte ale asistenței psihopedagogice și medico-sociale acordată copiilor cu nevoi speciale / Aurelia Racu // Probleme ale științelor socio-umane și modernizării învățământului : Conf. șt. anuală a Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă" (20-21 martie 2002) : Rez. ale comunicărilor. - Chișinău, 2002. - Vol. 1. - P. 278 – 281.

Racu, Aurelia. Curs de pregătire pentru specialiști și părinți care au în grijă persoane cu dizabilități / Racu Aurelia, Magnus Tideman. – Chișinău : Pontos, 2002. - 172 p.

Racu, Aurelia. Rolul organizațiilor nonguvernamentale în domeniul protecției persoanelor cu handicap în formarea societății civile în Republica Moldova / Aurelia Racu // Politica sociala in domeniul protectiei persoanelor cu handicap : Materialele Conferintei stiintifico-practice, dedicata Zilei Internationale a Persoanelor cu Handicap - 3 decembrie 2002. – Chișinău : Crin, 2002. – P. 2. - ISBN 9975-9576-4-1.

2001

Racu, Aurelia. Școala inclusivă – imperativ al vremii / Aurelia Racu // Vocea părinților. – 2001. - Vol. 4. - P. 43 - 44.

Racu, Aurelia. Tendințe novatoare în normalizarea și integrarea persoanelor cu nevoi speciale / Aurelia Racu // Vocea părinților : [Culegere de articole]. - Chisinau : Ruxanda, 2001. - Vol. 3 : Educația integrată a copiilor cu disabilități. – P. 49-53 - ISBN 9975-72-110-9.

Vocea părinților : [Culegere de articole]. Vol. 3 : Educația integrată a copiilor cu disabilități / ed.: **Aurelia Racu** ; red.: M. Mardare, Asociatia pentru Persoane Handicapate Mintal HUMANITAS din Moldova. - Chisinau : Ruxanda, 2001. - 60 p. - ISBN 9975-72-110-9.

Vocea părinților : [Culegere de articole]. Vol. 4 : Educația / școala incluzivă / ed.: **Aurelia Racu** ; red.: M. Mardare ; Asociatia pentru Persoane Handicapate Mintal HUMANITAS din Moldova. - Chisinau : Ruxanda, 2001. - 64 p.

Раку, Аурелия. Особенности развития специального образования в Республике Молдова в современных социально-экономических условиях /

Раку Аурелия // Медико-психологические проблемы дефектологии : Сборник. - Херсон, 2001. - С. 20-26

2000

Racu, Aurelia. Psihopedagogie specială. De la segregare la integrare: excurs istoric, oportunități / Aurelia Racu // „Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă din Chișinău la 60 de ani" : Conf. șt. jubiliară, 10-11 oct. 2000. - Chișinău, 2000. - P. 194 -196.

Viziuni moderne ale psihopedagogiei : Colaborare. Flandra-Moldova, 2000 : [Culegere de articole] / alcăt.: Martin Vanden Hende, Marcela Mardare, **Aurelia Racu** [et al.]. - Chișinău : Pontos, 2000. - 283 p. - ISBN 9975-938-04-3.

Vocea părinților : [Culegere de articole] / pref.: **Aurelia Racu** ; red.: M. Mardare ; Asociatia pentru Persoane Handicapate Mintal HUMANITAS din Moldova. - Chisinau : [s. n.], 2000. - 44 p.: il. - ISBN 9975-945-02-0.

1999

Racu, Aurelia. Drepturile copiilor – îndatoririle adulților / Aurelia Racu // Arta educației. – 1999. – Nr. 1-2. – P. 19-24.

Racu, Aurelia. Formarea specialiștilor în asistența socială / Aurelia Racu // Probleme ale stiințelor socio-umane și modernizării învățământului : Conf. șt. anuală a Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă" (3-4 martie 1999) : Rez. ale comunicărilor. - Chișinău, 1999. - P. 76 - 77.

Racu, Aurelia. Interacțiunea serviciilor de sprijin medico - psihopedagogice pentru copii cu nevoi speciale : recomandări metodice / Aurelia Racu, Elena Stempovschi ; Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă". - Chișinău, 1999. - 61 p.

Racu, Aurelia. Învățământul special din Moldova : istorie și actualitate / Aurelia Racu. - Chișinău, 1999. - 224 p. - ISBN 9975-78-033-4.

1998

Racu, Aurelia. Asistența socială în familie cu copii dizabilizați / Aurelia Racu, Elena Stempovschi // Probleme actuale ale științelor umanistice : Anale șt. ale doctoranzilor și competitorilor / Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă". - Vol. 2 .- Chișinău, 1998 .- P. 136 - 139.

Racu, Aurelia. Copilul abandonat : [educarea tinerilor din Casele de copii și școli-internate] / Aurelia Racu // Arta educației. – 1998. - Nr. 2 . - P. 49 – 52.

Racu, Aurelia. Rolul organizării nonguvernamentale în integrarea socială a persoanelor cu nevoi speciale / Aurelia Racu // Integrarea școlară și socială a copiilor cu cerințe speciale : Simpozion internațional / UNICEF ; Institutul de Științe Ped. și Psihologice. – Chișinău, 1998 .- P. 150 – 156.

1997

Bazele metodologice ale psihopedagogiei speciale / Univ. Ped. de Stat "I. Creangă" din Chișinău, Fac. Psihologie și Psihopedagogie Specială ; coord. șt. N. Andronache, V. Lichii ; resp. de ed.: **Aurelia Racu**. – Chișinău, 1997. - 198 p. : tab.

Copilul cu probleme psihomotrice: aspecte teoretice și metodice de recuperare / **Racu Aurelia**, Roșca, P., Bejan, T., Racu, S. **//** Probleme ale științelor socio-umane și modernizării învățământului : Conf. șt. anuală a Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă" (25-26 martie 1997): Rez. ale comunicărilor. – Chișinău, 1997. - P. 83 - 84.

Racu, Aurelia. Asistența socială în familii cu copii dizabilizați / Aurelia Racu, Elena Stempovschi // Bazele metodologice ale psihopedagogiei speciale / Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă", Fac. Psihologie și psihopedagogie specială. - Chișinău, 1997 .- P. 66 - 72.

Racu, Aurelia. Intelecte puternice și intelecte slabe : Iubirea înțeleaptă a soților Althea și David Brandon / Aurelia Racu // Făclia. - 1997. - 1 martie.

Racu, Aurelia. Istoria psihopedagogiei speciale : Manual – crestomație / Aurelia Racu. – Chișinău : Lumina, 1997. - 312 p.

Racu, Aurelia. Părinții și copilul handicapat : relații, probleme, armonii / Aurelia Racu, Elena Stempovschi // Bazele metodologice ale psihopedagogiei speciale. - Chișinău, 1997. - P. 52 - 60.

Racu, Aurelia. Rolul educației psihomotrice în prevenirea fenomenelor de inadaptare a persoanelor handicapate / Aurelia Racu, T. Grosu // Probleme ale științelor socio-umane și modernizării învățământului : Conf. șt. anuală a Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă" (25-26 martie 1997) : Rez. ale comunicărilor. - Chișinău, 1997. - P. 79 - 80.

Racu, Aurelia. Unele aspecte privind integrarea socioprofesională a copiilor cu nevoi sociale / Aurelia Racu, Elena Stempovschi // Probleme ale științelor socio-umane și modernizării învățământului : Conf. șt. anuală a Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă" (25-26 martie 1997) : Rez. ale comunicărilor. – Chișinău, 1997. - P. 80 - 81.

1996

Racu, Aurelia. Asistența socială - prioritate națională / Aurelia Racu, Gh. Daniel // Făclia. - 1996. - 7 dec. - P. 3.

Racu, Aurelia. Activitatea independentă la oligofrenopedagogie : Material didactic pentru studenții de la secția fară frecvență a facultății de psihologie și psihopedagogie reabilitară / Aurelia Racu, Anatol Danii ; Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă", Catedra Psihologie reabilitară. - Chișinău, 1996. - 37 p.

1995

Racu, Aurelia. Collogue „Nouveles technologies et handicap mental" : Stagii / Aurelia Racu ; UNAPEI. – Paris, 1995.

Stoica, Valentina. Maria Montessori - medic și pedagog, devotat prieten al tuturor copiilor / Valentina Stoica, **Aurelia Racu** // Vocația pedagogică. - Chișinău : Litera, 1995. - P. 7-11.

Stoica, Valentina. Vocația pedagogică / Valentina Stoica, Racu Aurelia ; Asociația pentru copiii handicapați "Humanitas". – Chișinău : Litera, 1995. - 95 p. - ISBN 5-88568-093-0 .

1994

Racu, Aurelia. Educația și instruirea prin muncă – școala, familia, societatea. Privire de ansamblu asupra problemei familiei și copilului handicapat / Aurelia Racu // Bazele psihopedagogiei reabilitare / Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă", Fac. Psihologie și psihopedagogie reabilitară. – Chișinău,1994. - P. 43 – 55.

1990

Раку, А. Вопросы социального становления учащихся вспомогательной школы. Современные исследования по проблемам учебной и трудовой деятельности аномальных детей / Раку А. - Москва, 1990. с. 253.

Совершенствование процесса социально-трудовой адаптации учащихся и выпускников вспомогательной школы / ответственный ред. Х. С. Замский ; Н. И. Букун, А. И. Даний, А. И. Иваницкий, **А. И. Раку**, В. С. Стратан. - Кишинев : Штиинца, 1990. - 170 с. – 5-376-00714-6.

1983

Раку, Аурелия. О взаимодействии школы и семьи в социальной адаптации учащихся / Раку Аурелия // Дефектология. – 1983. - № 2. – С. 35-39.

Раку, Аурелия. О значении школьно-методических кабинетов в учебном процессе на дефектологическом факультете / Раку Аурелия // Дефектология. – 1983. - № 5. – С/ 81-84.

1982

Racu, Aurelia. Interacțiunea școlii auxiliare și a familiei în procesul de adaptare socială a elevilor / Aurelia Racu. - Chișinău, 1982. - 144 p.

Раку, Аурелия. Социально-бытовая ориентировка учащихся восьмых классах вспомогательной школы и их социально-трудовая адаптация по окончании школы / Раку Аурелия // Сборник «Проблемы коррекционно-воспитательной работы в специальных школах Молдавии». Кишинев, 1982.

1981

Раку, Аурелия. Функции родителей в воспитании учащихся вспомогательной школы / Раку Аурелия // Дефектология. – 1981. - № 3. - С. 74-76.

Раку, Аурелия. Общешкольные формы работы вспомогательной школы с родителями / Раку Аурелия // Сборник «Проблемы коррекционно-воспитательной работы в специальной школы Молдавии». Кишинев, 1981.

1979

Раку, Аурелия. Социально-бытовая и трудовая адаптация окончивших вспомогательные школы на первом этапе их самостоятельной жизни / Раку Аурелия // Дефектология. – 1979. - № 5. - С. 43-47.

Раку, Аурелия. Взаимодействие вспомогательной школы и семьи в социальной адаптации учащихся / Раку Аурелия // Сборник «Воспитание учащихся специальных школ в процессе овладения основами наук». (II часть). М., 1979.

1978

Раку, Аурелия. Взаимодействие вспомогательной школы и семьи в социальной адаптации учащихся / Раку Аурелия // Сборник «Формирование всесторонне развитой личности и обеспечение единства идейно-политического, нравственного и трудового воспитания». М., 1978.

1977

Раку, Аурелия. Особенности положения умственного отсталого ребенка в семье / Раку Аурелия // Дефектология. – 1977. - № 4.

LABIRINTURILE SUFLETULUI : AURELIA RACU – FONDATOARE ȘI DIRECTOARE A ASOCIATIEI PENTRU PERSOANE CU DIZABILITATI DE INTELECT *HUMANITAS* DIN MOLDOVA

Un rol aparte în viața și activitatea profesorului Aurelia Racu o are Asociația HUMANITAS din Moldova, pe care a fondat-o și pe care o gestionează creativ timp de câteva decenii.

Pe parcursul a 32 de ani de activitate Asociația pentru Persoane cu Dizabilități de Intelect HUMANITAS din Moldova (înregistrată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova din 19 decembrie 1991, nr. 703) își implementează cu succes scopul de promovare a drepturilor și șanselor egale pentru persoanele cu dizabilități pentru consolidare eforturilor tuturor factorilor acestora; militează pentru renovarea serviciilor psihopedagogice și sociale, accentul fiind pus pe asistența în comunitate; caută alternativele instituționalizării în cadrul unui sistem unitar de protecție a copiilor și adulților, un rol prioritar acordându-se familiei.

HUMANITAS este o organizație lider în elaborarea, promovarea și realizare la nivel național a principiilor normalizării, integrării și incluziunii. La nivel de comunitate a creat un eficient parteneriat dintre toți actorii comunității care optează pentru o integrare eficientă a copiilor/tinerilor în situație de risc și prevenirea excluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități.

Asociația HUMANITAS își coordonează acțiunile cu politica statului în aspectul drepturilor omului atât în plan național, cât și în plan internațional, prin aceasta urmărindu-se obiectivul major de reconsiderare a atitudinii și mentalității societății față de persoanele aflate în dificultate.

Echipa APDI a participat la realizarea Programul Comun al Consiliului Europei și Uniunii Europene privind Susținerea Democrației în Moldova.

APDI HUMANITAS cu sediul de pe str. Butucului nr. 10 a fondat Centrul Multidisciplinar pentru Prevenirea Excluziunii Sociale a Persoanelor cu Dizabilități, unde își desfășoară activitățile cu programe de informare, documentare/cercetare, instruire a voluntarilor, părinților, profesorilor, ONG; consiliere și servicii psihopedagogice și sociale la domiciliu pentru familiile care au în componență copii cu dizabilități multiple.

În perspectivă, Asociația HUMANITAS își propune multe, frumoase și consistente proiecte în promovarea și implementarea strategiilor naționale privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități; crearea parteneriatelor pentru dezvoltarea educației incluzive.

Obiectivele APDI Humanitas:

- **Promovarea** drepturilor persoanelor cu dizabilități de intelect. Implementarea, la nivel național, a principiilor normalizării, integrării și incluziuni.

- **Organizarea** seminarelor, training-urilor, meselor rotunde, conferințelor, matineelor tematice, programelor Radio și TV, axate pe prevenirea excluziunii sociale, acceptarea diversității, includerea și valorizarea egală a tuturor copiilor.
- **Reprezentarea** intereselor familiilor care au în grijă copii cu dizabilități și influențarea politicilor statale în domeniul respectiv – „Lobbing Advocacy”.
- **Participarea** la elaborarea unui Plan național de Acțiuni pentru politica din domeniul dizabilității.
- **Efectuarea** cercetărilor socio-demografice în domeniul dizabilității.

- **Elaborarea** materialelor informative cu referire la dezvoltarea și implementarea serviciilor alternative pentru ameliorarea calității vieții persoanele cu dizabiltiăți.
- **Organizarea** cursurilor de pregătire profesională a voluntarilor și personalului implicat în educația integrată/incluzivă.
- **Implementarea** conceptelor moderne de asistență complexă psihopedagogică și medico-socială pentru copii/tineri cu dizabilități și integrarea lor în integrarea lor în comunitate.

După cum am menționat supra, APDI HUMANITAS **este fondatorul Centrului Multidisciplinar pentru Prevenirea Excluziunii Sociale a Persoanelor cu Dizabilități** (structura centrului se anexează).

În prezent, APDI HUMANITAS își propune **crearea Centrului de Recuperare Complexă Psihopedagogică și Medico-Socială a copiilor cu dizabilități multiple și asociate.**

Proiecte realizate în cadrul APDI HUMANITAS: ***promovarea școlii incluzive*** **– Școală pentru Toți**

1999-2000 Colaborarea Flandra-Moldova (Belgia) ***Fondarea primului Centru de Zi și Activități pentru Persoanele cu Dizabilități de Intelect***.

2002-2004 Societate pentru Toți (NFU-Norvegia).

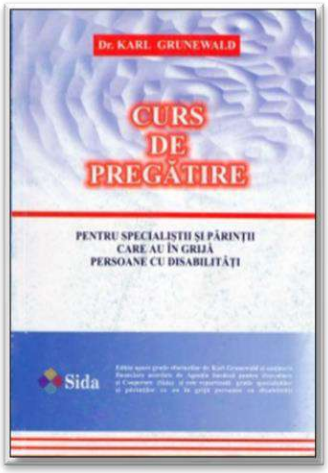

2003-2004 Servicii Psihopedagogice și Medico-Sociale (PPMS) pentru copii cu dizabilități aflați în grija părinților. SOROS – Moldova.

3Dr. Karl Grunewald din Suedia își lansează cartea Curs de pregătire pentru specialiști și părinți care au în grijă persoane cu dizabilități

Donație de carte de către Asociația Humanitas

2005-2006 Prevenirea excluderii sociale a Persoanelor cu Dizabilități, SOROS – Moldova.

2005-2006 Suport pentru Părinți (CHIA, FUB, RBU (Suedia), Motivație – Moldova, Humanitas – Moldova, Motivație-România.

2007-2009 Centru-Model pentru recuperarea complexă psihopedagogică și medico-socială a copiilor cu dizabilități multiple. JANIVO și CORDAID (Olanda).

2008-2011 Proiectul „Tempus ETF-JP-00471 P*rofesionalizarea Învățământului în Asistența Socială*. Parteneri din Moldova; Universități din România, Italia, Spania, Grecia, Ungaria, Bulgaria, Marea Britanie (***expert național***).

2010 Fondarea Centrului Multidisciplinar pentru Prevenirea Excluziunii Sociale a Persoanelor cu Dizabilități.

2011-2012 Proiectul MOLDINCLUD (proiect Tempus 158980-2009) pentru organizarea Formării Continue în domeniul Educației Incluzive (elaborarea suportului de curs: Psihopedagogia corecțională).

2011 Activități în cadrul Programului comun al Consiliului Europei și UE privind Susținerea Democrației în Republica Moldova".

2012 Social inclusion of people with special needs through the development of a family – multidisciplinary team – community partnership. Moldova – Royal Norwegian Embassy.

2011-2014 Proiectul de cercetare științifică fundamentală și aplicativă: *Asistența psihopedagogică a copilului cu dizabilități și a familiei în condițiile educației integrate,* AȘM, nr. de înregistrare 488 INST, din 12.01.2011.

2012-2014 Universitățile: UPPSALA (Suedia), M. Dragomana Kiev (Ucraina), „Ion Creangă" Chișinău (Moldova).

2012-2013 Human resources in poverty and disability. A family perspective. Universitățile: UPSSALA (Suedia), Kiev (Ucraina), UPS „Ion Creangă" Chișinău (Moldova)

2014-2018 Proiectul "Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior"

2017-2018 – Proiectul: Consolidarea parteneriatului interdisciplinar pentru furnizarea serviciilor sociale familiilor în situații de risc. Referința: EuropeAid/135811/DH/ACT/ Programul de granturi în cadrul proiectului: „Asistenții sociali în colaborare pentru schimbări sociale în țările din vecinătatea estică".

Acord de colaborare cu EAMHID- European Association for Mental Health in Intellectual Disability

– ***2019*** – Proiect Științific internațional: Social inclusion through segregation? (Țările participante în implementarea proiectului: Republica Moldova, Ucraina și Suedia. Universitățile implicate în proiect: University of Gävle, Faculty of Education and Business Studies, Sweden; National Pedagogical University ,,M. Dragomanov", Faculty of Special and Inclusive Education, Ucraina; State Pedagogical University ,,Ion Creangă", Faculty of Psychology and Special Psychopedagogy, Chișinău, Republica Moldova.)

Vizite de lucru în proiecte internaționale Chișinău-Kiev-Gavle

– ***2019-2020*** – Proiectul: Parteneriatul interdisciplinar in dezvoltarea serviciilor la domiciliu pentru persoanele cu dizabilitati. Susținut de către CARITAS, Republica Ceha, AO HOMECARE, Pro-Development, APDI Humanitas
– ***2020-2023*** – Proiectul D-Care Labs. Dezvoltarea de laboratoare pentru a facilita inovarea si antreprenorialul pentru îngrijirea la domiciliu in regiunea Dunării (expert național).

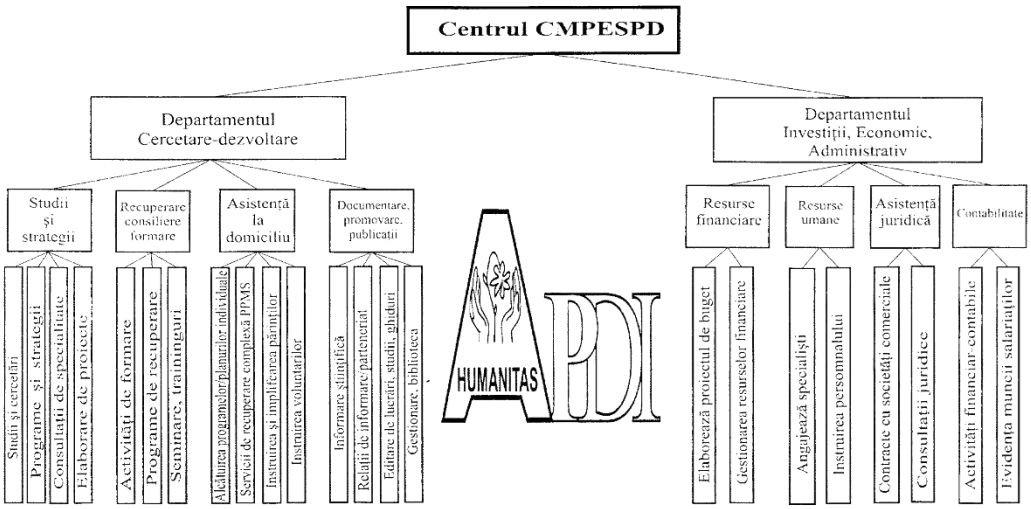

Prezentarea raportului de finalizare a proiectului dintre Universităţile din Ucraina, Moldova şi Suedia

Prezentarea procesului de incluziune educaţională din Moldova

Structura organizţională a Centrului Multidisciplinar pentru Prevenirea Excluziunii Sociale a Persoanelor cu Dizabilităţi (CMPESPD)

Cercetări (2014-2020)

Orientarea, integrarea socioprofesională și angajare în câmpul muncii a copiilor/ tinerilor cu dizabilități

Obiectul cercetării îl constituie procesul orientării profesionale a copiilor cu deficiențe de intelect ca factor hotărâtor în integrarea socioprofesională a copiilor/ tinerilor cu dizabilități.

Scopul: elaborarea unor modalități de eficientizare a etapelor de orientare profesională a elevilor cu dizabilități mintale în scopul optimizării integrării socio-profesionale a acestora.

Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior

Obiectivul I

Identificarea dificultăților și barierelor în accesul la formare a tinerilor cu dizabilități

Documentarea în domeniul protecției drepturilor. Dificultăți și bariere la nivelul politicilor de protecție și promovare a drepturilor persoanelor cu dizabilități în Republica Moldova.

Stabilirea factorilor frenatori ai integrării tinerilor cu dizabilități în universități.

Analiza dificultăților și barierelor la nivelul sistemului de învățământ în Republica Moldova.

Dificultăți și bariere la nivelul sistemului de formare profesională în Republica Moldova.

Obiectivul II

Inițierea unei cercetări a reprezentărilor perspectivelor profesionale și relația cu gradul de adaptare la cerințele mediului academic.

Activități:

Adaptarea studenților la sarcinile și cerințele mediului academic.

Analiza particularităților reprezentărilor profesionale la studenții universităților din Republica Moldova.

Relevarea relațiilor dintre tipul de reprezentare a perspectivelor profesionale și adaptarea studenților la sarcinile și cerințele mediului academic.

Structura unor modalități de ameliorare a adaptării studenților la condițiile mediului universitar, la legătura cu dinamica reprezentării perspectivelor carierei.

Am insistat să detaliem un pic activitatea Asociației Humanitas, create și coordonate eficient de profesorul Aurelia Racu, ca să ne convingem o dată în plus despre consecvența, onestitatea, devotamentul, creativitatea, responsabilitatea pentru meseria nobilă, deloc ușoară pe care a îmbrățișat-o distinsa doamnă. Prin toate câte face ne demonstrează atașamentul și dragostea nedisimulată față de oamenii mai triști ca noi, pentru persoanele cu cerințe educaționale speciale, care merită un viitor mai bun prin incluziunea socială și garanții demne de secolul în care trăim.

Voluntarii APDI Humanitas, în activități psihopedagogice și sociale pentru copii cu dizabilități și familiilor acestora

Activităţi organizate de voluntarii AO Humanitas pentru familii care au în componenţă copii cu dizabilităţi

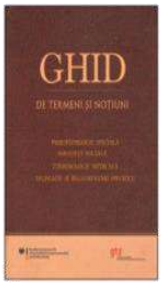

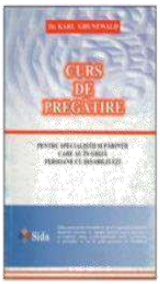
Şcoala de vară pentru copii cu dizabilităţi şi părinţii acestora (Holercani)

ADNOTĂRI LA LUCRĂRILE PROFESORULUI UNIVERSITAR AURELIA RACU

SUPORT ȘTIINȚIFICO-METODIC
PENTRU SPECIALIȘTI, PĂRINȚI,
VOLUNTARI ȘI COMUNITATE

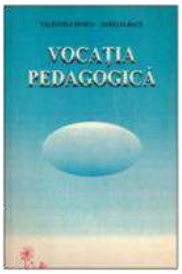

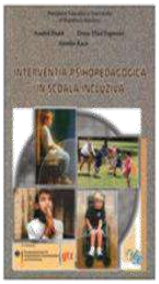
Publicații științifico-metodice:

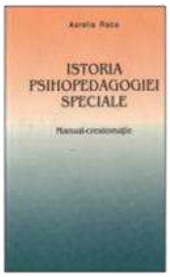

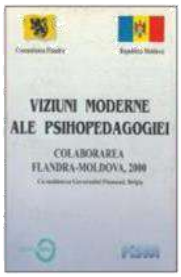

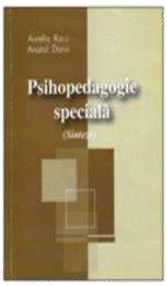

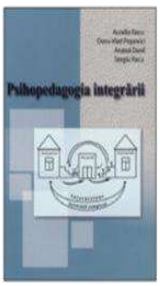

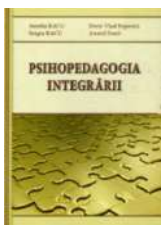

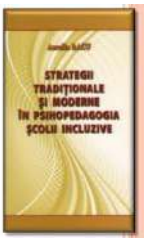

- **РАКУ, А.** *Взаимодействие вспомогательной школы и семьи в социальной адаптации учащихся.* Кишинев, Издательство Штиинца, 1982 г. – 148 р.

В монографии проанализированы результаты исследования социально-демографических особенностей семей учащихся сельских и городских вспомогательных школ Молдавской ССР и статуса учащихся в семье. Освещены итоги изучения социально-бытовой ориентации выпускников вспомогательных школ, степень из социально-бытовой и трудовой адаптации в начале самостоятельной жизни. Разработаны рекомендации по совершенствованию системы взаимодействия вспомогательной школы с семией.

- **РАКУ, А.** (и др.). *Совершенствование процессов социально-трудовой адаптации учащихся и выпускников вспомогательных школ*. Кишинев, Издательство Штиинца, 1990 г. ISBN 5-376-00714-6. – 172 с

В монографии проанализированы результаты исследования условий формирования общетрудовых умений и навыков, интересов к сельскохозяйственным профессиям учащихся вспомогательной школы. Показана профориентационная работа с ними. Освещены итоги изучения аспектов социализации и социально-трудового становления учащихся и выпускников. Выявлены факторы социально-трудовой адаптации. Установлены пути интеграции воспитательных сил вспомогательной школы, семьи и трудового коллектива в социальном становлении учащихся.

- Stoica, V., **RACU, A.** *Vocația pedagogică.* Chișinău, Editura Litera, 1995. ISBN 5-88568-093-0. – 96 p.

Această carte este scrisă după îndelungate investigații efectuate în școli de cultură generală, școli speciale, auxiliare, reflectă spinoasele probleme ale persoanelor cu dizabilități: sporirea numărului de copii cu nevoi speciale, soarta copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în familie, atitudinea statului față de ei, imposibilitatea frecventă de a-i repartiza în instituții preșcolare speciale, precum diferendele privind instruirea separată sau integrată a copiilor cu deficiență mintală, specificul acestor instruiri în țările de peste hotare, depistarea precoce a dizabilității și multe alte probleme, al căror rezolvare depinde de competența specialiștilor și solidaritatea lor în soluționarea problemelor stringente ce țin de destinul acestor copii nefericiți.

- **RACU, A.** *Istoria psihopedagogiei speciale. Manual-crestomație. Chișinău*, Editura Lumina, 1997. ISBN 9975-65-228-x. – 312 p.

This edition reflects fundamental the most important moments in the development of theory and practice of special education, reflects problems of integration of person with special needs. The book contains the most important work written by scientists and investigators from many countries of the world, materials, where different conception of psychopedagogy were exposed and were printed during the last two centures.

- **RACU, A.** *Învățământul special din Moldova: istorie și actualitate.* Chișinău, FE-P „Tipografia Centrală", 1999. ISBN 9975-78-033-4. – 224 p.

Lucrarea Învățământul special din Moldova: istorie și actualitate oferă informații referitoare la diverse aspecte ale dezvoltării procesului de instruire o educație specială a persoanelor cu dizabilități. Investigațiile au la vază un bogat și valoros material ce elucidează plenar momente importante din învățământul special din Republica Moldova.

Analiza comparativă a problemelor cu care se confruntă persoanele cu deficiențe, atât în țara noastră cât și peste hotare, influența factorilor social-politici și economici asupra evoluției sistemului național al învățământului special, tendințele, orientările și realizările lui la etapa actuală, rolul organizațiilor internaționale și non-guvernamentale în acest proces, referințele la documente și acte juridice internaționale, denotă spectrul larg al preocupărilor autoarei.

- **RACU, A.** *Istoria psihopedagogiei speciale. Manual-crestomație.* Chișinău, Editura Pontos, 2003. ISBN 9975-902-58-8. – 464 p.

Анализ сособенностей развития специального образования за рубежом, в странах где имеется богатый опыт преодоления кризисных ситуаций, представляет несомненный интерес для ученых и педагогов Молдовы. Автором-составителем использованы отечественные и зарубежные

материалы, систематизированы основные этапы теории и практики воспитания, обучения и интеграции детей с отклонениями в развитии.

В хрестоматии представлены материалы, лично разработанные за более чем 40 лет деятельности А. Раку в области специальной педагогики. Ее исследования посвящены проблемам адаптации и интеграции лиц с отклонениями в развитии, преобразованию системы специального образования в Республике Молдова.

Настоящее учебное пособие обогащает теорию и практику общей и специальной педагогики, позволяет по-новому взглянуть на многие проблемы воспитания, обучения, социальной адаптации и интеграции детей с ограниченными возможностями здоровья. *(Л. М. Шипицина, заслуженный деятель РФ, профессор, ректор Института Специальной Педагогики и Психологии Международного Университета Семьи и Ребенка им. Р. Валленберга., Санкт-Петерсбург).*

Implementarea direcțiilor noi de conținut și structurale ale învățământului special impune și pregătirea specialiștilor de profil și calificare specială. Manual-crestomație, îmbunătățit substanțial de către conf. univ. Aurelia Racu, reprezintă un instrument extrem de valoros și util pentru cunoașterea evoluției psihopedagogiei speciale în spațiul românesc și internațional.

Demersul epistemic al autoarei îl continuă și-l completează pe cel realizat în 1997 în prima ediție. La acea vreme, cartea umplea un teren viran, legat de lipsa îndelungată de apariții de lucrări care să se ocupe de domeniul istoriei psihopedagogiei speciale.

Lucrarea, evident, reprezintă și o selecție exhativă și multicriterială a autorului care se lansează într-o activitate de cercetare și sinteză deosebit de laborioasă.

În mod cert, prezenta carte va fi frecvent consultată de studenții cercetători și profesorii din domeniul educației speciale și nu numai. *(Doru-Vlad Popovici, conf. univ., dr., București)*

РАКУ, А. *История становления и развития системы специального образования в Республике Молдова.* Кишинев, Издательство Понтос, 2005. ISBN 9975-72-151-6. – 184 с.

В книге рассматривается эволюция отношения общества и государства к лицам с отклонениями в развитии с самых давних времен и до начала XXI столетия. Содержит теоретический материал, рассказывающий особенности возникновения и развития национальной системы специального образования и современные проблемы его развития, факторы, определяющие преобразования этой системы.

Danii, A., **RACU, A.** *Educația terapeutică complexă și integrată.* Chișinău, Editura Univers Pedagogic, 2006. ISBN 978-9975-48-001-7. – 208 p.

Conținutul lucrării de față demonstrează posibilitatea de a valorifica actul educațional, aplicându-i efectul terapeutic.

Cartea conține standarde, tehnici și soluții metodologice în organizarea și desfășurarea activităților de educație terapeutică complexă și integrată pentru persoanele cu deficiențe/dizabilități indiferent de natura, gravitatea și nivelul de școlarizare. Obiectivele și componențele acestui curriculum sunt structurate pe patru arii de dezvoltare: fizică (perceptivă), intelectuală, personală și socială.

Programul de educație terapeutică e prezentat pe cinci module (terapia cognitivă, terapia ocupațională și psihoterapia de expresie, terapia psihomotricității și abilitatea manuală; autonomia personală și socială, ludoterapia) care permit ca activitățile educațional-terapeutice-complexe să fie organizate în viziunea educației integrate.

- **RACU, A.** (colectiv de autori*). Intervenția psihopedagogică în școala incluzivă.* Chișinău, Univers Pedagogic, 2007. ISBN 978-9975-48-037-6. – 232 p.

Lucrarea oferă informații referitoare la diverse aspecte ale dezvoltării învățământului integrat. Investigațiile și recomandările metodice au la bază un bogat și valoros material ce elucidează plenar momente importante de intervenție psihopedagogică în școala incluzivă cu diverse categorii de copii cu nevoi speciale.

- **RACU, A.** (colectiv de autori). *Asistența socială a persoanelor cu dizabilități.* Chișinău, Editura Pontos, 2007. ISBN 978-9975-102-74-2. 300p.

Lucrarea oferă prilejul unei documentări în domeniul social al asistenților sociali existenți și în formare. Prin varietatea de informații cu caracter teoretic și practic furnizate, cartea de față se înscrie armonios în contextul procesului de reformă declanșat în domeniul protecției drepturilor copilului în perioada contemporană.

- **RACU, A.** (colectiv de autori*). Intervenția recuperativ-terapeutică pentru copiii cu dizabilități multiple.* Chișinău, Editura Ruxanda, 2009. ISBN 978-9975-51-012-7. – 376 p.

În monografie sunt prezentate rezultatele diagnosticării și terapiei recuperatorii a copilului cu dizabilități multiple și asociate, accentul fiind pus pe socializarea și integrarea acestor persoane în comunitate. Sunt puse în discuție probleme privind adaptarea socială și școlară, formarea deprinderilor de comunicare, asistența psihopedagogică și medico-socială a persoanelor cu dizabilități multiple sau asociate.

- **RACU, A.** (colectiv de autori). *Pedagogia specială.* Chișinău, FE-P „Tipografia Centrală", 2012. ISBN 978-9975-53-061-3. – 316 p.

Prezenta lucrare este concepută ca un suport în valorificarea cunoștințelor și elaborărilor didactice moderne, pe de o parte, și în insușirea experiențelor în domeniul pedagogiei speciale, pe de altă parte.

Manualul inserează și capitole la integrarea instructiv-educativă a copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) și examinează particularitățile de instruire a copiilor cu diverse tipuri de dizabilități, limitele și perspectivele în integrarea școlară, intervenția psihopedagogică în școala incluzivă.

RACU, A., RACU, S. *Dicționar enciclopedic de psihopedagogie specială.* Ch.: Tipogr. „Centrală", 2013. ISBN 978-7795-53-194-8. – 312 p.

Structural, Dicționarul enciclopedic are două compartimente distincte: 1) Termeni și noțiuni din psihopedagogia specială, kinetoterapie, asistența socială, precum și terminologie medicală, fără de care specialiștii vizați (nu numai ei) nu ar putea implementa adecvat proiectele și acțiunile cu divers caracter: de încurajare, susținere, documentare, normalizarea vieții persoanelor cu dizabilități etc.; 2) Documente și reglementări juridice, actualmente în vigoare la nivel internațional și național. Inserarea acestora în corpul dicționarului a fost determinată de intenția noastră de a pune la îndemână specialiștilor și studenților două acte de importanță majoră: Convenția ONU cu privire la Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, semnată la New York la 30 martie 2007 și ratificată de Republica Moldova prin Legea nr. 166-XVIII din 9 iulie 2010; Programul de Dezvoltare a Educației Incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011-2020m adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 523 din 11 iulie 2011.

RACU, A. (colectiv de autori). *Psihopedagogia integrării.* Chișinău, FE-P Tipografia Centrală, 2014. ISBN 978-9975-53-316-4. – 416 p.

Prezenta lucrare este o contribuție la dezvoltarea psihopedagogiei integrării – ramură modernă a psihopedagogiei speciale, care studiază sistemul de învățământ bazat pe școlile incluzive. Ea cuprinde forme și etape parcurse în vederea integrării și incluziunii educațional-școlare a copiilor cu dizabilități; Perspectiva istorică cu privire la integrare și incluziune; Modele organizatorice și cadrul legislativ, folosite atât în educația incluzivă pe plan mondial și european, cât și la noi în țară; Stadiul actual pe plan mondial și național al incluziunii. Prin varietatea de informații cu caracter teoretic și practic furnizate, manualul de față se înscrie armonios în contextul procesului de reformă inițiat în instituțiile de învățământ din Republica Moldova în perioada contemporană.

RACU, A. *Strategii tradiționale și moderne în psihopedagogia școlii incluzive*. Chișinău, FE-P Tipografia Reclama, 2016. ISBN 978-9975-53-670-7. – 272 p.

Constituirea și dezvoltarea învățământului integrat/incluziv necesită eforturi substanțiale de informare, de proiectare-planificare, de formare și perfecționare la nivelul personalului didactic din învățământ, managerilor educaționali, a factorilor comunitari implicați în acest proces. Sunt necesare eforturi practice, organizatorice, de intervenție curriculară și metodologică, de formare și perfecționare a profesorilor, de evaluare și activității acestora și din perspectiva sprijinului progresului școlar al copiilor cu cerințe educaționale speciale; instituirea și dezvoltarea cooperării între instituțiile educaționale, familie și comunitate.

Prezenta lucrare abordează cele mai stringente aspecte ale psihopedagogiei, școlii incluzive privind unele modificări la nivelul strategiilor, metodelor de cercetare și direcțiilor de evoluției a acestora în condițiile orientării societății și școlii spre incluziune; proiectarea cercetării din perspectiva integrării și incluziunii educaționale și sociale a persoanelor cu dizabilități; strategii în contextul formării cadrelor pentru activitatea în condițiile educației incluzive; domenii aspecte și strategii de cercetare din perspectivele psihopedagogiei orientate spre finalitățile educației contemporane.

RACU, A. (editor, coord. științific). *Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământul superior. Ghid științifico-metodologic.* Chișinău, Editura Pontos, 2016. ISBN 978-9975-51-803-1. – 172 p.

Prezenta lucrare oferă informații cu caracter teoretic și practic referitor la diverse aspecte privind incluziunea socială și educațională a studenților cu dizabilități în instituțiile superioare de învățământ din republică.

Lucrarea conține aspecte teoretico-metodologice privind incluziunea socio-educațională a persoanelor cu dizabilități; orientări teoretice și practice în asigurarea accesului tinerilor cu dizabilități la studii universitare; asistență complexă: psihopedagogică și socială a studenților cu dizabilități în învățământul superior; strategii de dezvoltare a sistemului de tip incluziv/inovativ condiționat de calitatea cadrelor.

Lucrarea este realizată în cadrul Proiectului de Cercetare Științifică Aplicativă*: Incluziunea socio-educațională a tinerilor cu dizabilități în învățământ superior*, promovat de Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM (15.817.06.14F). Direcția strategică: 18.06. Patrimoniul național și dezvoltarea societății.

RACU, A. (editor, coord. științific). *Accesibilitatea tinerilor cu dizabilități în universități (orientări teoretice și practice).* Materialele conferinței științifice: Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământ superior. 9-10 decembrie 2017. Chișinău, Editura Pontos. ISBN 978-9975-51-900-7. – 179 p.

Culegerea conține materiale ale Conferinței științifice: *Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în învățământ superior.* Sunt reliefate probleme actuale din teoria și practica învățământului incluziv în Republica Moldova, în scopul creării unui mediu accesibil pentru studenții cu dizabilități în instituțiile superioare de învățământ.

Materialele conferinței conțin modele ale incluziunii socio-educaționale, aspecte ale asistenței complexe psihopedagogică și socială a studenților cu dizabilități în comunitatea universitară. Sunt concretizate direcțiile principiale și particularitățile adaptării acestor studenți în procesul de instruire în mediu academic.

Prin varietatea de informații cu caracter teoretic și practic furnizate, lucrarea se înscrie armonios în contextul procesului de promovare și implicare a Convenției ONU, privind drepturile persoanelor cu dizabilități.

Lucrarea este realizată în cadrul Proiectului de Cercetare Științifică Aplicativă*: Incluziunea socio-educațională a tinerilor cu dizabilități în învățământ superior*, promovat de Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM (15.817.06.14F). Direcția strategică: 18.06. Patrimoniul național și dezvoltarea societății.

RACU, A. (editor, coord. științific). *Ghid teoretico-practic pentru asistența socială multifuncțională comunitară.* Chișinău, Editura Pontos, 2018. ISBN 978-9975-51-927-4. – 432 p.

Prezenta lucrare a fost elaborată în cadrul Proiectului *Consolidarea parteneriatului interdisciplinar pentru furnizarea serviciilor sociale familiilor în situații de risc*, implementat de APDI Humanitas în cadrul Proiectului regional *Asistenții sociali în colaborare, pentru schimbări sociale în țările din vecinătate etică.*

Proiectul este susținut financiar de Uniunea Europeană, Agenția Austriacă pentru Dezvoltare și realizat în parteneriat cu Asociația NURSING din Republica Moldova și Hilsfwerk Austria Internațional.

Prin varietatea informațiilor cu caracter teoretic și practic furnizate, Ghidul se înscrie în contextul procesului de reformă desfășurat în Republica Moldova privind promovarea și protecția Copilului și a familiei defavorizate.

Ghidul prezintă succint principalele strategii, principii, modele și tehnici organizatorice în lumina documentelor internaționale și naționale, utile în consolidarea parteneriatului dintre Organizații Non Guvernamentale (ONG),

Autorități Publice Locale (APL), specialiști, părinți, voluntari pentru asigurarea calității serviciilor sociale în vederea consolidării familiei. Este promovat un Model de asistență complexă a familiilor care au în componență copii cu dizabilități prin formări cu și pentru părinți, seminare de instruire, consiliere, training-uri, mese rotunde, vizite la domiciliu, schimb de pune practici etc.

Lucrarea este rezultatul parteneriatului multidisciplinar dintre instituțiile academice, APL raioanele Orhei și Călărași, Direcția de Asistență Socială și Protecția Familiei (DGASPF), ONG, părinți, voluntari și instituțiile intersectoriale comunitare. La realizarea ei și/au adus contribuția experți, șefi ai DGASPF, personalități ai serviciilor publice specializate, participanți din diferite tipuri de servicii, lideri ai ONG.

RACU, A. (editor, coord. științific). *Bazele teoretico-practice ale educației tinerilor cu dizabilități în instituțiile universitare. Ghid științifico-metodic.* Chișinău, Editura Pontos, 2018. ISBN 978-9975-51-999-1. – 240 p.

În prezentul suport de curs sunt abordate cele mai esențiale probleme pe care urmează să le rezolve o instituție de învățământ superior de tip incluziv. Autorul și-a propus să elucideze, pe cât posibil, atât aspectele teoretice, cât și cele practice ale procesului de constituire a învățământului universitar de tip incluziv.

În lucrare se fac referințe la: accesul la educație – drept fundamental al persoanelor cu dizabilități; particularitățile psihopedagogice ale studenților cu dizabilități; repere didactico-metodice în organizarea procesului educațional pentru studenți cu dizabilități; incluziunea studenților cu dizabilități în comunitatea universitară; evoluții în domeniul strategiilor incluziunii socio-educaționale a persoanelor cu dizabilități.

Lucrarea este dotată cu un set de anexe ce pot servi drept bază pentru efectuarea sondajelor de opinie pentru studenți, cu un glosar de termeni și noțiuni, precum și o impunătoare listă bibliografică pentru cei ce vor dori să cunoască mai multe despre domeniul incluziunii tinerilor cu dizabilități în mediu universitar.

Lucrarea este realizată în cadrul Proiectului de Cercetare Științifică Aplicativă*: Incluziunea socio-educațională a tinerilor cu dizabilități în învățământ superior*, promovat de Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM (15.817.06.14F). Direcția strategică: 18.06. Patrimoniul național și dezvoltarea societății.

- **RACU, A. (**editor, coord. științific). *Schimbarea începe de la noi.* Chișinău, Editura Pontos, 2018. ISBN 978-9975-51-919-9. – 104 p. În prezentul volum au fost incluse materiale ce abordează preocupările APDI Humanitas precum problemele persoanelor aflate în situații de risc, antrenând în acest scop echipe de voluntari și de specialiști care oferă familiilor instruire și consiliere.

Lucrarea a fost împărțită în trei compartimente: Familia – copilul – specialistul – Comunitatea; Puterea de a schimba lumea; Parteneriate sectoriale în sprijinul familiei aflate în dificultate. În lucrare au fost prezentate succint unele metode de servicii al domiciliu, accentul fiind pus pe caracterul, obiectivele și finalitățile acestora, precum și pe contingentul de persoane implicate în acest gen de activitate.

- **RACU, A.** (editor, coord. științific). *Integrarea socio-profesională a tinerilor cu dizabilități. Culegere de articole.* Chișinău, Editura Pontos, 2018. ISBN 978-9975-51-998-4. – 120 p.

Culegerea conține materiale actuale din teoria și practica învățământului incluziv în Republica Molodva, în scopul creării unui mediu accesibil pentru studenții cu dizabilități în instituțiile superioare de învățământ; modele ale incluziunii socioeducaționale, aspecte ale asistenței complexe psihopedagogică și socială a studenților cu dizabilități în comunitatea universitară, accesul la formarea profesională a tinerilor cu CES; drepturilor persoanelor cu dizabilități; rezistențe și bariere în realizarea incluziunii socio-profesională a tinerilor cu dizabilități; incluziunea socială a persoanelor aflate în dificultate și promovarea dreptului la trai în comunitate precum și dreptul la instruire vocațională și angajare în câmpul muncii.

Prin varietatea de informații propuse, lucrarea se înscrie armonios în contextul procesului de promovare și implementare a Convenției ONU, privind drepturile persoanelor cu dizabilități.

Lucrarea este realizată în cadrul Proiectului de Cercetare Științifică Aplicativă*: Incluziunea socio-educațională a tinerilor cu dizabilități în învățământ superior*, promovat de Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM (15.817.06.14F). Direcția strategică: 18.06. Patrimoniul național și dezvoltarea societății.

- **RACU, A.** (editor, coord. științific). *Parteneriate în educația incluzivă a tinerilor cu dizabilități din instituțiile universitare. Culegere de articole.* Chișinău, Editura Pontos, 2019. ISBN 978-9975-72-411-1. – 131 p.

Lucrarea impresionează în mod plăcut varietatea direcțiilor de investigare privind parteneriatul în educația incluzivă cât și deschiderea lucrării prezente la experiența națională și internațională în vederea găsirii unii formule optime de rezolvare a problemelor tratate: interacțiunea instituției de învățământ superior cu partenerii sociali, în pregătirea profesională și angajarea în muncă a studenților cu dizabilități; experiențe internaționale ale incluziunii socio-educaționale prin crearea parteneriatelor intersectoriale în favoarea tinerilor cu dizabilități; perspective ale incluziunii socio-educaționale a tinerilor cu dizabilități; program de dezvoltare a incluziunii tinerilor cu dizabilități în mediu academic.

Lucrarea este realizată în cadrul Proiectului de Cercetare Științifică Aplicativă*: Incluziunea socio-educațională a tinerilor cu dizabilități în învățământ superior*, promovat de Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM (15.817.06.14F). Direcția strategică: 18.06. Patrimoniul național și dezvoltarea societății.

- **RACU, A.** (colectiv de autori). *Incluziunea socială în mediu academic: provocări, oportunități, soluții contemporane. Suport didactic.* Chișinău, Editura Pontos, 2019. ISBN 978-9975-72-412-8. – 132 p.

Autorii prezentei lucrări și-au propus să abordeze o serie de subiecte de stringentă actualitate atât pentru mediul academic din Republica Moldova, cât și pentru societatea modernă, în ansamblu. În lucrarea de față se conțin referințe punctuale la fiecare dintre aspectele asistenței studenților cu dizabilități în instituțiile de învățământ superior cu statul incluziv. Lucrarea prezintă interes problemele expuse privind contextul incluziunii socio-educaționale a persoanelor cu dizabilități în învățământ superior, incluziunea socială și sănătatea mintală și somatică; strategiile la nivel macrosocial pentru susținerea și dezvoltarea incluziunii sociale și diferențele socio-culturale privind incluziunea socială în mediu academic.

Lucrarea este realizată în cadrul Proiectului de Cercetare Științifică Aplicativă*: Incluziunea socio-educațională a tinerilor cu dizabilități în învățământ superior*, promovat de Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM (15.817.06.14F). Direcția strategică: 18.06. Patrimoniul național și dezvoltarea societății.

Aurelia RACU impresionează plăcut, varietatea direcțiilor de investigare, cât și deschiderea lucrărilor prezente la experiența internațională, în vederea găsirii unor formule optime de rezolvare a problemelor tratate.

Lucrările editate ale Aureliei RACU reprezintă rezolvarea fericită a unei provocări intelectuale dificile, în care autoarea a dat măsura valorii sale deosebite, în calitate de cadru didactic și cercetător, cu îndelungată experiență în domeniul psihopedagogiei speciale.

Lucrările științifice ale Aureliei RACU reprezintă un instrument extrem de valoros și util pentru cunoașterea evoluției psihopedagogiei speciale în spațiul românesc și internațional.

Prof. univ., dr. Doru-Vlad POPOVICI

APRECIERI OMAGIALE
CU PRILEJUL DE 80 DE ANI DE LA NAȘTERE, 63 DE ANI DE ACTIVITATE PEDAGOGICĂ, 48 DE ANI DE ACTIVITATE DE CERCETARE ÎN DOMENIUL ȘTIINȚELOR EDUCAȚIEI

MESAJUL
Rectorului Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău adresat doamnei Aurelia Racu, profesor universitar, doctor habilitat în științe istorice, Profesor Emeritus, cu prilejul împlinirii a 80 de ani din ziua nașterii
Distinsă doamnă Aurelia RACU,

Este o mare onoare să vin cu urări de bine din partea comunității academice crengiene, în care activați cu succes de peste 45 de ani. De-a lungul activității dvs. pedagogice v-ați impus prin calități ce vă definesc ca om și ca specialist de înaltă valoare: onestitatea, demnitatea, responsabilitatea, perseverența, marea capacitate de muncă, spiritul de inițiativă, darul de a comunica eficient cu oamenii.

Mereu atașată standardelor internaționale în domeniul pe care îl abordați în activitatea dvs. profesională și științifică, explorând în permanență ariile de avangardă și de pionierat ale psihopedagogiei speciale și incluzive, v-ați remarcat drept o personalitate puternică și reprezentativă pentru mediul academic autohton, predând discipline fundamentale în formarea cadrelor de psihopedagogi.

Impresionanta activitate didactică desfășurată pe durata a mai bine de 63 de ani este completată de activitatea științifică remarcabilă, dvs. fiind unanim recunoscută în mediul academic drept creatoare a școlii naționale de psihopedagogie incluzivă. Sunteți un perpetuum mobile în tot ce faceți, fie că e vorba de proiecte naționale, internaționale, mobilități academice, fie în calitate membru al comunității științifice și academice naționale și internaționale.

Vă transmitem înalta noastră apreciere și recunoștință pentru activitatea academică prodigioasă, formarea calitativă a unui număr impunător de specialiști de înaltă calificare de nivel licență, master, doctorat. Vă mulțumim enorm pentru promovarea imaginii Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă" din Chișinău prin tot ce faceți în domeniul psihopedagogiei speciale la nivel național și internațional.

La mulți și binecuvântați ani!

Alexandra Barbăneagră,
Rectorul UPSC „Ion Creangă"

Mesaje de felicitare din partea colegilor și discipolilor

Recunoștință

pentru doamna profesor RACU AURELIA

Motto: „Ne amintim cu apreciere de strălucitii noștri profesori, însă cu gratitudine de acei profesori care au atins simțămintele noastre umane. Lucrurile ce trebuie a fi învățate sunt în mod necesar o materie brută, însă căldura este elementul vital pentru creșterea plantelor și sufletului…"

(Carl Jung)

„Un bun profesor este asemeni unei lumânări. El se mistuie pe sine însuși pentru a lumina calea altora" (Mustafa Kemal Atatürk).

Când ne gândim la profesori de obicei o facem cu multă delicatețe, melancolie și nostalgie. Este, ce-i drept, cea mai nobilă dintre profesii. Iar dacă chiar ai norocul să rămâi în legătură măcar cu câțiva dintre ei, ți-ai câștigat cei mai de preț mentori ori îndrumători de suflet, pe viață. Suntem norocoase deoarece o avem alături pe dna profesor Racu Aurelia, cea care a stat la baza formării noastre profesionale, cea care ne-a implicat cu mândrie în activitățile de voluntariat, cea care a investit emoție și dedicație în ceea ce suntem.

Profesorul Racu Aurelia nu contribuie doar la procesul de acumulare a cunoștințelor noi ori, cum zicea Socrate, proces de „umplere a unui vas” într-un mod rece și respingător, ci este înzestrată cu măiestria de a fi un părinte spiritual pentru generațiile pe care, an de an, destinul i le scoate în cale ca pe niște sculpturi nesșlefuite, goale, obscure cărora mult stimata Racu Aurelia le conferă cea mai frumoasă dintre străluciri: educația.

Pedagogul Racu Aurelia întruchipează în sine o artă, o artă a răbdării și a bucuriei. Fericiți sunt cei binecuvântați să colaboreze cu dumneaei.

Dna profesor Racu Aurelia reprezintă pentru noi, succesorii săi, o valoare incontestabilă.

Vă mulțumim și vă oferim în dar a noastră umilă recunoștință.

Vîrlan Maria,
dr., decan al Facultății Psihologie și Psihopedagogie Specială
Dița Marcela,
dr., prodecan al Facultății Psihologie și Psihopedagogie Specială

”Hronicul și cântecul vârstelor” doamnei Aurelia Racu

Astăzi gândurile noastre se îndreaptă spre o distinsă colegă, doamna profesor Aurelia Racu, care celebrează o frumoasă aniversare de 80 de ani, împletiți iscusit cu circa 50 ani de activitate. Tot ceea ce este omul și profesionistul Aurelia Racu, adunat într-o culegere a timpurilor, formează un adevărat hronic și cântec blagian al vârstelor.

Încap aici toți anii în care protagonista a scris istorie în știința țării noastre. Sunt ani în care a adunat cu grijă analele evenimentelor ce marchează evoluția psihopedagogiei speciale din țară și de peste hotarele ei, descriindu-le minuțios în multitudinea de lucrări cu caracter științific și aplicativ. Sunt ani în care a crescut și

format discipoli, care promovează azi valorile altoite de marele dascăl în instituții, servicii, structuri din întreaga țară. La fel, sunt ani în care a creat și dezvoltat servicii pentru categorii de persoane, la care nimeni la acea vreme nu-și pleca urechea și care au devenit în timp modele de cea mai înaltă calitate. Sunt ani deosebiți în care ne-a obișnuit cu imaginea unui mentor, coleg, cu o inimă mare, care radiază ca un soare, dar care mișcă munți.

E multă acțiune în această ”carte a vieții”, pe alocuri cu elemente de science fiction, când unele secvențe par a fi incredibile. Totodată, regăsim aici și emoție adevărată, și relații valoroase, și lecții învățate. Un hronic pe care ne dorim să-l absorbim, să-l recitim, așteptând continuarea.

Onorați să Vă avem alături, Doamna Profesor!

SĂ NE TRĂIȚI!

Tatiana Vasian, doctor în psihologie,
șefa catedrei de Psihopedagogie și Psihopedagogie Specială

O vârstă solidă și foarte onorabilă!

Viața e o carte, iar noi o filă din ea.
"Arta profesorului este arta de a sprijini descoperirea"

Absorbită de cercetări și studii, cu puternice principii de viață - așa am cunoscut-o pe doamna Aurelia Racu. La început am fost studenta dumneaei, apoi ea mi-a fost conducător științific la teza mea de doctor în științe pedagogice.

Doamna Aurelia Racu este o personalitate complexă, cu o biografie impresionantă, care și-a adus aportul deosebit, care a contribuit semnificativ la dezvoltarea și inovarea științei în psihopedagogia specială. Pe parcursul anilor m-am aflat într-o interdependență strânsă cu dumneaei. Mă simt mândră că am avut onoarea să o cunosc și să învăț multe lucruri importante de la ea. Este un om cu suflet mare, un om care nu se sfiește să zică ce gândește.

Atâtea au fost trăite și experimentate în acești ani, atâtea lupte duse și atâtea victorii bine meritate! Suntem mândri, avându-vă printre noi, avându-vă înaintea noastră. Cuvintele nu pot exprima recunoștința pe care o simt, o să spun doar Mulțumesc Stimată Doamnă profesoară Aurelia Racu. Vă mulțumesc pentru înțelepciune, lecții de viață și exemple de urmat!

Să fiți mereu sănătoasă și dornică de noi realizări, iar dorința de viață să nu fie diminuată niciodată! Fie ca susținerea oamenilor dragi, a rudelor și a prietenilor să fie mereu prezentă în viața Dvs. și să fiți răsplătită cu multă dragoste pentru tot ceea ce ați făcut de-a lungul timpului !

Cu deosebit respect, **Elena Stempovscaia**, doctor în pedagogie,
Președinte Asociația de Nursing din Republica Moldova

Mesaj de gratitudine dnei Prof univ Aurelia RACU

Frumoasa și îndelungata toamnă oferă frumosul prilej de a consemna jubileul profesorului universitar, doctor habilitat în pedagogie, Aurelia Racu și a aduce un omagiu acestei frumoase doamne la chip și la suflet.

Trecerea în revistă a celor mai relevante contribuții la dezvoltarea pedagogiei în parcursul fertil al vieții sale profesionale, permite deducția privind autoritatea, logica acțiunilor de dezvoltare profesională, coerența și caracterul asertiv al ființei sale de luptătoare disciplinată și pertinentă. Profesionalismul neîntrecut, competența și sensibilitatea avizată la problematica complexă a învățământului special a determinat afirmarea sa ca cercetător sârguincios și manager de succes.

Reprezint pleiada discipolilor de studenți care au cunoscut-o ca decan și profesor la cursurile universitare, care au apreciat-o pentru competențele sale de lider eficient și productiv în sensul promovării calității educației universitare. Mă pronunț ca o admiratoare a verticalității și a profesionalismului său pedagogic, afirmat în timp. Din numele studenților și colegilor de universitate, mărturisesc că prin demersurile științifice de cercetare și de construcție curriculară în învățământul superior, prin publicațiile sale și prin activitățile manageriale, doamna Profesor Aurelia Racu a devenit un specialist de referință în domeniul pedagogiei speciale, statut obținut prin muncă asigură de promovare a politicilor educației incluzive.

Pentru mine doamna Profesor reprezintă o forță intelectuală, un ghem uriaș de energie profesională, contagioasă prin efervescența personalității sale puternice. Prin entuziasmul, ambiția, perseverența, ghidarea devenirii profesionale și consilierea pedagogică care îi sunt caracteristice a format doctori în știință care promovează valorile sale științifice în mediul profesional.

La Mulți Ani, cu sănătate, virtuozitate și bucurii pământești nenumărate!

Maia Cojocaru-Borozan, dr. hab., prof. univ.

DESTIN, CARE INSPIRĂ – AURELIA RACU

Drumul spiritualității, în care tot ce este sufletesc, pătrunzându-se de adevăratele trăiri ale intersecției fazelor de evoluție ale personalității cu Simțul desăvârșit al Eu-lui și viziunile pedagogice, psihologice, artistice, manageriale, științifice, de cercetare și altele este formula de succes ce o caracterizează pe distinsa Doamna Aurelia Racu.

Cum putea fi altfel, dacă prin munca neobosită a unui pedagog într-o școală specială, fiind înzestrată multilateral, inclusiv cu competențe de actorie și artă a unit colectivul în jurul regiei unor spectacole cu care au fost cucerite inimile locuitorilor satului, raionului și nu numai. De mic copil țin minte afișa în fața casei de cultură pe care era scris: spectacolul ”Păsările tinereții noastre” cu actorii din școală. Câtă bucurie și chiar sărbătoare pentru toți sătenii a fost. Unde mai găsim așa exemple în ziua de azi?

Pas cu pas, zi de zi aceste calități, cât si cele prioritare de dragoste față de copiii cu nevoi de îngrijire sufletească din acea instituție au adus-o în postul de organizator, conducător și director al școlii auxiliare, de la care a pornit pe calea cercetărilor științifice, devenind doctor habilitat în pedagogia specială, profesor universitar. Este îmbucurător faptul că și astăzi sătenii admiră adevăratul parc din stejari și brazi care înfrumusețează vestita Mănăstire Hârbovăț, inițiativă, care a fost elaborată și implementată personal de Doamna Aurelia Racu. Adevăratul tezaur național sunt realizările științifico-practice ale Doamnei Profesor prin volumul imens al cărților, articolelor și revistelor, care prezintă interes permanent pentru cercetătorii, atât din Republica Moldova, cât și de peste hotarele ei. Ne mândrim azi, pentru că în aria personalităților notorii la nivel European în psihopedagogie se regăsește și numele, atât de îndrăgit de noi toți – Aurelia Racu!

Schimbarea mentalității societății, despre care se vorbește frecvent poate începe de la atitudini asupra educației și recuperării copiilor cu diverse dificultăți, sugerarea încrederii în forțele lor proprii - misiune, care ne inspiră pe toți și a impulsionat tot sensul vieții Doamnei Profesor Aurelia Racu. Mulțumim mult pentru întreaga Operă educațional – spirituală.

Cu respect, din numele colectivului de psihopedagogi, părinți și copii al
Complexului Educațional cu Învățământ Special ”Orfeu”,
Oleg Ababii, director general, dr. în pedagogie

Pentru Aurelia Racu

Cu ani în urma soarta mi-a hărăzit să cunosc un om de rară finețe și inteligență, doamna Aurelia Racu. Întâlnirea s-a produs în cadrul studiilor la UPS ”Ion Creangă”. Pe parcursul anilor m-a fascinat maniera dumneaei de a analiza fiecare aspect al procesului de studiu, logica organizării și desfășurării cercetărilor științifice, precum și profunzimea gândirii științifice, noblețea și raționamentul, echilibrul stenic, rafinamentul și suplețea intelectuală, gradul de erudiție, profesionalismul manifestat în conversațiile cu profesorii și colegii. Competențele sale multiple în domeniu profilează portretul unei personalități marcante.

Aurelia Racu este și un profesor de excepție, cu har pedagogic deosebit și o forță de convingere uluitoare, dăruind studenților tot ce a reușit să acumuleze din propria experiență, îmbinând armonios practica cu imperativele teoretice ale timpului, prin raționament propriu doar marilor pedagogi.

Având o pregătire fundamentală, cunoștințe vaste, dar și o erudiție deosebită, profesorul A. Racu inițiază și desfășoară cercetări științifice fundamentale, constituind direcții distinct de cercetare. Colaborarea dumneaei cu centre științifice din Europa și din întreaga lume aduce rezultate impresionante în realizarea unor proiecte la care participă specialiști interdisciplinari, promovând astfel imaginea țării.

Proiectul Terapia Ocupațională. Seminar de Instruire cu profesorii Florin Verza și Doru Vlad Popovici (România)

Aurelia Racu este o personalitate notorie, care și-a dedicat întregul potențial, pasiunea și munca cu onestitate și abnegație dezvoltării domeniului psihopedagogiei speciale ca remediu de formare/ dezvoltare a personalității.

Aurelia Racu este o prezență fascinantă în arealul cultural-educativ-științific al Moldovei, impresionând prin tenacitate, spirit deschis inovației, impunându-se prioritar grație firii vizionare de excepție, lucidității omniprezente în sfera pe care o profesează cu distincție.

Tainele acestei experiențe se metamorfozează benefic în veritabilele atu-uri empirice care sunt readuse de către Aurelia Racu în domeniu prin intermediul atitudinilor valorice pe care le promovează cu prisosință în activitatea profesională complexă și interdisciplinară.

Goncearuc Svetlana, doctor în științe pedagogice, profesor universitar,
Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport,
Republica Moldova

My gratitude for being allowed to be a part of the very stimulating and fruitful cooperation and contact work during the years which has created a deep family feeling in me for the work place that professor Racu has created. This has made Moldova very close to me and I hope I can show this better in the future.
Magnus Magnusson
PhD Special Education
(Retired from Stockholm University)

Дорогая Аурелия! Выражаю мое почтение и восхищение Вам за вашу человечность, питающую нас, кому довелось работь с вами.

Я помню Вас со студенческой скамьи, читая ваши статьи о работе с родителями, исключительно редкими для того времени, начала 1980-х. Журнал «Дефектология», будучи одним из немногих ресурсов, связал нас издалека невидимыми нитями. Потом я с огромным интересом погрузилась в изучение Ваших научных материалов по истории специального образования в Молдове. Вчитывалась в каждую главу Вашей монографии!
Познакомиться с Вами было еще одним из незабываемых событий. Могу с гордостью назвать Вас и своим учителем, и коллегой, и другом, и даже

родственником (материнско-детских отношений мы не избежали) - так искренне связало нас наше общее дело. Вы отзывчивы, открыты, энергичны, любимы!
Огромное удовольствие быть рядом с вами и вместе с вами работать. Обнимаю Вас и надеюсь на новые проекты, чтобы поработать вместе.
С уважением, Лия Калинникова Магнуссон, доцент департаметна образования университета г. Евле, Швеция

Doamna Aurelia RACU, doctor habilitat, profesor universitar - este un nume de referință și un exponent de elită al comunității academice și științifice din Republica Moldova, fiind înalt apreciată de colegii din țară și de peste hotare. Pe parcursul unei cariere impunătoare a promovat domenii prioritare în context național, precum psihopedagogia specială, asistența socială a persoanelor cu dizabilități, educația incluzivă etc.

Aportul doamnei Aurelia RACU în procesul de formare a generațiilor de specialiști performanți este incontestabil și înalt apreciat de managerii și reprezentanții instituțiilor și serviciilor sociale din întreaga țară.

Conferința Alternative la Instituționalizare cu participarea partenerilor din Suedia și România (2006)

Având sute de lucrări științifice și metodico-didactice publicate, realizând cu succes coordonarea Asociației pentru Persoane cu Dizabilități de Intelect HUMANITAS, coordonând și expertizând proiecte naționale și internaționale, doamna Aurelia RACU este o personalitate de o rară modestie, responsabilă, muncitoare, binevoitoare și cu o deschidere care impresionează.

Stimată Doamnă profesor Aurelia RACU, Vă doresc în continuare succese și multă inspirație în tot ce faceți!

Cu profund respect,

Stela MILICENCO, doctor, conferențiar universitar,

Departamentul Sociologie și Asistență Socială, Universitatea de Stat din Moldova

Profesor universitar! La jubileul de 80 ani! Sunt martor al parcursului Dumneaei în ierarhia pedagogico-științifică! Munca asiduă a Dumneaei a fost încununată cu o epopee de manuale, monografii, teze, articole in pedagogia psihopedagogică. Si nu numai! Este adeptul fidel al renașterii naționale, fiind devotată Țării Moldova! Om al Neamului Nostru! Mai rar întâlnim azi așa prieten adevărat al colegilor, studenților și în colaborare multilaterală cu instituțiile de drept, culturale, medicale!

Suntem mândri a o vedea azi la acest jubileu frumos: activă, inteligentă, elegantă pe măsură!!!

Dragă prietenă! Să trăiești mulți ani! Să ne bucuri cu prezența!

Să păstrezi pofta mare de viață!

Ana Mustață
Conferentiar universitar
Catedra Obstetrica ginecologie si reproducere umana
Universitatea de Stat Medicina Farmacie „Nicolae Testimițeanu”

DOAMNEI RACU LA 80 DE ANI

Întâlnești în viață oameni de care te legi dincolo de cuvinte, oameni care văd în tine mai mult decât vezi tu și care iau decizia de a munci alături de tine până când și tu vei ajunge să descoperi acea parte din tine de care încă nu ești conștient. Sunt oameni care sunt făcuți pentru sufletul și nevoile tale. Un astfel de om este și dna Aurelia Racu, doctor habilitat, profesor universitar.

Multstimată Dna Aurelia Racu! Am avut marele noroc să am parte de Dvs. în calitate de profesoară și conducător științific al tezei de doctor. Nu ați fost doar profesoara mea, ci și un mentor, un confident și o prietenă adevărată. Îmi exprim profunda recunoștință pentru că oricând am putut să am încredere în sfatul Dvs. Vă mulțumesc că ați crezut mereu în mine, că mi-ați oferit îndrumarea corectă și m-ați ajutat să mă dezvolt. Sub conducerea Dumneavoastră, am trecut prin toate dificultățile, le-am depășit și am obținut un început excelent pentru realizări ulterioare. Eforturile Dvs., munca, răbdarea și înțelegerea nu au preț. Vă doresc, din suflet, multă sănătate și longevitate, bună dispoziție și bunăstare, soluții ușoare oricăror probleme și încercări din viață. Vă mulțumesc că existați în viața mea!

Am cunoscut-o în anul 2004, când am devenit studentă la Facultatea Psihopedagogie specială a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”. Cât e de dificil să fii profesor și, totodată, om! De câte ori mi-a dat Dumneaei și câte o lecție de viață, de rând cu lecțiile propriu-zise! E o artă să poți transmite cunoștințele pe care le-ai acumulat ani de-a rândul și s-o faci întotdeauna cu zâmbetul pe buze. La lecțiile Dumneaei veneam cu sufletul deschis, știind că voi învăța lucruri extrem de interesante și utile. De unde vine această capacitate de a ne transmite cunoștințele pe neobservate? Cred eu, că priceperea dnei Racu de a îmbina calitățile profesionale cu cele umane își are izvorul în înțelepciunea acumulată în anii de dăscălie.

După finalizarea studiilor de licență, sub îndrumarea științifică a dnei Aurelia Racu, am elaborat teza de doctor în științe pedagogice, găsind în persoana Dumneaei un mentor valoros, cumpătat și mereu disponibil. Rigoarea sa intelectuală, sugestiile, sfaturile, gândirea critică și dedicarea au adus un aport esențial acestei lucrări. Și doar Domniei sale se datorează faptul, că nu am abandonat la mijloc de cale și în anul 2015 am susținut teza de doctor. Datorită profesorului care a văzut în mine competențe de care eu încă nu eram conștientă și care m-a ajutat nu numai să le descopăr, ci m-a ambiționat să dau tot ce e mai bun din mine pentru a le scoate în evidență.

Pe parcursul anilor am colaborat cu dna Aurelia Racu, elaborând împreună și publicând articole în diverse reviste științifice, culegeri de articole, ghiduri metodologice, participând la un șir de conferințe științifice naționale și internaționale. De asemenea, am acumulat o vastă experiență, conlucrând cu Dumneaei în cadrul unor proiecte internaționale de parteneriat între Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Universitatea Pedagogică Națională „Dragomanov” din Kiev, Ucraina și Universitatea Gavle din Suedia.

Proiectul Procesul de reformare a învățământului special în Republica Moldova (Suedia 2019)

Am avut parte de o experiență extraordinară, dar și una specială, diferită de orice învățasem până atunci, ceea ce a influențat foarte mult dezvoltarea mea profesională și personală.

Ședința partenerilor proiectului din Suedia-Ukraina-Moldova (Chișinău, UPSC, 2019)

Cu multă căldură în suflet îmi exprim gratitudinea pentru faptul că pe parcursul celor 19 ani de când o cunosc, dna Aurelia Racu a contribuit la formarea și dezvoltarea mea ca specialist. A fost, este și va fi pentru mine un model de comportament, prestanță și erudiție. O prețuiesc nespus pentru că a știut să mă îndrume cu exigență, dar și să mă povățuiască cu dragoste. Mă închin cu plecăciune în fața Domniei sale pentru felul în care m-a motivat, pentru că a crezut în mine și mi-a dat de atâtea ori șansa de a mă afirma. M-a învățat că în viață sunt suișuri și coborâșuri, dar că nimic nu e imposibil când îți dorești ceva cu adevărat.

A fost întotdeauna lângă mine, m-a sfătuit și încurajat, în tot ce am vrut să realizez. Și acum țin legătura cu Dumneaei. Putem sta de vorbă oricând, oricât și despre orice. De-a lungul timpului, am învățat foarte multe de la dna Aurelia. Ceea ce sunt astăzi, la fel ca și succesul meu de până acum, se datorează chiar într-o mare parte Dumneaei.

Să ne trăiți mulți ani înainte, multstimată Dnă Aurelia Racu!

Silvia Belibova,
dr. în șt. pedagogice,
psihologă, IP L/T Varnița

Spațiul actual al Republicii Moldova este bogat în personalități de calibru internațional. În lista personalităților e și numele **Aureliei Racu** – doctor habilitat în Istoria științei, profesor universitar, distins cadru didactic.

Am cunoscut-o fiind studentă la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă" din Chișinău. Amintirile încep cu prima sa apariție în aula Universității: foarte organizată, puternic motivată, muncitoare, luptătoare, hotărâtă să aibă succes. În primii ani de facultate o priveam ca pe un „idol al pedagogiei", așa și a rămas în timp: o doamnă cu o educație aparte, care s-a dedicat întru totul profesiei nobile.

Deși cunoaștem că profesia de cadru didactic este una dintre cele mai vechi și mai importante din lume, nu fiecare, ajuns în acest domeniu, ridică prestigiul acestei meserii. Este nevoie de eforturi colosale, cunoștințe, abilități, experiență pentru a pregăti un copil, un student pentru viață. Dumnezeu a adunat cele mai frumoase calități și le-a întruchipat în această personalitate - **Aurelia Racu,** biografia Dnei fiind țesută din muncă perseverentă, responsabilitate și grijă pentru tânăra generație. Este o persoană ce emană respect și adorație, simpatie prin ceea ce spune, dar mai ales prin felul cum spune, prin atitudini și comportament, prin ideile pe care le transmite.

Mult Stimată **Aurelia Racu**, sunteți formator de intelecte, transmițător de valori și principii de viață. Să știți că fiecare zi din viața Dumneavoastră e un DAR! Sunteți o ancoră în domeniul pedagogiei.

Îmi exprim profunda recunoștință pentru susținere, pentru că ați fost alături și ați reușit să-mi treziți dragostea pentru această profesie.

Cu profund respect și înaltă recunoștință,
Ludmila Sanduța, vicedirector, Centrul de Educație Medicală, Chișinău

Proiectul Tabăra de vară pentru persoane aflate în dificultate (2018)

Stimata DOAMNĂ AURELIA!

Depănând amintirile petrecute împreună, realizez acum că întâlnirea noastră a avut un impact pozitiv asupra formării mele ulterioare ca personalitate.

Competența, echilibrul și bogata dvs. experiență a trecut ca un fir roșu prin adâncul inimii mele.

Acest moment a rămas imprimat până și astăzi. Rămâneți un model pentru mine.

Aplec capul în fața dvs. și vă spun un mare mulțumesc pentru tot ceia ce faceți, cine sunteți și pentru ceia ce sunt eu, datorită dvs .

Aliona Savciuc, vicepreședinte,
APDI ”Humanitas”

Гжа Аурелия Игнатьевна, исключительная личность, которая не только обучает будущих специалистов, но и всю свою жизнь посвящает помощи родителям, воспитывающим особенных детей и детям с особенностями в развития. Её страсть и преданность этой миссии являются непревзойденными. Она вдохновляет своих студентов, передавая им не только знания, но и непередаваемую мудрость и сострадание, которые помогают им встречать вызовы в работе с детьми, чьё развитие требует особое внимания. Её

уникальный дар состоит в том, чтобы видеть потенциал в каждом ребёнке и учить других делать тоже самое. Её труд по содействию детям с особенностями в развития и их семьям оставит невероятное наследие, которое будет жить в сердцах и умах её студентов навсегда.

С глубоким уважением,
Даниленко Светлана – ученица Аурелии Игнатьевны , а ныне Директор вспомогательной школы №6, доктор педагогических наук.

Am onoarea sa vorbesc despre o persoana extraordinara, doamna Aurelia Racu, care a fost și va fi o călăuza pentru generații în problemele foarte dificile ale societății-ajutor, dragoste celor mai oropsiți… Trăiește viața sa cu motto: “ Să ai curajul de a schimba ceea ce poate fi trebuie și trebuie schimbat, forța de a accepta ceea ce nu poate fi schimbat și înțelepciunea de a face distincția dintre cele doua “ . Am avut fericirea sa-mi fie profesorul universitar, coleg experimentat în activitatea teoretică, practică și viața spirituală pe parcursul de mai bine de 50 de ani. Mă închin cu stima, recunoștință și Vă doresc încă mulți mulți ani de activitate fructuoasă!

Margarita Romanova, psihopedagog, Gimnaziul-internat nr. 3, mun. Chișinău

Distinsei Doamne AURELIA Racu
Azi e zi de sărbătoare,
Omagiem un om mare!
Rază caldă de lumină,
Sufletul fiind ca pâinea,
Cu puterea ei răzbate,
Peste tot și peste toate.
Multe-n viață ați făcut.
Reușindu-le pe toate,
Ați găsit și ați știut,
Doar cuvântul potrivit.

În calitate de coordonator la susținerea tezei de doctor a Liliei Luchianenco.

O
mămică împlinită
Și de toți în jur iubită.
Om al cărții de valoare,
Sunteți o mândrie mare!
Astăzi vă dorim:
Munți de iubire,
Multă fericire,
În paza lui Dumnezeu,
Numai Bucurie.

Lilia Lichianenco, dr. în pedagogie, lector universitar, ULIM

De Ziua Persoanelor cu Dizabilități de văz, UPSC (Chișinău, 2023)

Stimată doamnă **AURELIA RACU** – profesor universitar, doctor habilitat și coordonatorul științific al tezei mele de licență, master și doctorat, cu înaltă apreciere și recunoștință vă transmit sincere urări de bine cu prilejul frumoasei aniversări.

Vă doresc multă sănătate, beatitudine, putere, entuziasm și perseverență ca să continuați să aduceți lumină și cunoștințe în viața discipolilor Dvs.

Ați fost, sunteți și rămâneți a fi un pedagog exemplu, care inspiră prin profesionalism, cumsecădenie și valori general umane de excepție, reprezentând onorabil personalitățile notorii din Republica Moldova.

Fie ca munca și dedicația să vă fie apreciată la justa valoare și să fiți mândră de aportul colosal pe care îl aveți asupra multor generații, prin rezultatele care s-au conturat în lucrări științifice valoroase, proiecte naționale și internaționale, teze de doctor susținute cu brio de către discipolii Dvs.

Sper cu desăvârșire ca abnegația și profesionalismul care vă caracterizează, să servească drept exemplu generațiilor ce urmează, pentru obținerea performanțelor în știință și educație.

Cu deosebită gratitudine,
absolventă UPSC și lider al echipei de voluntari APDI Humanitas,
Nina CEBOTARU, doctor în științe ale educației, conferențiar universitar

Aurelia Racu – profesorul care inspiră cu o inteligență deosebită. Fiind profesorul încrederii,- un mentor care a ajutat mii de studenți să crească și să se dezvolte profesional. - Pe parcursul anilor am avut marele noroc să fiu ghidată de o persoană profesionistă cu încredere în sine care a inspirat cu curajul său, dorința, atitudinea, și perseverența. Vreau să adresez cele mai calde felicitări și mulțumiri și să subliniez cât de valoroși sunt asemenea personalități ca dna Aurelia. Merită toată recunoștința societății pentru pasiunea și devotamentul în educarea, îndrumarea discipolilor cu suflet care sunt pregătiți spre acceptare, toleranță, răbdare și multă dragoste în lucru cu elevii cu Cerințe Educaționale Speciale.

Cu respect, **Diana Rusu**,
director-adjunct,
Școala specială pentru copiii hipoacuzici și surditate tardivă nr. 12

Astăzi, cu bucurie și recunoștință, mă alătur celor care sărbătoresc contribuția doamnei Aurelia Racu, semnificativă la dezvoltarea domeniului științelor sociale și, mai presus de toate, impactul extraordinar pe care îl are avut asupra carierei și perspectivei mele profesionale. Profesorul Aurelia Racu nu doar a deschis uși către înțelegerea profundă a serviciilor sociale, dar are și darul de a motiva, de a inspira și

de a ghida cu pasiune și înțelepciune în munca cu beneficiarii serviciilor sociale. Recunosc că datorită dânsei am învățat să privesc acești beneficiari cu empatie și dedicație, și această influență continuă să își facă simțită prezența în cariera mea.

Otilia Sîrbu,
Expert în politici sociale, formator, coach și mentor

Cu cele mai bune urări,
Stimată Doamnă Profesor Aurelia Racu,

Cu ocazia aniversării dumneavoastră, vă adresăm cele mai sincere felicitări!

Cu recunoștință și admirație adâncă, vă adresez aceste cuvinte de apreciere și recunoaștere pentru contribuția extraordinară pe care ați avut-o în domeniul științei și educației în țara noastră. Ați scris istorie prin munca dumneavoastră dedicată și prin cronică evenimentelor cu impact pozitiv în educația inclusivă, atât în țara noastră, cât și dincolo de granițele ei.

Crearea și formarea de discipoli care promovează valorile pe care le-ați altoit reprezintă o moștenire prețioasă. Ați influențat viețile multor oameni și ați pus bazele unui viitor mai luminos pentru educația noastră.

Sunt onorată să vă avem alături și să vă prețuim ca pe un adevărat dascăl al valorilor și cunoașterii. Vă dorim în continuare multă sănătate, vigoare, putere de persuasiune, abnegație și inspirație în tot ceea ce faceți. Continuați să fiți o sursă de inspirație pentru toți cei pe care îi influențați și să continuați să luminați cărările educației.

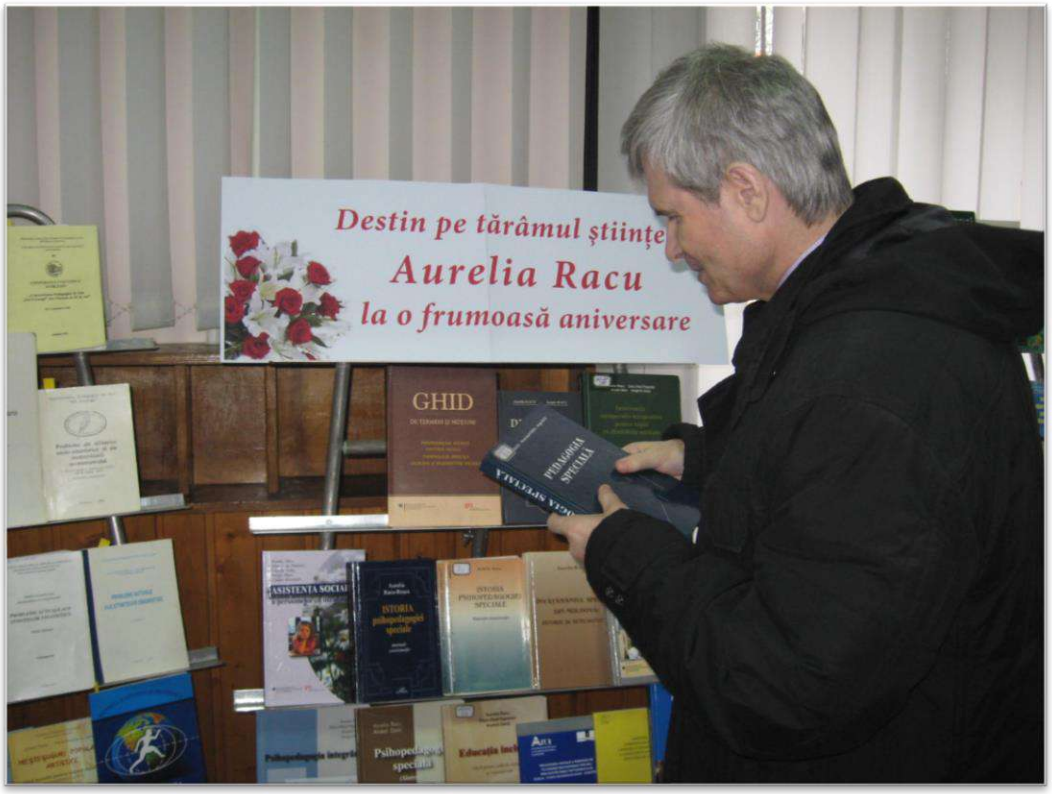
Cu cele mai sincere urări,
Barbuța Ludmila, masterandă, UPSC, logopepd

În loc de epilog

RETROSPECTIVE. REFLECȚIILE COLEGILOR DESPRE CERCETĂTOAREA AURELIA RACU

PROFESORUL UNIVERSITAR AURELIA RACU LA VÂRSTA AFIRMĂRII

Acad. ANDREI EȘANU,
Membru titular al Academiei de Științe a Moldovei,
Membru de onoare al Academiei Române

În cei de peste 60 de ani de activitate pedagogică și științifică, Aurelia Racu s-a specializat în domeniul pedagogiei și psihopedagogiei speciale, în deosebi. Susținând teze la doctor și doctor habilitat la Moscova (1978) și Chișinău (2006). Activează din 1990 ca profesor universitar în cadrul Facultății de Psihologie și Psihopedagogie Specială a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău.

Cercetările științifice ale Domniei Sale țin de domeniul pedagogiei: teoria și istoria psihopedagogiei speciale, dezvoltarea învățământului special și integrat în Republica Moldova: istorie și actualitate, integrarea socioprofesională a persoanelor cu dizabilități, parteneriatul educațional în favoarea persoanelor cu dizabilități, psihopedagogia integrării, psihopedagogia școlii incluzive, asistența socială a persoanelor cu dizabilități, drepturile omului pentru persoanele cu dizabilități ș.a.

Rezultatele cercetărilor Doamnei profesor în acest vast spectru de probleme se regăsesc în cele peste 200 de publicații științifice, inclusiv 34 monografii, manuale și lucrări de sinteză; 74 de lucrări metodice și programe analitice, care țin de diversă problematică pedagogică și psihopedagogie, în special; numeroase articole în reviste de specialitate în țară și peste hotare. Concepțiile și ideile Sale au fost prezentate la 24 Congrese și conferințe internaționale.

Pe lângă acestea Doamna Profesor Aurelia Racu a desfășurat și continuă să desfășoare o vastă activitate editorială în calitate de membră a colegiilor de redacție ale revistelor: „Revista de psihopedagogie” (Universitatea din București) (din 2007 până în prezent) și „Studia Universitatis Moldaviae. Seria „Științe sociale” (din 2021), precum și ca editor, coordonator și redactor științific al suportului pentru părinți: „Vocea părinților” (din 1992 până în prezent), „Accesibilitatea tinerilor cu dizabilități în universități (orientări teoretice și practice): materialele Conferinței Științifice „Incluziunea educațională și socială a tinerilor cu dizabilități în

învățământul superior” (2017), „Ghid teoretico-practic pentru asistența socială multifuncțională comunitară” (2018), „Integrarea socioprofesională a tinerilor cu dizabilități: culegere de articole” (2018), „Parteneriate în educația incluzivă a tinerilor cu dizabilități din instituțiile universitare: culegere de articole” (2019) etc.

Eminentul Pedagog și Om de știință Aurelia Racu între anii 1997-2023 a coordonat mai multe proiecte naționale și internaționale, inclusiv două în cadrul Academiei de Științe a Moldovei (2011-2014; 2015-2019). Pe parcursul realizării proiectelor a avut numeroase colaborări și participări a savanților în domeniul pedagogiei din Olanda, Suedia, Germania, România, Cehia, Georgia, Ucraina ș.a. În repetate rânduri a fost invitată ca expert internațional în diferite programe și proiecte de profil.

Doamna Aurelia Racu, fiind înalt apreciată ca specialist în domeniul pedagogiei speciale în repetate rânduri a fost Președinte al Comisiei examenelor de licență și masterat, membru al comisiei de acreditare și atestare a cadrelor din domeniul psihopedagogiei speciale și asistenței sociale din Republica Moldova, membru al comisiilor științifice specializate de susținere a tezelor de doctor, referent la susținerea tezelor de doctor. În paralel a pregătit 8 doctori în pedagogie.

Concepțiile elaborate de doamna Aurelia Racu au fost pe larg implementate în activitatea mai multor centre și amplasamente pentru persoanele cu dizabilități, în mare parte inițiate personal, centre care se ocupă de educația, instruirea și pregătirea pentru viață ale acestora, având un vast impact societal.

Prin această variată activitate Domnia Sa este recunoscută ca excelent Pedagog și Savant recunoscut în plan național românesc și internațional european.

La frumoasă aniversare Doamna Profesor Aurelia Racu este în plină forță creatoare, fiind permanent ocupată în viața universitară și comunitară în sprijinul persoanelor cu dizabilități cărora le-a dedicat întreaga viață și activitate.

Добрий вечір!
Не знаємо, що писати, тому у Віктора Миколайовича вийшов такий експромт…
Мы в Украине завсегда готовы
Любить коллег из солнечной Молдовы.
Мне лично это очень сильно нравится,
К тому же, если женщина -красавица.
Я Вас сердечно поздравляю!
С чем поздравляю - промолчу.
О датах ничего не знаю
И знать, признаться, не хочу

Всегда, во всем круглогодично
Вы выглядите на «отлично».
Любуюсь Вами в сентябре,
И в октябре, и в ноябре!
И в марте, и в апреле я,
Букет Молдовы, Аурелия!

Împreună cu acad.Victor Siniov și partenerii din Suedia-Ukraina-Moldova în cadrul proiectului Procesul de reformare a învățământului special (2019)

СИНЁВ ВИКТОР НИКОЛАЕВИЧ

действительный член Национальной Академии педагогических наук Украины (с 1995 года), бывший декан факультета специального и инклюзивного образования Национального педагогического университета имени М. П. Драгоманова, заслуженный профессор этого университета, почётный профессор Каменец-Подольского национального университета имени И. Огиенка, Славянского государственного педагогического университета, президент Ассоциации коррекционных педагогов Украины.
Поэт, эстрадный драматург, автор книги «Мои друзья от А до Я» (К., 2010 г.), многих песен, эстрадных и телепрограмм.

AURELIA RACU- PROMOTOR, DEZVOLTATOR ȘI VIZIONAR AL EDUCAȚIEI INCLUZIVE

VICTORIA GONȚA, dr. în psihologie, conf.univ., UPSC

Educația incluzivă reprezintă formula terminologică ce relevă recunoașterea necesității reformei școlii obișnuite, a sistemului școlar general cu scopul de a răspunde dezideratului ,,o societate pentru toți". Conceptul determină o abordare noncategorială a tuturor copiilor și pune problema evaluării din punctul de vedere dominant educațional în termeni de potențial de învățare și curriculum.

"Preocuparea comunității internaționale pentru promovarea principiului Educație pentru Toți datează încă din anul 1948, când a fost adoptată Declarația Universala a Drepturilor Omului. De atunci, arsenalul pus la îndemâna apărătorilor drepturilor omului, inclusiv prin prisma dizabilității, s-a îmbogățit cu un șir de documente programatice care, fără exagerare, au schimbat lumea în bine" [1] – a fost una din constatările savantei dedicate educației inclusive, dna Aurelia Racu, dr.hab., profesor universitar, care a urmărit îndeaproape și a făcut istoria acestui domeniu.

Am cunoscut-o pe stimata dnă Aurelia Racu din primele luni ale formării mele profesionale, în anul 1991, în calitate de professor la facultate și mare promotor al parteneriatului școală-copil-familie-comunitate drept unic instrument efficient al educației pentru toți. Mereu am crezut în viziunea sistemică asupra problemelor și am admirat capacitatea dnei professor Aurelia Racu de a promova, apăra, dezvolta această viziune privind problema dizabilității, atât a copiilor, cât și a tinerilor, adulților, vârstnicilor.

Privind problematica copilului cu CES, dna Aurelia Racu a împărtășit opinia, conform căreia unul dintre drepturile fundamentale ale copilului cu dizbilitati este acela de a fi susținut în valorificarea maximală a propriilor capacități, ceea ce reprezintă criteriul șanselor egale în educație ce nu poate fi realizat decât în condițiile unei abordări diferențiate, nu izolate sau segregate. În fond dizabilitate se raportează la sprijinul necesar acordat copilului, pentru a putea depăși dificultățile cu care se confruntă și care reprezintă obstacole în procesul adaptării sociale. Pledând pentru o educație incluzivă a copilului cu CES, dna Racu s-a bucurat de unele reforme și schimbări pro-copil, scriind:”Ca urmare, reformarea sistemului învățământului special a obținut suportul conceptual și normativ-legislativ de bază. Spunem „de bază”, deoarece procesul de elaborare și adoptare a pachetului complet de acte legislative, necesare pentru finalizarea reformei în învăĠământul special, deocamdată nu este încheiat. Însă instrumentele principale de lucru deja sunt puse la dispoziția specialiștilor abilitați cu implementarea principiilor incluzive și integrationiste de educare a tuturor categoriilor de copii. Pe teritoriul republicii devin tot mai răspândite grupele preșcolare și clasele, în care copiii cu dizabilități beneficiază de educație alături de copiii fără deficiențe” [2].

Cu toate acestea, însă, stimata dnă Aurelia Racu nu a fost niciodată satisfăcută de ”cîte ceva” și ”încetișor” sau ”oricum”, fapt care a condiționat o luptă continuă pentru drepturile copilului cu dizabilități, nu doar din perspective dreptului la educație, cît și din perspective calității actului educațional, contextului și climatului sigur și prietenos copilului și tânărului afectat de dizabilitate. Din păcate multe dintre viziunile, propunerile și proiectele dezvoltate de către Aurelia Racu, nu întotdeauna au fost înțelese sau implementate corespunzător, iar aceasta o face până în present să lupte, să creeze, să aplice

Astfel, savanta explică în comunicările sale publice și scrise că: ”Constituirea și dezvoltarea învățământului incluziv necesită eforturi substanțiale de informare, proiectare-planificare, formare și perfecĠionare la nivelul: personalului didactic (din învățământul special și din întregul învățământ), a managerilor educaționali, a factorilor comunitari implicați în învățământ. Elaborarea și aplicarea noilor prevederi ale Codului Educației privind învățământul integrat și racordarea la tendințele și practicile europene de realizare a unei Educații pentru Toți copiii necesită, mai întâi, eforturi teoretice, de fundamentare psihopedagogică a schimbărilor necesare în domeniul învățământului – la nivel conceptual și atitudinal. Sunt necesare apoi eforturi practice organizatorice, de intervenție curriculară și metodologică, de formare și perfecționare a profesorilor, de evaluare a activității acestora și, din perspectiva sprijinului progresului școlar al copiilor cu dificultăți, de alocare a resurselor etc” [1].

După părerea doamnei Racu, ”Trecerea sistemului educațional moldovenesc către un sistem în care toți actorii școlii trebuie să promoveze, să dezvolte și să securizeze un climat de respect al diversității impune aplicarea celor mai bune practici care să: sprijine procesul de transformare a școlilor în acest sens; să ajute la depășirea obstacolelor și a rezistenței la schimbare a actorilor școlii pe fondul necesității de adoptare de noi metode pedagogice; să ajute la identificarea celor mai bune metode de perfecționare a cadrelor didactice în sensul eficientizării calității activității lor și adaptării la noile norme deontologice și profesionale” [3].

În concluzie, mă aliniez și eu ideii precum exigențele educației incluzive nu pot fi tratate izolat. Ele trebuie să facă parte dintr-o strategie educativă globală. În ultimul deceniu au devenit vizibile eforturile de angajare a învățământului într-un proces de restructurări profunde, menit a schimba grila de valori a educației în acord cu democratizarea întregii societăți, unde asigurarea respectării dreptului la educație pentru toți copiii și egalizarea șanselor de succes ale acestora au reprezentat și continuă să reprezinte obiectivele esențiale. Una dintre aceste provocări este și

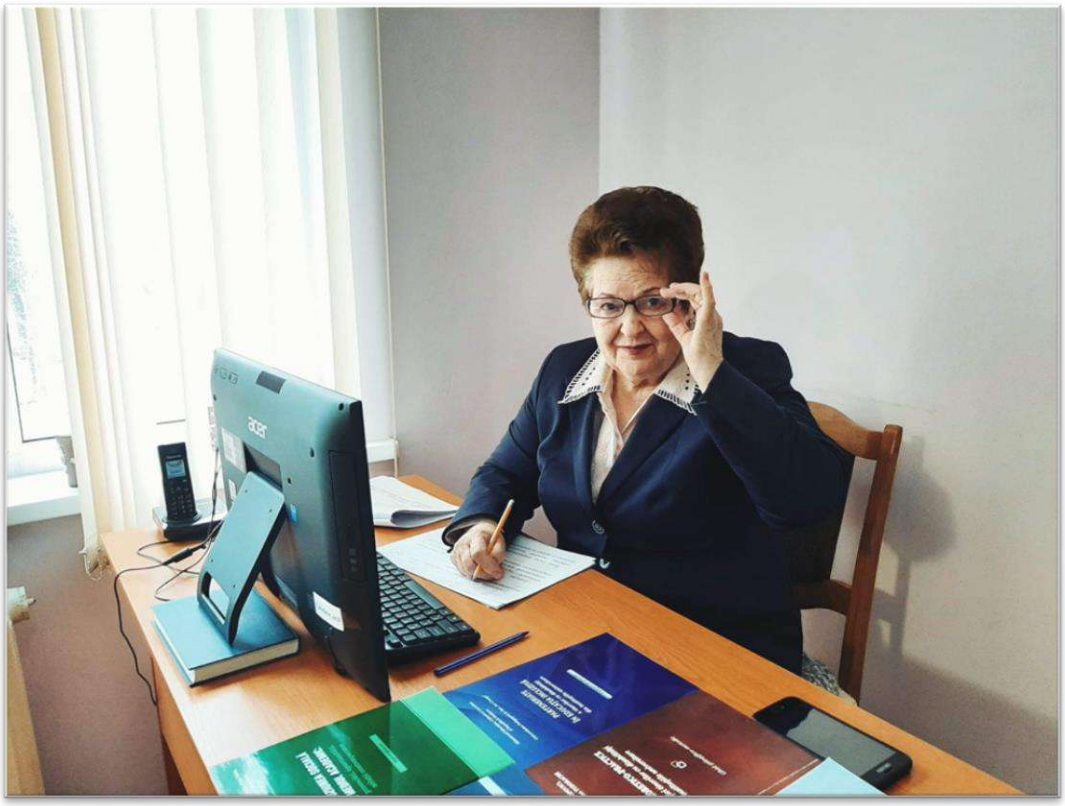
necesitatea schimbării viziunii asupra copiilor cu dizabilitați și încercarea de a le oferi o viață normală prin transformarea reprezentărilor sociale și renunțarea la etichetări și stigmatizări.

Stimată Doamnă AURELIA RACU, doctor habilitat, profesor universitar, acceptați înalta noastră apreciere și urările de bine cu ocazia frumoasei vârste jubiliare, încununată de nenumărate succese profesionale, excelență în domeniul Educației incluzive și pregătirii specialiștilor în domeniul Psihopedagogiei Speciale!

Bibliografie:

1. *Racu Aurelia* Educatia incluziva – o perspectiva moderna asupra educatiei. În: Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului Conferința științifică anuală a profesorilor și cercetătorilor UPS „Ion Creangă”, Seria 17, Vol.1. 2015. Chișinău, Republica Moldova. ISBN 978-9975-46-239-6.
2. *Racu Aurelia, Ciubotaru Natalia.* Starea actuala a sistemului de servicii educationale în Republica Moldova. În: The contemporary issues of the socio-humanistic sciencesin the context of mentality's transformation. Ediția 7. 2016. Chișinău, 2017. ISBN 978-9975-108-27-0.
3. *Racu Aurelia*. Perspectivele incluziunii universitare a tinerilor cu dizabilității. În: Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului. Seria 19, Vol.1. 2017. Chișinău, Republica Moldova. ISBN 978-9975-46-333-1.
4. *Racu A.* Psihopedagogia integrării. Manual+crestomație. Chișinău: Editura Universul, 2003.
5. *Racu A.* Strategii tradiționale și moderne în psihopedagogia școlii incluzive. Chișinău: Tipografia Centrală, 2016.

Figură emblematică în domeniu, pedagogul Aurelia Racu a trezit în permanență interesul presei naționale, viața și activitatea domniei sale fiind plină de evenimente interesante pentru publicul interesat (am selectat doar câteva articole din diferite perioade pentru a scoate în evidență portretul protagonistei și drumurile imprevizibile ale labirinturilor cunoașterii de sine, grație cărora s-a (re)creat Doamna Profesor).

Aurelia Racu – 50 de ani de activitate pedagogică

Omul găseşte în viaţă ceea ce aduce în ea

Aurelia Racu, doctor habilitat în istoria ştiinţei (pedagogie specială), este originară din Popeştii Noi, Drochia. A absolvit Şcoala Pedagogică din Călăraşi, Universitatea de Stat din Moldova şi Institutul de Cercetări Ştiinţifice din Domeniul Defectologiei din Moscova.

Iniţial a activat ca educator, învăţător, apoi şef de studii, director în şcoala auxiliară din Hârtoveşti, Călăraşi. Din 1978 este angajată la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă", fiind asistent, lector superior, docent şi decan la Facultatea de Defectologie. În prezent este conferenţiar universitar la aceeaşi instituţie.

Şi-a făcut stagii în Rusia, România, Franţa, Finlanda, Rusia etc.

De-a lungul activităţii pedagogice pe care o desfăşoară se impune prin calităţi ce o definesc ca om şi ca specialist: de înaltă calitate: onestitatea, omenia, demnitatea, răbdarea, responsabilitatea, optimismul, încrederea, insistenţa, perseverenţa, vocaţia de pedagog, marea capacitate de muncă, bunăvoinţa, simplitatea, străduinţa şi buna dispoziţie.

Semnează peste 170 de materiale ştiinţifice cu referinţă la psihopedagogia specială şi asistenţa socială, publicându-le în ziare, reviste, culegeri colective din ţară şi de peste hotare. Editează câteva monografii, fiind şi autor de manuale, lucrări de sinteză, metodice şi programe analitice.

Este membru al Colegiului de redacţie la revista de Psihopedagogie de la Universitatea din Bucureşti, România.

Doamna Aurelia Racu a acumulat o bogată experienţă în diverse proiecte naţionale şi internaţionale, colaborând cu instituţii de stat, ONG-uri şi diverşi specialişti (Flandra, NFU Norvegia, GHIA Suedia, România, SOROS Moldova, JANIVO şi CORDAID, Olanda, Consiliul Europei, Incluziunea Internaţională şi Europeană).

Personalitate integră şi reprezentativă, a adus o reală şi impresionantă contribuţie la dezvoltarea psihopedagogiei speciale în republică, punând, împreună cu puţinii savanţi care activau în domeniul respectiv, temelia acestei ştiinţe.

Şi-a adus din plin aportul, ca pedagog şi savant, la dezvoltarea disciplinei respective. A colaborat cu savanţi cu renume din mai multe ţări ale lumii (L. Şipiţina – Rusia; Em. Verza, Doru Popovici, Gh. Radu, Virginia Crăţu – România; V. Siniov – Ucraina; Karl Grunewald, M. Tideman–Suedia). Rod al acestei fructuoase activităţi sunt lucrările de

prestigiu pentru ştiinţa din ţara noastră, care tratează diferite aspecte ale psihopedagogiei speciale, interacţiunea şcolii auxiliare şi familiei în adaptarea socială a elevilor: *Istoria Psihopedagogiei Speciale* (1989); *Învăţământul special din Moldova: istorie şi actualitate* (1999); *Viziuni moderne ale psihopedagogiei* (2000); *Intervenţia psihopedagogică în şcoala incluzivă* (2007); *Asistenţa socială a persoanelor cu dizabilităţi* (2007); *Intervenţia recuperativ-terapeutică pentru copiii cu dizabilităţi multiple* (2006, 2009); *Ghidul de termeni şi noţiuni: Psihopedagogie Specială, Asistenţă Socială, Termenologie medicală* (2006); *Educaţia incluzivă* (2010); *Psihopedagogia integrării* (2010) ş.a.

Aurelia Racu şi-a desfăşurat activitatea de pedagog şi savant creând alternative educaţionale şi de protecţie socială a persoanelor cu dizabilităţi; a promovat insistent drepturile copiilor şi tinerilor cu dizabilităţi, a luptat consecvent şi insistent pentru integrarea lor în societate ca persoane cu drepturi egale.

S-a manifestat ca un membru activ al Asociaţiei Humanitas, adunând în jurul său tineretul studios de la UPS „Ion Creangă", diverşi specialişti de la instituţiile din republică (medici, pedagogi, educatori de la grădiniţele de copii, reprezentanţi ai diferitor ONG-uri, părinţi care au în îngrijire copii cu dizabilităţi), certurând cu aceştia în scopul sprijinului, susţinerii şi integrării acestora în societate. Implicată în numeroase acţiuni, Aurelia Racu promovează cu insistenţă şi curaj idei ce ţin de schimbarea mentalităţii, stereotipurilor cu privire la persoanele cu dizabilităţi.

Din anul 2000 scoate anual revista *Vocea părinţilor*. În care publică diverse materiale cu privire la persoanele cu dizabilităţi şi problemele cu care se confruntă acestea, semnate de specialişti, părinţi şi voluntari, care îşi expun părerile despre o situaţie sau alta, sugerează idei pentru ameliorări, soluţionări etc.

Pedagogul şi psihologul Aurelia Racu are un comportament deosebit în relaţiile cu studenţii, cu colegii mai tineri pe care îi antrenează în acţiuni concrete, promovându-i şi acordându-le susţinere morală şi spirituală. De aceea, în activităţile pe care le desfăşoară la diferite nivele participă mulţi tineri dornici să se afirme, să-şi descopere vocaţia pentru specialitatea aleasă, să se înscrie în circuitul problemelor stringente ce ţin de perscanele cu dizabilităţi.

Aurelia Racu a mers în pas cu vremea. Nu au speriat-o schimbările. Le-a acceptat ca pe o lege a vieţii, conştientizând că ele aduc progresul, prosperarea şi perfecţiunea.

Şi-a câştigat afecţiunea şi respectul studenţilor şi colegilor de breaslă, a specialiştilor de la diverse instituţii din ţară şi de peste hotare prin calităţile sale de om şi de savant, prin inepuizabila sa energie, abnegaţia şi felul de a fi şi a acţiona, starea de echilibru, bunătatea şi generozitatea ce-i sunt caracteristice, dăruirea şi largheţea sufletului ei mereu deschis pentru bine şi frumos.

Domnia Sa este convinsă că generozitatea, altruismul, dragostea şi bunătatea unesc în inimile oamenilor aşa cum podul uneşte între ele cele două maluri. Or, sentimentele curate, bunele intenţii şi faptele cinstite lasă urme vizibile în sufletele oamenilor.

Prietenii şi colegii, la care se alătură şi redacţia revistei

Conf. univ. dr. AURELIA RACU
ISTORIA PSIHOPEDAGOGIEI SPECIALE,
manual–crestomaţie, Chişinău, Editura Pontos, 2003

Conf. univ. dr. Aurelia Racu este o prezenţă constantă şi prestigioasă în domeniul psihopedagogiei speciale şi asistenţei sociale de peste Prut, fiind autoare a numeroase cărţi şi a peste 60 de studii de specialitate. Are o activitate îndelungată de cadru didactic universitar, la Universitatea Pedagogică "Ion Creangă" din Chişinău, unde a fost, în perioada 1983 – 1990, decan al Facultăţii de Defectologie, iar în prezent activează în cadrul Catedrei de Psihopedagogie Specială şi Asistenţă Socială.

Ultima lucrare continuă şi aprofundează preocupările sale în domeniul istoriei psihopedagogiei speciale, din cadrul a două apariţii anterioare din 1997, "Istoria psihopedagogiei speciale. Crestomaţie" şi din 1999 "Învăţământul special în Moldova – istorie şi actualitate".

Am avut plăcerea de a elabora prefaţa la volumul distinsei profesoare universitare, care reprezintă un instrument deosebit de valoros şi util pentru înţelegerea evoluţiei psihopedagogiei speciale, atât în arealul românesc, cât şi în contextul internaţional.

Importanţa lucrării pentru literatura psihopedagogică este determinată şi de faptul că aceasta survine după lipsa îndelungată de apariţii a unor volume consistente în limba română, dedicate istoriei psihopedagogiei speciale. Acest fapt o face cu atât mai utilă şi necesară. Evident, orice demers epistemic de această factură reprezintă, în acelaşi timp, o activitate de selecţie multicriterială şi exhaustivă din partea autorului şi necesită o cercetare laborioasă, cultură de specialitate şi capacitate de sinteză deosebită. Cartea ilustrează tocmai aceste calităţi pe care, Aurelia Racu, le posedă cu prisosinţă.

Manualul se compune din trei părţi fundamentale:

În prima parte, ni se oferă o perspectivă coerentă asupra evoluţiei învăţământului special, de la începuturile sale până în prezent, în Europa. Caracteristicile educaţiei speciale, în această zonă, sunt prezentate pe regiuni geografice şi în funcţie de o serie de autori reprezentativi, care au influenţat dezvoltarea învăţământului special, din anumite zone, prin concepţiile lor psihopedagogice.

În cadrul prezentării psihopedagogiei speciale, din diverse ţări, au fost inserate comentarii relevante şi sintetice despre viaţa şi opera ştiinţifică, elaborată de o serie de oameni de ştiinţă de prestigiu, care au influenţat profund dezvoltarea domeniului în ţările lor de origine.

În trei capitole distincte este prezentată dezvoltarea educaţiei speciale în Europa de Vest, Europa Centrală şi Europa de Est.

Remarcăm faptul că, în cadrul acestui ultim capitol, se urmăreşte evoluţia comparativă a învăţământului special în arealul românesc, cu accentul pe trăsăturile acestuia în România şi în Republica Moldova.

Evoluţia contemporană a psihopedagogiei speciale din România s-a concretizat prin prezentarea contribuţiei principalelor şcoli de psihopedagogie specială din ţara noastră, grupate în cadrul celor mai importante patru universităţi din ţară (Bucureşti, Cluj, Iaşi şi Timişoara).

În partea a doua, ni se prezintă evoluţia învăţământului special pe alte continente. Sunt prezentate, în acest context, sistemele de educaţie ale unor ţări considerate reprezentative pentru fiecare continent în parte. Pentru America de Nord, este descrisă dezvoltarea învăţământului special din SUA şi Canada, pentru America de Sud, în Brazilia şi Mexic, pentru Africa, în Kenia, pentru Asia, în China, Filipine, Thailanda sau India, precum şi în Australia.

În ultima parte, sunt prezentate o serie de sisteme alternative de educaţie şi asistenţă socială pentru persoanele cu handicap, şcolile Waldorf, Montessori şi Comphil (inspirate din teoriile lui Rudolf Steiner).

Meritul principal al autoarei constă în faptul că nu se rezumă doar la prezentarea cronologică a sistemelor de învăţământ, ci acordă spaţii largi evoluţiei contemporane din domeniul educaţiei speciale. În acest context, sunt prezentate, ca modele posibile de urmat, sistemele avansate de educaţie specializate, bazate pe integrare, din ţările scandinave (Danemarca, Suedia, Norvegia şi Finlanda).

În volum, mai sunt reproduse o serie de extrase comentate din studii semnificative ale unor autori români şi străini, aleşi inspirat şi cu probitate ştiinţifică.

Această lucrare impresionează, în mod deosebit, prin logica expunerii, varietatea aspectelor prezentate şi racordarea acestora la contextul experienţei internaţionale din domeniul învăţământului special.

Acest manual universitar reprezintă rezolvarea, cu succes, a unei provocări intelectuale dificile, în care autoarea a demonstrat măsura valorii sale deosebite de cadru didactic universitar şi cercetător cu îndelungată experienţă în domeniul psihopedagogiei speciale.

În concluzie, suntem în faţa unei lucrări captivante şi complexe, bazată pe o vastă documentare, care îi va ajuta pe actualii şi viitorii specialişti să-şi formeze o solidă cultură generală psihopedagogică şi să găsească idei pentru reformarea sistemului de învăţământ special, motiv pentru care le recomandăm, în mod deosebit, să lectureze această carte.

Conf. univ. dr. DORU VLAD POPOVICI

Vârsta când se culeg laurii

Aurelia Racu este un nume de referinţă în lumea ştiinţifică şi pedagogică din republică. Cea de-a 60-ea aniversare a naşterii conferenţiarului universitar a fost marcată de apariţia manualului-crestomaţie *Istoria psihopedagogiei speciale* (ediţia a 2-a, Editura "Pontos", 2003) chiar în ziua de naştere, 13 martie. Iată că vârsta cronologică devine fundamentul forte pe care se încolonează eforturile investigaţionale pe durata a mai bine de patru decenii.

Aurelia Racu este acum la vârsta când se culeg laurii. Iar cununa laurilor Domniei sale este bogată şi de admirat. S-a născut în 1943, în Popeştii Noi, Drochia. Cei şapte ani de acasă, pe care şi i-a cultivat cu ajutorul părinţilor, consătenilor, au constituit prima rămurică de lauri ce i-a fortificat ascensiunea în calitatea cumsecădeniei, omeniei, a bunului simţ, în cea a hărniciei şi perseverenţei. Studiile pedagogice (Şcoala Normală din Călăraşi – 1959-1961, Universitatea de Stat din Chişinău – 1963-1969, Institutul de Cercetări Ştiinţifice în Domeniul Defectologiei, Moscova – 1975-1978), activitatea neîntreruptă în învăţământ (iniţial în s. Hârbovăţ, Călăraşi, 1961-1975, apoi, din 1978, la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă", unde activează până în prezent, fiind, pe rând, asistent, lector superior, docent şi decan al facultăţii de defectologie, conferenţiar universitar) i-au format şi întărit morala creştină pe care a urmat-o şi a promovat-o permanent în toată activitatea sa de şcolarizare a copiilor suferinzi şi de pregătire a cadrelor psihopedagogice. Şi aceste străduinţi mai adaugă o ramură de lauri în cununa faptelor sale.

Aurelia Racu a înţeles să împărtăşească generos din studiile sale celor interesaţi. A publicat numeroase materiale în presă, a realizat studii monografice: *Interacţiunea dintre şcoala auxiliară şi familie în procesul de adaptare socială a elevilor*, 1982; *Desăvârşirea proceselor de adaptare socioprofesională a elevilor şi absolvenţilor şcolii auxiliare*, 1990; *Istoria psihopedagogiei speciale, ediţia I-a*, 1997; *Învăţământul special din Moldova: istorie şi actualitate*, 1999.

Atitudinea revizuită faţă de persoanele disabilitate, tendinţele noi, progresiste în domeniu pe care le promovează, legislativ şi

Copiii au fost şi rămân raţiunea de a fi a Aureliei Racu

Împreună cu fraţii şi surorile, între care 3 sunt doctori în ştiinţe, în jurul mamei, Marina Dani

aplicativ, comunitatea internaţională, le împărtăşeşte şi le aplică în activitatea sa ştiinţifică şi practică. Astfel, principiile de normalizare, integrare şi incluziune a persoanelor cu disabilităţi sunt reflectate în discursurile sale în toată diversitatea lor de aplicare în întreaga lume, inclusiv în Republica Moldova. Din acest punct de vedere, *Istoria psihopedagogiei speciale* (ed. a II-a, 2003) constituie o călăuză de primă necesitate pentru studenţi, pedagogi, specialişti. Tendinţele semnalate pot fi găsite şi în altă lucrare îngrijită de Aurelia Racu – *Viziuni moderne ale psihopedagogiei. Colaborarea Flandra-Moldova*, 2000 ("Pontos", 2000).

Ajutorul acordat de organismele internaţionale nonguvernamentale republicii noastre i-au oferit posibilitatea de a se manifesta, de a-şi da concursul la ameliorarea situaţiei persoanelor handicapate din republică. În acest scop fondează Asociaţia pentru Persoanele cu Handicap Mintal "Humanitas"; este aleasă membru al numeroase societăţi internaţionale de profil.

Aşa se face că la cei 60 de ani împliniţi, distinsei Doamne i se cam confundă răbojul, ieşind în prim-plan acumulările şi finalităţile intelectual-calitative, încât ne încumetăm a afirma că Semnele omului sunt faptele sale. Semnele faptelor bune sunt laurii. Laurii sunt semnele perenităţii. Perenitatea nu intră în pământ: Ea stăruie asupra-ne din Tării. Aurelia Racu este la VÂRSTA CÂND SE CULEG LAURII. Să-i fie de bine întru mulţi ani şi întru multă sănătate.

Elena STEMPOVSCHI,
doctor în pedagogie,
Manole NEAGU

Перестройка и мы

Наша анкета

1. Какая работа проведена на факультете по перестройке! Можно ли говорить уже об ее эффективности!

2. Что мешает перестройке! Как преодолеваете барьер инертности!

3. Можете ли Вы назвать конкретные примеры перестройки деятельности наших преподавателей и студентов!

На вопросы нашей анкеты отвечает

А. Н. РАКУ, декан дефектологического факультета.

1. С целью подготовки профессионально и социально компетентного специалиста, а также выбора оптимального подхода к обновлению учебно-воспитательного процесса, были пересмотрены курсы лекций и формы их проведения, дополнено и видоизменено содержание лабораторно-практических занятий.

Все преподаватели стараясь перейти, в первую очередь, на комплексное обучение, в котором с помощью всей системы дидактических форм, методов и средств моделируется предметное и социальное содержание предстоящей профессиональной деятельности будущего дефектолога. Преподаватели осуществляли планомерный переход от учебной работы академического типа через формы квазипрофессиональной (ситуационные модели, имитационные модели, деловые игры) к учебно-профессиональной (НИРС, учебная практика), а от нее к реальной педагогической деятельности.

2. Отдельные лабораторные занятия, проводимые в школе, носят чисто формальный характер. Вся тяжесть их проведения падает порой на плечи учителя, а методист кафедры или присутствует в качестве гостя, или, что еще хуже, отсутствует вообще. В целях оптимизации учебно-воспитательного процесса, необходимо:

- студентам, ведущим активную научную работу, предоставить возможность свободного доступа в библиотеку им. Н. К. Крупской; расширить аудиторный фонд факультета с тем, чтобы дать возможность провести оформительные работы, по внеклассной воспитательной работе с учениками, проигрывать отдельные воспитательные мероприятия, оформить пионерскую комнату, атрибутикой пионерской организации школы; увеличить срок изучения курсов «Коррекционная деятельность с методикой преподавания» от одного до двух семестров; нашим методистам, параллельно с чтением лекций в вузовской аудитории должны давать открытые уроки для студентов и учителей в школе в процессе проведения практической части предмета; хорошо было бы практиковать обмены со специалистами из других вузов страны; тормозящим фактором является еще проблема оснащения учебной литературой по специальности «Дефектология» в библиотеке института; целесообразно провести реорганизацию НИРС.

3. Лекционные занятия носили не только информативный характер. В них преобладали активные формы обучения, проблемные ситуации, творческие дискуссии. Отдельные преподаватели удачно ставили перед студенческой аудиторией конкретные примеры из практики обучения учеников вспомогательных школ, студенты получали возможность, таким образом, не только оценить те или иные приемы и методы работы. Их побуждали рассуждать, мыслить, высказать свое отношение к той или иной педагогической ситуации, тех или иных методов, принемов ее решения (Т. М. Леонова, В. С. Стратан, Н. А. Андронатий, А. Н. Настас).

4. Как Вы претворяете в жизнь решения январского [1987 г.] Пленума ЦК КПСС о работе с кадрами!

5. Как известно, отдача вузовской науки не всегда соответствует ее научному потенциалу. Что делается Вами для повышения эффективности научно-исследовательской работы преподавателей Вашего факультета!

6. Реформа высшей школы предусматривает коренное улучшение самостоятельной работы студентов. Что предпринято Вами в этом плане! Каковы результаты!

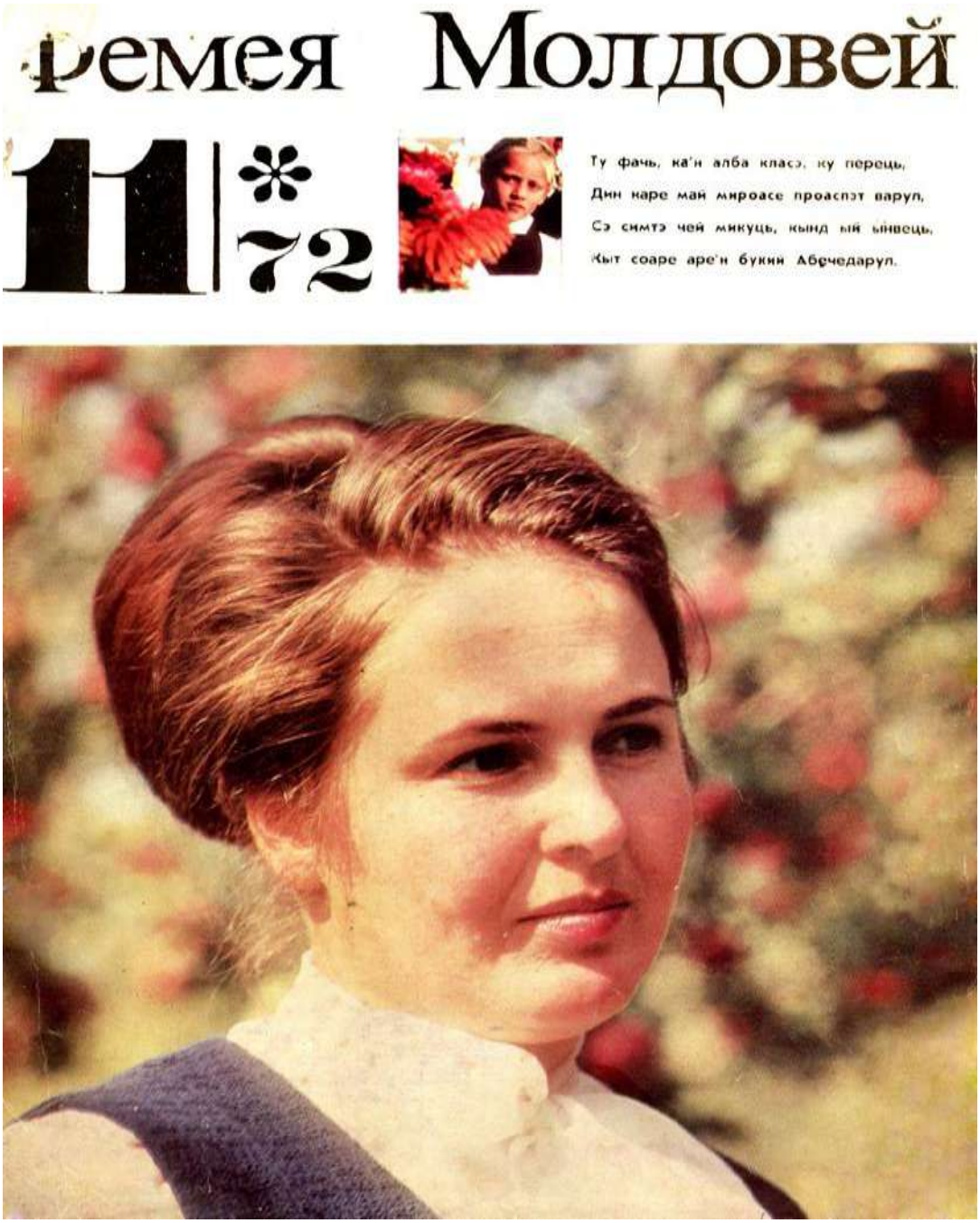
Другие преподаватели создавали на занятиях условия для развития у студентов самостоятельного творческого мышления путем сообщения существующих в дефектологической науке различных взглядов на отдельные проблемы научения и обучения учеников вспомогательных школ (например, дифференцированный подход в обучении — доц. В. С. Пекий, Г. Г. Максимчук, Н. И. Бокун).

4. Один из важнейших аспектов, подлежащий пересмотру, является повышение активности будущих специалистов, их самостоятельности и ответственности за качество учебного труда. На факультете апробированы некоторые формы обучения, призванные способствовать усиленно познавательной активности будущих специалистов: чтение проблемных лекций, широкое использование активных методов обучения и деловых игр, расширение НИРС.

5. Источник активности студентов нам видится в специальных формах их взаимодействия с преподавателем. Преподавание ведется преимущественно в виде бесед, дискуссий, тематических обсуждений. Большое значение придается смене типов учебной деятельности и чередованию учебной ситуации.

6. В некоторой степени преобразили в истекшем году формы организации самостоятельной работы преподаватели Т. М. Леонова, Е. П. Мовва.

Вопросы для самостоятельного изучения студенты получали заблаговременно. Формы помощи студентам в организации самостоятельной работы постоянно варьировали. Преобладали свободные дискуссии, однако проводились и индивидуальные беседы, а в отдельных случаях традиционный опрос. Студентам-отличникам для самостоятельной работы предъявлялись задания исследовательского характера.

„Tu faci ca-n alba clasă cu pereți/ Din care mai miroase proaspăt varul/ Să simtă cei micuți, când îi înveți,/ Cât soare are-n buchii Abecedarul.”

Deși nebănuite sunt căile Domnului și drumurile labirintului vieții, depinde foarte mult de cel care le parcurge. În acest sens, profesorul universitar Aurelia Racu și-a demonstrat sieși că, și atunci când nu mai poate, mai există puteri să meargă mai departe, cu și mai mult avânt tineresc, pentru că și după 80 de ani de viață

tumultuoasă te poți implica activ în proiecte, activități internaționale și naționale, în elaborare de politici educaționale, strategii, metodologii atât de necesare domeniului, oferind lecții de viață și de profesionalism în domeniu, dar reușind cu același succes să-și îndeplinesc rolul de fiică, soră, mamă, soție, bunică, străbunică etc.

Mereu deschisă pentru noi provocări (2023)

Cum o văd discipolii și colegii ? „Unii ar putea considera că o profesoară de peste 80 de ani este tristă, dar eu o admir profund pe această doamnă. La vârsta ei venerabilă este nu doar stilată, ci o sursă inepuizabilă de cunoștințe prețioase”, menționează discipola Doina Chiorescu.

Cu deosebit respect și admirație pentru tot ce face Omul și savantul Aurelia Racu ne-o descrie decana facultății Maria Vârlan: „De-a lungul activității sale pedagogice se impune prin calități ce o definesc ca om și ca specialist de înaltă valoare: onestitatea, omenia, demnitatea, răbdarea, responsabilitatea, optimismul, încrederea, insistența, perseverența, vocația de pedagog, marea capacitate de muncă, spiritul de inițiativă, bunăvoința, simplitatea, străduința, darul de a comunica eficient cu oamenii din jur.

Împreună cu doamna decan Maria Vîrlan (2023)

Mereu atașată standardelor internaționale în domeniul pe care îl abordează în activitatea sa profesională și științifică, sondând în permanență ariile de avangardă și de pionierat ale psihopedagogiei speciale și incluzive, Aurelia Racu s-a remarcat drept o personalitate puternică și reprezentativă pentru mediul academic autohton, predând discipline fundamentale în formarea cadrelor de psihopedagogi, unele dintre acestea - în premieră absolută pentru Republica Moldova, cum ar fi: Istoria psihopedagogiei speciale, Psihopedagogia integrării, Educația incluzivă, Pedagogia specială, Sistemul de protecție a copilului, Managementul educației incluzive.

Personalitate integră și reprezentativă, care s-a impus fără rezerve pe coordonatele științifico-didactice, Aurelia Racu contribuie plenar la dezvoltarea psihopedagogiei speciale și integrate ca știință și obiect de studiu. împreună cu puținii savanți autohtoni dedicați tematicii respective, a pus temelia științifică a psihopedagogiei școlii incluzive în Republica Moldova, îmbogățind substanțial acest domeniu prin elaborarea și editarea unor lucrări științifico-didactice de valoare incontestabilă, promovând politici eficiente în domeniul educației incluzive.

Impresionanta activitate didactică desfășurată pe durata a mai bine de 62 de ani, este dublată și puternic susținută de activitatea științifică remarcabilă, Aurelia Racu fiind unanim, recunoscută în mediul academic drept creatoare a școlii naționale de psihopedagogie incluzivă.

Îi aparține plenar meritul de a fi contribuit realmente, în calitate de pedagog și savant, la dezvoltarea disciplinei respective în Republica Moldova, la crearea și promovarea parteneriatelor cu savanții și practicienii în domeniul psihopedagogiei din diverse țări.

Rod al acestei activități reciproc avantajoase sunt lucrările de prestigiu pentru știința națională, în care sunt abordate diverse aspecte ale psihopedagogiei speciale și integrate.

Dincolo de ampla arie științifică și practică abordată în lucrările enumerate, acestea impresionează prin rigurozitatea și continuitatea promovării pe teren autohton a unor domenii de avangardă din psihopedagogia specială internațională, înnobilându-le și completându-le prin propriile elaborări, fapt care contribuie în măsură considerabilă la formarea imaginii pozitive a Republicii Moldova în lume.

Aurelia Racu și-a desfășurat activitatea de pedagog și savant creând alternative educaționale și de protecție socială a persoanelor cu dizabilități; a promovat gradual și consecvent drepturile copiilor și tinerilor cu dizabilități, a luptat permanent pentru integrarea lor în societate ca persoane cu drepturi egale.

Reflecții despre noile labirinturi profesionale (2023)

Implicată în numeroase acțiuni cu caracter socio-pedagogic și științific, Aurelia Racu promovează cu insistență și curaj idei ce țin de schimbarea mentalității, stereotipurilor cu privire la persoanele cu dizabilități.

Prin ideile și activitățile sale APDI Humanitas și-a câștigat titlul de lider în elaborarea recomandărilor pentru planificarea și implementarea politicilor educaționale eficiente în domeniul incluziunii, în calitatea sa de generator al practicilor inovatoare având un rol important în soluționarea problemelor cu care se confruntă domeniul respectiv. La nivel de comunitate Humanitas a creat un eficient parteneriat social dintre toți actorii comunitari ce optează pentru dezvoltarea de politici educaționale incluzive, a implicat un număr important de cetățeni cu dizabilități în procesul de elaborare a politicilor educaționale eficiente, în sprijinirea reformelor în domeniul educației, consolidării efortului participativ al persoanelor cu dizabilități și al familiilor acestora.

26 (862), 29 iunie 2023

Opinii și reflecții

Univers Pedagogic nr. 2

Educația incluzivă în Republica Moldova

Savantul și psihopedagogul Aurelia Racu are un comportament deosebit în relațiile cu studenții, cu colegii mai tineri pe care îi antrenează în acțiuni concrete, promovându-i și acordându-le suport moral și spiritual în toate inițiativele bune pe care aceștia le generează. Așa se explică faptul că în activitățile pe care le desfășoară la diferite niveluri participă mulți tineri dornici să se afirme, să-și descopere vocația pentru specialitatea aleasă, să se înscrie în circuitul problemelor stringente ce țin de persoanele cu dizabilități. în cadrul și în urma acestor activități Aurelia Racu dezvoltă și promovează echipe de voluntari în sprijinul familiilor care au în componență copii cu dizabilități, aducând acestora un folos real, atât de necesar lor pentru o existență normală.

Doctorul habilitat, profesorul universitar Aurelia Racu, pe parcursul celor *62* de ani de activitate pedagogică, inclusive 47 de ani de activitate științifico-organizațională și didactică, a fost mereu în pas cu timpul, iar în unele cazuri - chiar devansându-1. Nu au speriat-o schimbările. Le-a acceptat ca pe o lege a vieții, conștientizând că ele duc progresul, prosperarea și perfecțiunea.

Și-a câștigat afecțiunea și respectul studenților și colegilor de breaslă, a specialiștilor de la diverse instituții din țară și de peste hotare prin calitățile sale de om și de savant, prin inepuizabila sa energie, abnegația și felul de a fi și a acționa, prin starea de echilibru, bunătate și generozitate ce-i sunt caracteristice, prin dăruire și larghețea sufletului mereu deschis pentru bine și frumos.

Fiind antrenată în managementul cercetării și educației, s-a evidențiat și în calitate de coordonator, de expert la proiecte naționale și internaționale în domeniu, de Președinte al comisiei pentru susținerea tezelor de licență și masterat, de acreditare și atestare a cadrelor din domeniul psihopedagogiei speciale și asistenței sociale din Republica Moldova.”

În același registru o vede și colega Victoria Plămădeală, șefa catedrei de Asistență socială, care a menționat că dna profesor Aurelia Racu este într-adevăr un specialist cunoscut nu doar de întreaga comunitate academică a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, dar și de toată lumea științifică din domeniul Psihopedagogiei speciale atât din țară, cât și de peste hotare. Calitățile personale, dar și cele profesionale le valorifică deplin pe dimensiunea pregătirii și

În căutarea noilor idei de proiecte. Împreună cu Maria Vîrlan și Ludmila Armaşu-Canțîr (2023)

sprijinirii tinerilor specialiști. Implicarea activă a doamnei profesor în diverse evenimente științifice, activități cu caracter caritabil, proiecte naționale și internaționale a constituit dintotdeauna un exemplu de urmat pentru tineri, studenți, doctoranzi, colegi de catedră etc.”.

Evident, șirul reflecțiilor colegilor și discipolilor despre profesorul Aurelia Racu ca despre un savant cu renume, care realizează cercetări fundamentale în domeniul psihopedagogiei speciale și care a fost apreciată foarte înalt la nivel internațional și național, cu o contribuție aparte în cadrul școlii doctorale, fiind conducător de doctorat de peste 20 ani, prin cercetările pe care le-a coordonat și publicațiile realizate împreună cu doctoranzii reușind să contribuie plenar la rezolvarea unor probleme existențe în domeniul asistenței sociale, psihopedagogiei, psihopedagogiei speciale etc.

Mereu se implică în calitate de organizator de conferințe naționale și internaționale de anvergură, întrucât susține ideea că un savant cercetător trebuie neapărat să disemineze rezultatele cercetărilor la toate nivelurile posibil, neapărat, la nivel internațional. Întotdeauna a dat dovadă de responsabilitate imensă și profesionalism, de empatie și dragoste, în mod special, pentru persoanele cu dizabilități cu care nu este deloc ușor a lucra. Iată de ce, în semn de recunoștință și gratitudine, am încercat să aducem publicului interesat un model de perseverență, profesionalism, creativitate, activism civic demn de urmat.